

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล:
ศึกษากรณี การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์

กุลธิดา ตุ่มวารี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ปรีดี พนมยงค์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปีการศึกษา 2566

LEGAL MEASURES REGARDING THE DISTRIBUTION OF GOVERNMENT
LOTTERY TICKETS: A STUDY OF ONLINE PLATFORMS

KULTIDA TUMWARI

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Law
Department of Law,
Pridi Banomyong Faculty of Law
Dhurakij Pundit University
Academic Year 2022

หัวข้อวิทยานิพนธ์	มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล : ศึกษารณิการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์
ชื่อผู้เขียน	กุลธิดา ตุ่มวาริ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์พินิจ ทิพย์มณี
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2566

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล : ศึกษารณิการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ความเป็นมาที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ข้อเท็จจริงและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รวมทั้งมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือนิติบุคคลที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ให้สามารถเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลและสามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีราคาเป็นไปตามที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนด อันก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้บริโภค และวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายของไทยและกฎหมายต่างประเทศ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและผลกระทบเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการช่วยเหลือนิติบุคคลที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ รวมไปถึงเสนอแนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะที่เหมาะสม ถึงแม้ว่าในประเทศไทยจะมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออกมามากมายฉบับ แต่กฎหมายดังกล่าวยังคงมีความไม่ครอบคลุมเพียงพอ

ซึ่งจากการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือนิติบุคคลเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์นั้น ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ตลอดจนประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พบปัญหา ได้แก่ ปัญหาเรื่องการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ปัญหาเรื่องการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ของนิติบุคคลเอกชน ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมราคาสลากกินแบ่งรัฐบาล และปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษ โดยได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบตามกฎหมายในทางต่างประเทศที่มีความเกี่ยวข้องและสามารถที่จะช่วยเหลือนิติบุคคลเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ได้ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักร

ดังนั้น ผู้ศึกษาใคร่ขอเสนอแนะให้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลใช้อำนาจของตนตามพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ในการแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็น

ตัวแทนจำหน่าย เห็นควรเสนอแนะให้แก้ไข เพิ่มเติม ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหกหลัก (Lottery 6 : L6) ให้มีการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ และให้อำนาจนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลแบบดิจิทัลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ได้ และเห็นควรเสนอแนะให้แก้ไข เพิ่มเติม บทลงโทษเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อให้กฎหมายที่ใช้บังคับตลอดจนการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: สลากกินแบ่งรัฐบาล, แพลตฟอร์ม, สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

Thesis Title	LEGAL MEASURES REGARDING THE DISTRIBUTION OF GOVERNMENT LOTTERY TICKETS: A STUDY OF ONLINE PLATFORMS
Author	Kultida Tumwari
Thesis Advisor	Associate Professor Pinit Tipmanee
Program	Master of Laws
Academic Year	2022

ABSTRACT

Title: Legal Measures Regarding the Distribution of Government Lottery Tickets: A Study of Online Platforms This thesis aims to explore the concepts, theories, and relevant histories concerning the distribution of government lottery tickets. It examines the facts and various situations that arise, along with legal measures aiding individuals who wish to become representatives for online government lottery ticket distribution. The goal is to ensure that these representatives can accurately distribute government lottery tickets online and comply with the law, with prices determined by the Government Lottery Office to promote fairness to consumers. Additionally, it conducts a comparative analysis of Thai laws and international laws to identify issues and impacts related to legal measures assisting individuals interested in becoming online government lottery ticket representatives. The thesis also proposes suitable solutions and recommendations. Despite existing Thai laws regulating the distribution of government lottery tickets, they are still insufficiently comprehensive.

Through the study of laws related to assisting private entities who wish to become online government lottery agents, including the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 (2017), the Government Lottery Office Act B.E. 2517 (1974), the Gambling Act B.E. 2478 (1935), and the announcements of the Government Lottery Office, various issues have been identified. These include concerns regarding the exercise of power by the Government Lottery Board in appointing private entities as representatives for the sale of government lottery tickets, as well as issues concerning the board's authority in determining online distribution methods for government lottery tickets. Additionally, legal matters concerning price controls and penalties have been highlighted. Comparative studies of relevant foreign laws have been conducted to assist private entities interested in becoming online government lottery agents,

including those in the United States of America, the Commonwealth of Australia, and the United Kingdom.

Therefore, the students would like to suggest that the Government Lottery Office utilize its authority according to the Government Lottery Act B.E. 2517 (1974) to appoint private entities as representatives for lottery distribution and to establish methods for online government lottery distribution. It is advisable to propose amendments and additional announcements from the Government Lottery Office regarding the Lottery 6: L6 draw, allowing private entities to act as representatives for distributing digital government lottery tickets online. Additionally, it is recommended to revise and supplement penalties related to lottery distribution to align with the current situation of lottery distribution, aiming to enhance the effectiveness of both legislation and lottery distribution.

Keywords: Government Lottery, Platforms, The Government Lottery Office

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งของท่านรองศาสตราจารย์พินิจ ทิพย์มณี กรรมการและ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้ความรู้ คำแนะนำ แนวทางในการเขียนวิทยานิพนธ์ และ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนให้ความเอาใจใส่ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยดีเสมอมา ผู้เขียนจึงขอ กราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ท่าน ดร.จิรวุฒิ ลิปิพันธ์ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้เกียรติรับเป็น ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริกานต์ อยู่เรือง ที่กรุณาให้เกียรติรับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้คำแนะนำทางวิชาการอันมีค่าต่อการ แก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาและครอบครัวซึ่งเป็นแรงใจอันมีค่าและสำคัญที่สุดต่อชีวิต ผู้เขียน ที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนในทุก ๆ ด้านมาโดยตลอด จนทำให้ผู้เขียนประสบความสำเร็จในชีวิต ทุกด้านรวมทั้งทำให้ผู้เขียนสามารถสำเร็จการศึกษาในระดับนิติศาสตรมหาบัณฑิต ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ทุกท่านเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านผู้แต่งตำรา งานวิจัย บทความ รวมถึงวิทยานิพนธ์ ทั้งหลาย ที่ผู้เขียนได้นำมาศึกษาค้นคว้า ตลอดจนทุกท่านที่คอยสนับสนุนให้กำลังใจในการเขียนวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถก่อให้เกิดความรู้และข้อคิดที่เป็นประโยชน์แก่การศึกษาหรือปฏิบัติ ในประการใดแล้ว ผู้เขียนขอมอบให้ทุกท่านได้ใช้ประโยชน์ในการศึกษาต่อไป หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขออภัยเป็นอย่างสูงและขอน้อมรับข้อบกพร่องหรือ ข้อผิดพลาดนั้นไว้แต่เพียงผู้เดียว

กุลธิดา ตุ่มวารีย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฏ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	9
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	10
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	10
1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา.....	10
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2. แนวความคิด ทฤษฎี ความเป็นมา และรูปแบบเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล	12
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับความเป็นมาของสลากกินแบ่งรัฐบาล.....	12
2.2 ทฤษฎีตลาดในระบบเศรษฐศาสตร์.....	15
2.3 ความเป็นมาเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล.....	19
2.4 รูปแบบเกี่ยวกับการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาล.....	40
3. มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสลากกินแบ่ง ตามกฎหมายของไทย.....	43
เปรียบเทียบกฏหมายต่างประเทศ	
3.1 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล.....	43
ตามกฎหมายของไทย	
3.2 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลตามกฎหมาย...	54
ของต่างประเทศ	
4. ปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสลาก...	64
กินแบ่งรัฐบาล	
4.1 ปัญหาเรื่องการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดแต่งตั้ง	64
นิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล	

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.2 ปัญหาเรื่องการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดวิธี..... การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ของนิติบุคคลเอกชน	68
4.3 ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมราคาสลากกินแบ่งรัฐบาล.....	72
4.4 ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดบตลงโทษ.....	76
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	80
5.1 บทสรุป.....	80
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	85
บรรณานุกรม.....	92
ประวัติผู้เขียน.....	99

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 ตารางสรุปมาตรการเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากตามกฎหมายของต่างประเทศ.....	62

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 หวย ก.ข. ตามด้วยชื่อคนจีนโบราณ.....	13
2.2 หวย ก.ข.....	13
2.3 สลากกินแบ่งรัฐบาลหกหลัก (Lottery 6 : L6).....	21
2.4 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของมั่งกรฟ้า ชั้นตอนที่ 1 และ 2.....	24
2.5 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของมั่งกรฟ้า ชั้นตอนที่ 3.....	25
2.6 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของมั่งกรฟ้า ชั้นตอนที่ 4.....	25
2.7 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของมั่งกรฟ้า ชั้นตอนที่ 5.....	26
2.8 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของมั่งกรฟ้า ชั้นตอนที่ 6.....	26
2.9 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของมั่งกรฟ้า ชั้นตอนที่ 7.....	27
2.10 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของมั่งกรฟ้า ชั้นตอนที่ 8.....	27
2.11 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของมั่งกรฟ้า ชั้นตอนที่ 9.....	28
2.12 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของมั่งกรฟ้า ชั้นตอนที่ 10.....	28
2.13 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของหงษ์ทอง ชั้นตอนที่ 1.....	29
2.14 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของหงษ์ทอง ชั้นตอนที่ 2.....	30
2.15 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของหงษ์ทอง ชั้นตอนที่ 3.....	31
2.16 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของหงษ์ทอง ชั้นตอนที่ 4.....	31
2.17 ตราประทับบนสลาก โครงการสลาก 80.....	30
2.18 ตราประทับบนสลากของตัวแทนจำหน่าย.....	30
2.19 ตราประทับบนสลาก ของผู้ซื้อ - จอกล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล.....	34
2.20 วิธีการสั่งซื้อสลากดิจิทัล ชั้นตอนที่ 1 ถึง 2.2	35
2.21 วิธีการสั่งซื้อสลากดิจิทัล ชั้นตอนที่ 2.2.1 ถึง 2.1.2	36
2.22 วิธีการสั่งซื้อสลากดิจิทัล ชั้นตอนที่ 2.2.3 ถึง 2.2.6	36
2.23 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของลอตเตอรี่พลัส ชั้นตอนที่ 1.....	38
2.24 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของลอตเตอรี่พลัส ชั้นตอนที่ 2.....	38
2.25 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของลอตเตอรี่พลัส ชั้นตอนที่ 3.....	39
2.26 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของลอตเตอรี่พลัส ชั้นตอนที่ 4.....	39
2.27 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของลอตเตอรี่พลัส ชั้นตอนที่ 5.....	40

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญปัญหา

“สลากกินแบ่งรัฐบาล” คือ ลอตเตอรี่ (Lottery) ชนิดหนึ่งที่มีการจำหน่ายในประเทศไทย และมีการออกสลากโดยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งในปัจจุบันสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ออกโดยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีอยู่ 2 ประเภท คือ สลากการกุศล และสลากกินแบ่งรัฐบาล ทั้งนี้ ผู้ที่เป็นตัวแทนจำหน่ายต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลก่อนจึงจะสามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลได้

สลากกินแบ่งรัฐบาล หรือ ลอตเตอรี่ (Lottery) เป็นการพนันอย่างหนึ่ง ที่ผู้ซื้อจะต้องเสี่ยงทายโดยการเลือกหมายเลขสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ต้องการ แล้วรอการออกรางวัลจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งเป็นผู้ออกรางวัล การออกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาลเริ่มมีขึ้นในประเทศไทยเป็นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2517 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทั้งนี้ การออกรางวัลดังกล่าวมีขึ้นเนื่องมาจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชประสงค์ที่จะช่วยเหลือพ่อค้าต่างชาติที่นำสินค้ามาร่วมแสดงในงานพิพิธภัณฑ์ที่ตึก กองคาเดียร์ ณ พระบรมมหาราชวัง ในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนพรรษาของพระองค์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้กรมทหารม้ามหาดเล็กออกรางวัลแบบยุโรปหรือที่เรียกว่า “ลอตเตอรี่”¹ โดยในสมัยนั้นมี “ครูอาลบาสเตอร์” ซึ่งเป็นชาวอังกฤษคนแรกที่นำลักษณะวิธีการออกรางวัลแบบยุโรปมาเผยแพร่ในประเทศไทย และนับแต่นั้นประเทศไทยก็ได้มีการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

จากการสำรวจของศูนย์ศึกษาปัญหาการพนันคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประจำปี 2565 พบว่าในปี พ.ศ.2564 ตลาดพนันสลากกินแบ่งรัฐบาลมีเงินหมุนเวียนประมาณ 139,977 ล้านบาท เทียบกับผลการสำรวจเมื่อปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ประมาณ 129,496 ล้านบาท ลดลงไปประมาณ 7% แต่ถ้านำมาหาค่าเฉลี่ยต่องวดแล้ว แม้ว่าในปี 2564 จะเหลือการออกรางวัลเพียงแค่ 21 งวด แต่ปริมาณเงินที่หมุนเวียนในตลาดพนันสลากกินแบ่งรัฐบาล เฉลี่ยต่องวดอยู่ที่ประมาณ 66,650 ล้านบาท ซึ่งมากกว่าผลการสำรวจเมื่อปี 2562 ที่มีปริมาณเงินหมุนเวียนในตลาดพนัน เฉลี่ยต่องวด (24 งวด) ประมาณ 62,700 ล้านบาท เห็นได้ว่าตลาดพนันสลากกินแบ่งรัฐบาล มีอัตราการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเพิ่มมากขึ้นในทุกปี

เมื่อสลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับความนิยมนจากผู้ซื้อเป็นจำนวนมาก จำนวนผู้ขายซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลก็ย่อมมีเพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกัน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ซื้อ ในอดีตนั้นการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลต้องเป็นการจำหน่ายในลักษณะการค้าปลีก ตามสถานที่ต่างๆ แต่เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไปเทคโนโลยีต่างๆมีการพัฒนาขึ้นทำให้การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในปัจจุบัน

¹ สุนันทา เสียงชนะฤกษ์, ‘การประยุกต์เมตตาเพื่อแก้ปัญหาขายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา’ (วารสารรัฐ ประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 2562) 3.

เปลี่ยนแปลงไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงไม่ได้มีอยู่เพียงแค่การจำหน่ายในลักษณะการค้าปลีกในสถานที่ต่างๆดังเช่นอดีตเท่านั้น แต่ยังมีจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์บนแพลตฟอร์มต่างๆหลายแพลตฟอร์มอีกด้วย ซึ่งในทางกลับกันผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์หลายรายต่างก็ยังเผชิญกับปัญหาเหล่านี้ เช่น ปัญหาเรื่องการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ปัญหาเรื่องการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ของนิติบุคคลเอกชน ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมราคาสลากกินแบ่งรัฐบาล และปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษ เพื่อให้การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์นั้น เป็นได้อย่างมีประสิทธิภาพตามกฎหมายเกณฑ์การจำหน่ายทั้งในและนอกประเทศ จากการศึกษาตามข้อเท็จจริงข้างต้นที่กล่าวมานั้น ผู้ศึกษาได้ศึกษาแล้วพบว่าสิ่งที่ผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ต้องเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ผู้ศึกษาประสงค์และมีความสนใจในการศึกษาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหกหลัก (Lottery 6 : L6) และประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง รับสมัครผู้สมัครเป็นผู้ซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล ประจำปี 2565 เข้าร่วมจำหน่ายสลากผ่านแพลตฟอร์มของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โครงการ “สลากดิจิทัล” เพิ่มเติม (ครั้งที่ 2) เป็นต้น เพื่อศึกษาและหาแนวทางทางกฎหมายในการช่วยเหลือนิติบุคคลเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ให้สามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย และมีราคาเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ผู้ศึกษาจึงมีประเด็นที่ทำการศึกษา ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ประเด็นปัญหาเรื่องการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 13 (7) กำหนดให้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการ และวางนโยบายของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่เช่นนี้ให้รวมถึงการคัดเลือกตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลด้วย ดังนั้นคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงสามารถกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลได้อย่างอิสระ ซึ่งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการจัดสรรสลากออกเป็น 2 ระบบ คือ 1.ระบบตัวแทนจำหน่าย ที่จัดสรรให้แก่ตัวแทนจำหน่าย 3 ประเภท ได้แก่ สมาคม/องค์กร/มูลนิธิ บุคคลทั่วไปรายย่อย คนพิการ และ 2.ระบบซื้อ-จองล่วงหน้า การที่บุคคลใดจะได้รับเลือกเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล บุคคลนั้นจะต้องคุณสมบัติและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขตามที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนดไว้ เมื่อพิจารณาถึงการจัดสรรสลากของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลแล้ว เห็นว่าในระบบตัวแทนจำหน่าย สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้จัดสรรสลากให้มีตัวแทนจำหน่ายเพียง 3 ประเภท ได้แก่ สมาคม/องค์กร/มูลนิธิ บุคคลทั่วไปรายย่อย คนพิการ เท่านั้น ไม่มีการจัดสรรสลากให้ตัวแทนจำหน่ายที่เป็นบริษัทเอกชนซึ่งเป็นนิติบุคคลประเภทธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์ในการจำหน่ายสลากกินแบ่ง

รัฐบาล ทั้งปลีกและส่งแต่อย่างใด ดังนั้น แม้วานิติบุคคลเอกชนรายใดจะมีคุณสมบัติและสามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขของการเป็นตัวแทนจำหน่ายตามที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนดไว้ได้ แต่นิติบุคคลเอกชนดังกล่าวก็ไม่อาจได้รับเลือกให้ได้รับการจัดสรรสลากจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ เนื่องจากระบบตัวแทนจำหน่าย ไม่ได้มีการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลให้นิติบุคคลเอกชนสามารถนำไปจำหน่ายได้

เมื่อผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งเป็นนิติบุคคลเอกชนที่ต้องการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล เช่นเดียวกับตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา ไม่ได้รับโควตาในการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลดังกล่าวเพื่อจำหน่าย ทำให้นิติบุคคลเอกชนต่างๆที่ต้องการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลจำเป็นต้องรับซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจากตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยที่ได้รับโควตการจัดสรรสลากมาจำหน่ายในนามของนิติบุคคลเอกชนเอง อันเป็นการเพิ่มภาระให้ประชาชนผู้ที่ต้องการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการที่จะต้องซื้อสลากที่มีราคาเกินกว่าที่กำหนดไว้บนสลาก เนื่องจากสลากกินแบ่งรัฐบาลที่นิติบุคคลเอกชนรับซื้อได้จากตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยนั้น มีราคาเท่ากับราคาที่กำหนดไว้บนสลาก แต่เมื่อการประกอบธุรกิจจำเป็นต้องมีกำไร ทำให้นิติบุคคลเอกชนต้องกำหนดราคาสลากเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้บนสลาก กรณีดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยปัญหาการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา มีสาเหตุมาจากการที่คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ไม่ใช่อำนาจของตนตามกฎหมายในการกำหนดแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเช่นเดียวกับตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา ส่งผลให้นิติบุคคลเอกชนต้องรับซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจากตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยมาจำหน่ายต่อในราคาที่สูงกว่าราคาที่กำหนดไว้บนสลาก ซึ่งหากปล่อยไว้โดยไม่มีการแก้ไข ป้องกัน หรือควบคุม การประกอบกิจการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลย่อมเกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนผู้ที่ต้องการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลต่อไปได้ โดยปัญหาประการแรกเป็นประเด็นปัญหาเรื่องการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลในการกำหนดแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ที่ผู้ศึกษาได้กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาจะทำการศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 และประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง รับสมัครผู้สมัครเป็นผู้ซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล ประจำปี 2565 เข้าร่วมจำหน่ายสลากผ่านแพลตฟอร์มของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โครงการ “สลากดิจิทัล” เพิ่มเติม (ครั้งที่ 2) เพื่อให้นิติบุคคลเอกชนสามารถเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ได้รับโควตาในการจัดสรรสลากจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายอย่างถูกกฎหมาย

ประเด็นที่สอง ประเด็นปัญหาเรื่องการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ของนิติบุคคลเอกชน ตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 13 (7) กำหนดให้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการ และวางนโยบายของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึงการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลด้วย ซึ่งประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหกหลัก (Lottery 6 : L6) ข้อ 8 ได้กำหนดวิธีการซื้อขายสลากกิน

แบ่งรัฐบาลหลักแบบใบที่ดำเนินการจำหน่ายโดยตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลย่อยในลักษณะการค้าปลีกตามจุดจำหน่ายทั่วไป และแบบดิจิทัล ซึ่งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการจำหน่ายบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ผ่านแอปพลิเคชัน เป้าตัง เพียงเท่านั้น หากแต่ไม่ได้มีการกำหนดถึงวิธีการซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ผู้จำหน่ายซึ่งเป็นนิติบุคคลเอกชนต้องการจำหน่ายสลากบนแพลตฟอร์มออนไลน์ไว้แต่อย่างใด โดยปัจจุบันพบว่า มีผู้จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทเพื่อทำธุรกิจจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์เป็นจำนวนมาก ดังนี้²

- 1) บริษัท ลอตเตอรี่ออนไลน์ จำกัด
- 2) บริษัท เสือแดงลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด
- 3) บริษัท ลอตเตอรี่ ออนไลน์ 80 บาท จำกัด
- 4) บริษัท ตะวันแดง ลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด
- 5) บริษัท ขายลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด
- 6) บริษัท โชคดีลอตเตอรี่ออนไลน์ จำกัด
- 7) บริษัท บ้านสลาก ลอตเตอรี่ออนไลน์ จำกัด
- 8) บริษัท สิงโตนำโชค ลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด
- 9) บริษัท สลากสิงห์ ลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด
- 10) บริษัท สลากไทย ลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด
- 11) บริษัท หงษ์ทอง ลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด
- 12) บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด

แม้ว่าการทำธุรกิจจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์นั้นจะมีการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลก็ไม่ได้มีการกำหนดเงื่อนไขของตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลว่า ห้ามจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ไว้ การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์จึงเป็นเรื่องที่สามารถกระทำได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่ก็ยังมีบริษัทซึ่งเป็นแพลตฟอร์มจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์หลายแพลตฟอร์มถูกกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดีอีเอส) ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการเผยแพร่เว็บไซต์ เช่น กรณีของบริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ได้ถูกกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดีอีเอส) ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการเผยแพร่เว็บไซต์ บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด เป็นคดีหมายเลขดำที่ พค 74/2565 ในข้อหา นำเข้าข้อมูลอันเป็นเท็จสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ประกอบธุรกิจตลาดแบบโดยตรงโดยไม่ได้จดทะเบียนร่วมกันโฆษณาโดยใช้ข้อความอันเป็นเท็จ หรือความจริงที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค และร่วมเสนอขายหรือขายสลากกินแบ่งรัฐบาลและยังไม่ได้ออกรางวัลเกินราคา โดยศาลอาญาพิเคราะห์พยานหลักฐานแล้ว มีคำสั่งสรุปว่าบริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด เพียงแค่เป็นผู้รวบรวมสลาก ส่วนการกำหนดราคาขายเป็นเรื่อง

² SPOTLIGHT, ‘เปิดเส้นทางพิสูจน์ "กองสลากพลัส" หลังยุติขายสลากออนไลน์ชั่วคราว’
<<https://www.amarintv.com/spotlight/insight/detail/40421>> สืบค้นเมื่อ 3 ตุลาคม 2566.

ของผู้ซื้อ - ผู้ขายที่กำหนดราคาตัวเอง บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด ไม่มีส่วนในการกำหนดราคาดังกล่าว จึงฟังไม่ได้ว่าบริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด มีความผิดตาม พระราชบัญญัติสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ดังนั้น ศาลจึงไม่อาจมีคำสั่งระงับสัญญาช่องทางของ บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด มีคำสั่งยกคำร้อง³

หรือกรณีของบริษัท หงษ์ทอง ลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด หรือ หงษ์ทอง.COM ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์อีกแพลตฟอร์มหนึ่ง ที่ได้ถูกระงับการเข้าถึงเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (DES) ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการเผยแพร่หรือลบ “แพลตฟอร์ม หงษ์ทอง.COM” ขอให้ขายสลากเกินราคา ศาลอาญามีคำสั่งโดยสรุปว่า การขายสลากในแพลตฟอร์ม หงษ์ทอง.COM เป็นสลากฉบับจริง และสามารถตรวจสอบได้ จึงไม่ได้ทุจริต หรือหลอกลวง และไม่ได้ทำให้ผู้ซื้อเสียหาย เนื่องจากผู้ซื้อ ซื้อแล้วถูกรางวัลก็สามารถรับเงินรางวัลได้ จึงไม่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 มาตรา 14 จึงมีคำสั่งยกคำร้อง⁴

และทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ก็ได้มีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ที่เรียกว่า The Government Lottery Office หรือ GLO ซึ่งให้บริการบนแอปพลิเคชัน เป๋าตัง โดยการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแอปพลิเคชัน เป๋าตัง มีการจำหน่าย 2 รูปแบบ ได้แก่ 1. โครงการสลาก 80 คือ โครงการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ผู้ซื้อสามารถซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจากแผงจำหน่ายของโครงการ 80 ได้ ในราคาฉบับละ 80 บาท โดยผู้ซื้อต้องชำระเงินผ่านระบบแอปพลิเคชัน เป๋าตัง เท่านั้น 2. สลากดิจิทัล เป็นสลากกินแบ่งรัฐบาลรูปแบบหนึ่งที่จำหน่ายในแพลตฟอร์ม The Government Lottery Office หรือ GLO ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งให้บริการบนแอปพลิเคชัน เป๋าตัง

หากแต่ กรณีของบริษัทลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด หรือกองสลากพลัส ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์เช่นเดียวกับแพลตฟอร์มจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ข้างต้น ได้ถูกระงับการเข้าถึงเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลาย หรือลบแพลตฟอร์มกองสลากพลัสออกจากระบบคอมพิวเตอร์ เนื่องจากได้รับแจ้งว่ามีการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา และความผิดอื่น ๆ รวมถึงการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้เด็กและเยาวชนซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปี ซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและอาจเข้าข่ายขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งศาลอาญามีได้คำสั่งให้ปิดเว็บไซต์กองสลากพลัส โดยศาลเห็นว่าข้ออ้างของบริษัทที่อ้างว่าส่วนเกินจากราคาสลากกินแบ่งรัฐบาลคือค่าบริการต่าง ๆ นั้น ฟังไม่ขึ้น การขายสลากกินแบ่งรัฐบาลในราคาเกินกว่าที่กำหนดไว้ในสลากฯ

³ สยามรัฐออนไลน์, ‘ศาลยกคำร้องปิดเว็บไซต์มังกรฟ้า’ (สยามรัฐออนไลน์) <<https://siamrath.co.th/n/347775>> สืบค้นเมื่อ 3 ตุลาคม 2566.

⁴ มติชนออนไลน์, ‘ศาลสั่งยกฟ้อง หงษ์ทอง.com ชนะคดีกองสลากฯ-ดีอีเอส ชี้ดำเนินธุรกิจถูกต้องตามกฎหมาย’ (มติชน) <<https://today.line.me/th/v2/article/nXg5NWJ>> สืบค้นเมื่อ 3 ตุลาคม 2566.

เป็นการขัดต่อกฎหมาย และเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวออกจากระบบคอมพิวเตอร์⁵

ทั้งที่แพลตฟอร์มจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด บริษัท หงษ์ทอง ล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด และสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ต่างก็เป็นแพลตฟอร์มจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์เช่นเดียวกับ บริษัทล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด หรือกองสลากพลัส แต่เหตุใดบริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด บริษัท หงษ์ทอง ล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด และสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จึงสามารถดำเนินการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของตนเองได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ต่างกับบริษัทล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด หรือ กองสลากพลัสที่ไม่สามารถทำการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ต่อไปได้ ปัญหาดังกล่าวนี้นำมาซึ่งผลให้นิติบุคคลเอกชนบางรายไม่สามารถประกอบกิจการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ได้ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ไม่ใช่อำนาจของตนตามกฎหมายในการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ของนิติบุคคลเอกชน เป็นผลทำให้นิติบุคคลเอกชนหลายรายจำต้องปิดแพลตฟอร์มอันเป็นช่องทางการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ของตนไป ไม่ต่างอะไรกับการทำร้ายนิติบุคคลเอกชนที่ต้องการประกอบกิจการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ที่กำลังถูกปิดกั้นทำให้ไม่สามารถดำเนินการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ได้ โดยปัญหาประการที่สองเป็นประเด็นปัญหาเรื่องการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ของนิติบุคคลเอกชน ที่ผู้ศึกษาได้กล่าวมาข้างต้น นั้น ผู้ศึกษาจะทำการศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6 : L6) และประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง ให้ตัวแทนจำหน่ายสลากและผู้ซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาลปฏิบัติตามเงื่อนไขการจำหน่ายของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เพื่อให้ตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลสามารถจำหน่ายสลากออนไลน์ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

ประเด็นที่สาม ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมราคาสลากกินแบ่งรัฐบาล ตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 13 (7) กำหนดให้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการ และวางนโยบายของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่เช่นนี้ให้รวมถึงการกำหนดราคาสลากกินแบ่งรัฐบาลด้วย ซึ่งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการออกประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6 : L6) มาเพื่อบังคับใช้กับสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักที่มีทั้งแบบใบและแบบดิจิทัล โดยประกาศดังกล่าวได้ให้อำนาจสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลในการเป็นผู้กำหนดลักษณะการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักทั้งรูปแบบใบและแบบดิจิทัล ซึ่งประกาศฉบับดังกล่าวไม่ได้มีการบัญญัติให้อำนาจนิติบุคคลเอกชนในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักทั้งรูปแบบใบและแบบดิจิทัลด้วยแต่อย่างใด เป็นผลให้นิติ

⁵ ไทย พีบีเอส, 'ศาลสั่งปิดถาวร "เว็บกองสลากพลัส" ปมขายสลากกินราคา'

บุคคลเอกชนที่ต้องการประกอบกิจการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลจำเป็นต้องรับซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจากตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยที่ได้รับการจัดสรรโควตาสลากจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ในราคาที่กำหนดไว้บนสลากมาจำหน่ายต่อในราคาที่สูงกว่าที่กำหนดไว้บนสลาก อันเป็นเหตุให้สลากกินแบ่งรัฐบาลมีราคาเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด

อย่างไรก็ตาม แม้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะได้มีการออกประกาศกำหนดให้ผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลต้องไม่ขายเกินราคาที่กำหนดไว้ในสลาก ไม่ว่าจะเป็นการขายโดยเรียกร้องให้ผู้ซื้ออื่นซื้อสิ่งของอื่นรวมอยู่ด้วยหรือไม่ และรวมทั้งการร้องขอประโยชน์ในลักษณะอื่นใดหรือเรียกร้องสิ่งใดๆ แต่เมื่อการประกอบกิจการอันเป็นธุรกิจย่อมต้องมีผลกำไร ทำให้นิติบุคคลเอกชนหลายรายที่ต้องการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลจำเป็นต้องหาวิธีการต่างๆ ในการเลี่ยงการคิดราคาสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้บนสลาก ไม่ว่าจะเป็นการคิดค่าบริการแยกต่างหากจากราคาสลาก หรือการคิดค่าเช่าพื้นที่ในการเก็บสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริงของผู้ซื้อภายหลังที่ได้ซื้อแล้วไว้กับทางนิติบุคคลเอกชนนั้นๆ เพื่อหลีกเลี่ยงการคิดราคาสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้บนสลากอันเป็นการฝ่าฝืนข้อกำหนดของทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งการคิดค่าบริการของบริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด และบริษัท หงษ์ทอง ล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด ศาลอาญามีคำสั่งโดยสรุปว่า การคิดค่าบริการเป็นการประกอบธุรกิจที่ย่อมมีต้นทุนในการบริหารงาน มิใช่การแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบแต่ประการใด จึงไม่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 มาตรา 14 มีคำสั่งยกคำร้องของทั้งสองบริษัท

หากแต่การคิดค่าบริการของบริษัทล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด ศาลอาญากลับได้มีคำสั่งให้ปิดเว็บไซต์กองสลากพลัส เนื่องจากศาลเห็นว่าข้ออ้างของบริษัทล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด ที่อ้างว่าส่วนเกินจากราคาสลากกินแบ่งรัฐบาลคือค่าบริการต่างๆ นั้นฟังไม่ขึ้น ค่าบริการดังกล่าวถือเป็นการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลในราคาเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ในสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งขัดต่อกฎหมายและเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลาย หรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวออกจากระบบคอมพิวเตอร์

โดยในปัจจุบันการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของทั้งบริษัทหงษ์ทอง ล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด และ บริษัทล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด ต่างก็ได้มีการคิดค่าเช่าพื้นที่เพื่อเก็บสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริงของผู้ซื้อภายหลังที่ได้ซื้อแล้วไว้กับทางบริษัททั้งสองแทนการคิดค่าบริการในอดีต เห็นได้ว่าสลากกินแบ่งรัฐบาลที่นิติบุคคลเอกชนข้างต้นได้ดำเนินการจำหน่ายหนานั้นมีราคาไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้บนสลากเป็นไปตามข้อกำหนดในกฎหมาย แต่เมื่อนำค่าบริการ หรือค่าเช่าพื้นที่เพื่อเก็บสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริงมารวมกับราคาสลากแล้วย่อมมีราคาที่สูงกว่าราคาที่กำหนดไว้บนสลาก ปัญหาดังกล่าวข้างต้นนี้ส่งผลให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภคที่ต้องการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลต้องรับภาระในการซื้อสลากที่มีราคาเกินกว่าที่กำหนดไว้บนสลาก อันก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้บริโภค โดยผู้ศึกษาจะทำการศึกษาพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง มาตรการควบคุมและป้องกันการจำหน่ายสลากรวมชุด และสลากเกินราคาระบบซื้อ-จอง

ล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล และประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาล หกหลัก (Lottery 6 : L6) เพื่อให้สลากกินแบ่งรัฐบาลมีราคาเป็นไปตามที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล กำหนดอันก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภค

ประเด็นที่สี่ ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 ได้มีการวางหลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษทางอาญาในกฎหมายไว้ โดยให้ กำหนดโทษทางอาญาได้เฉพาะกรณีที่เป็นความผิดร้ายแรงเท่านั้น แต่เมื่อพิจารณาบทลงโทษที่ใช้บังคับแก่ ผู้ฝ่าฝืนในความผิดเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ได้มีการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสลากกิน แบ่งรัฐบาล พ.ศ.2517 พบว่า มาตรา 39 ได้กำหนดว่า ผู้ใดเสนอขายหรือขายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ออกตาม พระราชบัญญัตินี้และยังไม่ได้ออกรางวัลเกินราคาที่กำหนดในสลากกินแบ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพัน บาท มาตรา 39/1 กำหนดว่าการที่ผู้ใดขายสลากกินแบ่งรัฐบาลในสถานศึกษา ย่อมต้องระวางโทษปรับไม่เกิน หนึ่งหมื่นบาท และมาตรา 39/2 กำหนดว่า ผู้ใดขายสลากกินแบ่งรัฐบาลแก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปี บริบูรณ์ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ซึ่งเป็นโทษทางอาญา โดยวัตถุประสงค์ของกฎหมายอาญามี ขึ้นเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดให้รู้สำนึกต่อความร้ายแรงในการกระทำของตนอันเป็นความผิดและเพื่อไม่ให้ ผู้กระทำผิดฝ่าฝืนกระทำความผิดเดิมนั้นซ้ำอีก ทั้งนี้เพื่อเป็นการปกป้องสาธารณสุขและคุ้มครองปัจเจกชนจาก การกระทำที่ขัดต่อศีลธรรม หรือเป็นภัยอย่างร้ายแรงต่อสังคม หากแต่ความผิดเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกิน แบ่งรัฐบาล ทั้งการจำหน่ายสลากเกินราคาที่กำหนดไว้ในสลาก หรือจำหน่ายสลากในสถานศึกษา หรือ จำหน่ายสลากแก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์นั้น ไม่ได้เป็นการกระทำที่ผู้กระทำมีความชั่วร้ายผิด ศีลธรรม หรือเป็นภัยอันตรายร้ายแรงกระทบต่อสังคมที่จำเป็นจะต้องบัญญัติให้ความผิดดังกล่าวเป็นโทษทาง อาญาแต่อย่างใด

อีกทั้งยังพบว่า ตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลายรายยังมีการจำหน่ายสลากในราคาที่เกิน กว่าราคาที่กำหนดไว้บนสลาก ทั้งการจำหน่ายสลากในลักษณะการค้าปลีก และบนแพลตฟอร์มออนไลน์ รวมทั้งยังพบว่าตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยบางรายยังคงมีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ในสถานศึกษาอีกด้วย นอกจากนี้ในช่วงเดือนมกราคม 2566 เครือข่ายเด็กรุ่นใหม่ไม่พนัน และสถาบันยุวทัศน์ แห่งประเทศไทยได้ทำการสำรวจแผงค้าสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยการให้เยาวชนอายุ 17-19 ปี แต่งชุดนักเรียน ไปซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลในพื้นที่กรุงเทพมหานครและนนทบุรี รวม 50 จุด พบว่า 47 จุด ขายสลากกินแบ่ง รัฐบาลให้แก่เยาวชน⁶ รวมทั้งผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ ก็ ไม่ได้มีการจำกัดอายุของผู้ซื้อไว้ ทำให้เยาวชนอายุ 17-19 ปี ซึ่งเป็นบุคคลที่กฎหมายห้ามมิให้ผู้จำหน่ายทำการ จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้แก่บุคคลดังกล่าวสามารถซื้อสลากได้

เนื่องจากโทษทางอาญาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายเป็นเพียงโทษปรับ ซึ่งเมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระ ค่าปรับแล้วก็สามารถกลับมาจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลได้เช่นเดิม และผู้จำหน่ายบางรายก็เลือกกระทำ

⁶ ไทยพีบีเอส, ‘เครือข่ายเด็กรุ่นใหม่ฯ ร้องนายกฯ แก้อายุขายสลากฯ ให้เยาวชนต่ำกว่า 20 ปี’

ความผิดเดิมนั้นซ้ำอีก โดยไม่ได้เกรงกลัวต่อกฎหมาย บทลงโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์หรือการประกอบอาชีพของผู้ค้าปลีกในปัจจุบัน จึงทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังไม่ส่งเสริมการแก้ปัญหาการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในสถานศึกษา และการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ได้อย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงต้องศึกษาหาหนทางในการแก้ไขปัญหาข้างต้น โดยผู้ศึกษาจะทำการศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560 และพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 เพื่อให้บทลงโทษที่ใช้ดำเนินการแก่ผู้ฝ่าฝืนมีประสิทธิภาพเป็นไปตามหลักการกำหนดโทษทางอาญาและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น ผู้ศึกษาเห็นควรทำการศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง รับสมัครผู้สมัครเป็นผู้ซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล ประจำปี 2565 เข้าร่วมจำหน่ายสลากผ่านแพลตฟอร์มของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โครงการ “สลากดิจิทัล” เพิ่มเติม (ครั้งที่ 2) ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหกหลัก (Lottery 6 : L6) ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง ให้ตัวแทนจำหน่ายสลากและผู้ซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาลปฏิบัติตามเงื่อนไขการจำหน่ายของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง มาตรการควบคุมและป้องกันการจำหน่ายสลากรวมชุด และสลากเกินราคา ระบบซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล เพื่อแสวงหามาตรการทางกฎหมายในการควบคุม แก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมายให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ อันเป็นการช่วยเหลือนิติบุคคลที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ให้สามารถเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลและสามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายโดยมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันมากที่สุด

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และความเป็นมาที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ข้อเท็จจริงต่างๆที่เกิดขึ้น การแต่งตั้งตัวแทนจำหน่าย การกำหนดราคาและวิธีการจำหน่าย รวมถึงบทลงโทษ

1.2.2 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับจำหน่ายสลากกินแบ่งตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ

1.2.3 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัญหาและผลกระทบเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์

1.2.4 เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะที่เหมาะสมเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

เนื่องจากมาตรการทางกฎหมายในการให้ความช่วยเหลือนิติบุคคลเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ในปัจจุบันนี้ ไม่เพียงพอต่อการให้ความช่วยเหลือนิติบุคคลเอกชนเหล่านี้ ทั้งในประเด็นของการเป็นตัวแทนจำหน่าย การกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ปัญหาในการควบคุมราคาสลาก และปัญหาในเรื่องของการกำหนดบทลงโทษที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการช่วยเหลือนิติบุคคลเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ทั้งในส่วนเรื่องการเป็นตัวแทนจำหน่าย กำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ เพื่อประโยชน์สูงสุดสำหรับนิติบุคคลเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาทำการศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือนิติบุคคลเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ทั้งในประเด็นเรื่องการเป็นตัวแทนจำหน่าย การกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ประเด็นเรื่องการควบคุมราคาสลาก และการกำหนดบทลงโทษ ตลอดจนหน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ได้แก่ พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ.2517 พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ตลอดจนประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6 : L6) เรื่อง มาตรการควบคุมและป้องกันการจำหน่ายสลากรวมชุด และสลากเกินราคากระบบซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล ข้อเท็จจริงและสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น เป็นต้น นอกจากนี้ยังเปรียบเทียบกับกฎหมายดังกล่าวกับกฎหมายต่างประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา เครื่องรัฐออสเตรีย และสหราชอาณาจักร ที่สามารถนำมาปรับให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายไทย โดยปรับกับหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาของประเทศนั้นๆ เพื่อช่วยเหลือนิติบุคคลเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ใช้วิธีการค้นคว้าและวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสารภาษาไทย ซึ่งจะศึกษาจากบทบัญญัติของกฎหมาย ทั้งพระราชบัญญัติ ประกาศฉบับต่างๆ และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ประกอบกับวิเคราะห์จากคำพิพากษาฎีกา ตำราทางวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ รวมทั้งบทความ โดยจะนำมาเป็นข้อมูลในการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปและแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม ตลอดจนข้อมูลจากเว็บไซต์ต่างๆ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบถึงแนวคิด ทฤษฎี และความเป็นมาที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ข้อเท็จจริงต่างๆที่เกิดขึ้น การแต่งตั้งตัวแทนจำหน่าย การกำหนดราคาและวิธีการจำหน่าย รวมถึงบทลงโทษ

1.6.2 ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับจำหน่ายสลากกินแบ่งตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ

1.6.3 ทำให้ทราบถึงปัญหาและผลกระทบเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์

1.6.4 ทำให้ทราบถึงแนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะที่เหมาะสมเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์

บทที่ 2

แนวความคิด ทฤษฎี ความเป็นมา และรูปแบบเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

เนื่องจากในปัจจุบันสลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับความนิยมจากผู้ซื้อเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นตามความต้องการของผู้ซื้อ นอกจากนี้ ผู้จำหน่ายยังได้มีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในลักษณะต่างๆเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ผู้ซื้ออีกด้วย ซึ่งในเบื้องต้นผู้ศึกษาเห็นควรศึกษาถึง แนวความคิด ทฤษฎี ความเป็นมา และรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล เพื่อให้ได้ทราบและเข้าใจถึงความเป็นมาของสลากกินแบ่งรัฐบาล ข้อเท็จจริงและสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบัน แนวความคิดของการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล รวมถึงรูปแบบในการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลให้แก่ตัวแทนจำหน่ายรายย่อย ดังนั้นในบทนี้ผู้ศึกษาจึงได้ทำการศึกษา แนวความคิด ทฤษฎี ความเป็นมา และรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับความเป็นมาของสลากกินแบ่งรัฐบาล

สลากกินแบ่งรัฐบาล ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ให้ความหมายคำว่า “สลากกินแบ่ง” หมายถึง สลากที่จัดให้มีขึ้นเพื่อขายให้แก่ผู้เล่นเป็นการเสี่ยงโชค โดยมีการให้รางวัลที่แบ่งเป็นหลายรางวัลแก่ผู้เล่นซึ่งถือสลากเลขหมายรางวัลที่ออกตามวิธีการที่กำหนด⁷ และคำว่า “รัฐบาล” หมายถึง องค์การปกครองประเทศ คณะบุคคลที่ใช้อำนาจบริหารในการปกครองประเทศ⁸ จากความหมายข้างต้นจึงสรุปได้ว่า “สลากกินแบ่งรัฐบาล” หมายถึง สลากที่ผลิตและจำหน่ายอย่างถูกต้องตามกฎหมายโดยองค์การของรัฐ เพื่อให้รางวัลแก่ผู้ซื้อในการเสี่ยงโชค

ประเทศไทยได้รับวัฒนธรรมการออกหวยและการเล่นหวยมาจากชาวจีน ที่เรียกว่า “ฮวยฮวย” แปลว่า “ซุมนุมดอกไม้” เหตุที่เรียกว่า ซุมนุมดอกไม้ เนื่องจากการเล่นฮวยฮวยในเริ่มแรกจะมีการเขียนตัวหวยเป็นรูปดอกไม้ให้ผู้เล่นทำการทาย ภายหลังจึงได้เปลี่ยนสัญลักษณ์ดอกไม้มาเป็นชื่อบุคคลสำคัญของชาวจีนในสมัยโบราณ โดยเขียนชื่อบุคคลสำคัญเป็นภาษาจีนลงบนแผ่นป้ายเล็กๆจำนวน 34 ป้ายใส่ไว้ในกระบอกไม้ที่ปิดปากกระบอกและแขวนไว้กับหลังคาโรงหวย โดยให้ผู้เล่นเสี่ยงทายว่าเจ้ามือจะเลือกป้ายชื่อของบุคคลใดออกมา ต่อมาได้มีการเพิ่มชื่อบุคคลสำคัญขึ้นอีก 2 ชื่อ รวมเป็น 36 ป้าย

วัฒนธรรมการเล่นฮวยฮวยของชาวจีนได้แพร่หลายเข้ามาประเทศไทยในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 เนื่องจากในตอนนั้นฝนแล้งทำให้เกิดปัญหาข้าวยากมากแวง รัฐบาลเก็บภาษีได้น้อยลงและเงินตราที่หมุนเวียนก็หดหายไป เจ้าสัวผู้หนึ่งชื่อว่า “จันทง” ซึ่งเป็นนายอากรสุราจึงได้เข้า

⁷ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, ‘พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554 (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา) <<https://dictionary.orst.go.th/>> สืบค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2566.

⁸ เพ็งอ้ง.

เผ้ากราบบังคมทูลว่า เหตุที่เงินตราหดหายไปนั้น เนื่องจากราษฎรไม่ยอมนำเงินออกมาใช้แต่กลับนำเงินใส่ไหไปฝังดินไว้ ทำให้รัฐบาลเก็บภาษีได้น้อยลง หากจะให้ราษฎรนำเงินที่ฝังดินไว้ออกใช้จ่าย ก็ต้องออกห่วยให้ราษฎรเล่นเหมือนเมืองจีน พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ทรงเห็นพ้องด้วย จึงโปรดให้เจ้าสัวเงินหองออกห่วยขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2375

ซึ่งวิธีการออกห่วยให้คนไทยเล่นนั้น เนื่องจากคนไทยอ่านอักษรจีนไม่ออกเจ้าสัวเงินหองจึงได้ปรับเปลี่ยนแผ่นป้ายจากเดิมที่เป็นรูปคนและเขียนชื่อชาวจีนด้วยอักษรจีนมาเป็นการใช้ภาพอักษรไทยที่เริ่มจาก ก ข ข ค เรื่อยไปตามลำดับ ตามด้วยชื่อคนจีนโบราณ เช่น ก. สามหวย ข. ง่วยโป๊ ข. เจียมขวย เป็นต้น และด้วยเหตุที่แผ่นป้ายเขียนเป็นอักษรไทยจึงเป็นที่มาของ “หวย ก.ข.”

ภาพที่ 2.1 หวย ก.ข. ตามด้วยชื่อคนจีนโบราณ

ก สามหวย	ข ง่วยโป๊	ข เจียมขวย	ค เม่งจู
ค สะตั้ง	ข ยี่ซ่า	ง จีเกา	ฉ ชายหมู
จ หลวงซี	ช ฮกซุน	ช แซหวาน	ฉ ฮายกัว
ญ ย่องเซ็ง	ค กวงเหม็ง	ต เรือจ้าง	ก มั่นก้วย
ท เซียงเจียว	ธ ไต้เผ็ง	น เทียนสิน	บ แจหลี
ป กังสือ	ผ เอียวหลี่	ฝ ง่วนก้วย	น กัดปิ่น
ฝ เกากัว	ภ คุณซิว	ม หุนหัน	ย ฮ่องซุน
ร กิมเง็ก	ล เทียนเหลียง	ว แซหุน	ส สะไฮ้
ท หมั่งหลิม	ฬ ง่วนกัต	อ บ้านกิม	ฮ เจียะซุน

ที่มา : <https://teen.mthai.com/variety/52394.html>

ภาพที่ 2.2 หวย ก.ข.

ที่มา : <https://favforward.com/talk-about/feature/42680.html>

สลากกินแบ่งรัฐบาล หรือ ลอตเตอรี่ได้มีการเริ่มออกเป็นครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ.2517 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โดยมี “นายเฮนรี อาลาบัสเตอร์ หรือ ครูอาลาบัสเตอร์” ซึ่งเป็นชาวอังกฤษคนแรกที่เป็นผู้นำลักษณะวิธีการออกรางวัลแบบยุโรปหรือที่เรียกว่า “ลอตเตอรี่” มาเผยแพร่ในประเทศไทย ซึ่งการออกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล หรือลอตเตอรี่ เกิดขึ้นเป็นคราวแรกในวโรกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนพรรษาของรัชกาลที่ 5 เนื่องด้วยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชประสงค์ที่จะช่วยเหลือพ่อค้าต่างชาติที่นำสินค้ามาร่วมแสดงในงานพิพิธภัณฑ์ที่ตึกองคาเดียร์ ณ พระบรมมหาราชวัง ให้ทำการจำหน่ายสินค้าได้ จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้กรมทหารม้าขนาดเล็ก คือ พระยาภาสกรวงศ์ ร่วมกับครูอาลาบัสเตอร์ออกรางวัลแบบยุโรป และกำหนดเงื่อนไขวิธีการออกสลากนั้น โดยกำหนดให้ผู้ออกรางวัลได้รับสิ่งของอันเป็นสินค้าของพ่อค้าต่างชาติที่นำสินค้ามาร่วมแสดงในงานซึ่งมีมูลค่าเท่ากับเงินรางวัลแทน แต่หากผู้ใดต้องการที่จะรับเป็นเงินสดก็จะถูกลดเงินลงร้อยละ 10 ของเงินรางวัล และนับแต่นั้นมาก็ไม่ปรากฏหลักฐานว่าได้มีการออกลอตเตอรี่อีก จนสิ้นรัชกาล⁹

ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เมื่อปี พ.ศ.2460 ซึ่งเป็นช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 ประเทศอังกฤษมีความต้องการที่จะกู้เงินจากประเทศไทยเพื่อใช้ในการสงคราม แต่ด้วยประเทศอังกฤษไม่สามารถที่จะขอกู้จากรัฐบาลประเทศไทยได้โดยตรงเพราะเกรงว่าจะเกิดปัญหาการเมืองภายในประเทศ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้รัฐบาลไทยดำเนินนโยบายกู้เงินจากประชาชนชาวไทยด้วยการจำหน่ายลอตเตอรี่แทน และในรัชสมัยเดียวกัน รัชกาลที่ 6 ได้ทรงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ออก “ลอตเตอรี่เสือป่าล้านบาท” เพื่อหารายได้บำรุงกองเสือป่าอาสาสมัคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดซื้ออาวุธปืน และเครื่องใช้ต่างๆในกิจการของกองเสือป่า ด้วยการพิมพ์ลอตเตอรี่จำนวน 1 ล้านฉบับ จำหน่ายฉบับละ 1 บาท

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปีพ.ศ.2475 สมัยรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 สลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการออกรางวัลอีกครั้งในปี พ.ศ. 2476 เนื่องจากรัฐบาลไทยในขณะนั้นประสบปัญหาด้านการคลัง ด้วยเหตุที่รัฐบาลได้มีนโยบายที่จะลดเงินรัชชูปการ กล่าวคือ เงินที่เรียกเก็บจากชาวไทยที่ไม่ต้องรับราชการทหาร ทำให้รัฐขาดรายได้ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงมีพระราชดำริให้มีการออกลอตเตอรี่รัฐบาลขึ้น โดยเรียกว่า “ลอตเตอรี่สยามรัฐบาล”

โดยในปี พ.ศ. 2477 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้กระทรวงมหาดไทยออก "สลากกินแบ่งบำรุงเทศบาล" เพื่อนำเงินมาบำรุงเทศบาลทั่วไป ก่อสร้างสาธารณวัตถุต่างๆ เช่น โรงพยาบาล โรงเรียน เป็นต้น โดยกำหนดว่าหากเดือนใดเป็นเดือนออกสลากกินแบ่งรัฐบาลของกรมสรรพากรให้ส่งจำหน่ายสลากกินแบ่งบำรุงเทศบาลในเดือนนั้น และตั้งแต่นั้นก็ได้มีการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลและสลากบำรุงเทศบาลเรื่อยมา จนเมื่อปี พ.ศ. 2482 สลากกินแบ่งรัฐบาลเริ่มมีการดำเนินการอย่างเป็นทางการ โดยเริ่มจากการที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้โอน

⁹ HISTORY THE-LEGEND, ‘เฮนรี อาลาบัสเตอร์ บิดาแห่งลอตเตอรี่ไทย’ (The People)
<https://www.thepeople.co/history/the-legend/954> สืบค้นเมื่อ 19 ตุลาคม 2566.

กิจการสลากกินแบ่งรัฐบาลและสลากบำรุงเทศบาลที่เคยอยู่ในสังกัดของกระทรวงมหาดไทยมาสังกัดในกระทรวงการคลัง และได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลขึ้นในวันที่ 5 เมษายน 2482 โดยถือเป็นวันสถาปนาสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

ปัจจุบันได้มีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 กำหนดสถานะ ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นนิติบุคคล และเป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงการคลัง มีหน้าที่ในการดำเนินการออกสลากกินแบ่งรัฐบาล จัดการโรงพิมพ์อันเป็นอุปกรณ์ในการพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาล หรือสิ่งพิมพ์อื่นที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ และกระทำการอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นประโยชน์แก่การดำเนิน กิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ดำเนินการกิจการดังกล่าวเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

2.2 ทฤษฎีตลาดในระบบเศรษฐศาสตร์

ตลาดในความหมายทั่วไป หมายถึง สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่งซึ่งผู้ซื้อและผู้ขายได้มาพบปะเพื่อซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการกัน

แต่ในทางเศรษฐศาสตร์ คำว่า ตลาด มีความหมายกว้างกว่านั้น กล่าวคือ ตลาดเป็นขอบเขต การขายสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งซึ่งผู้ซื้อและผู้ขายสามารถติดต่อและทำความตกลงในการซื้อขายแลกเปลี่ยนกันได้ ดังนั้นตลาดในความหมายทางเศรษฐศาสตร์จึงไม่ได้เน้นถึงสถานที่ที่ทำการซื้อขายกัน แม้ผู้ซื้อและผู้ขายจะอยู่คนละมุมโลกและไม่มีสถานที่ซื้อขายกัน ก็อาจสร้างตลาดให้เกิดขึ้นได้โดยติดต่อซื้อขายกันทางจดหมาย อีเมล โทรศัพท์ ก็ได้¹⁰ นอกจากนี้ในทางเศรษฐศาสตร์ยังได้มีการแบ่งลักษณะตลาดออกเป็น 2 ประเภท คือ ตลาดที่มีการแข่งขันสมบูรณ์ และตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์

2.2.1 ตลาดที่มีการแข่งขันสมบูรณ์

ตลาดที่มีการแข่งขันสมบูรณ์ หรือตลาดเสรี มีลักษณะดังนี้¹¹

(1) เป็นตลาดที่มีผู้ซื้อและผู้ขายจำนวนมาก หากแต่ผู้ซื้อและผู้ขายแต่ละรายจะเป็นเพียงส่วนย่อยของตลาด ทำให้ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายไม่มีอิทธิพลในการกำหนดราคาได้ เมื่อราคาตลาดถูกกำหนดขึ้นโดยอุปสงค์และอุปทานอย่างแท้จริง สินค้าเดียวกันจึงมีราคาเพียงราคาเดียวเท่านั้น

(2) สินค้าที่ซื้อขายจะต้องมีลักษณะเหมือนกันหรือมีคุณภาพและมาตรฐานใกล้เคียงกันมาก กล่าวคือ เป็นสินค้าที่สามารถใช้ทดแทนกันได้อย่างสมบูรณ์ในสายตาของผู้ซื้อ ไม่ว่าผู้ซื้อจะซื้อสินค้าประเภทเดียวกัน จากผู้ขายคนใด ก็ย่อมที่จะได้รับความพอใจเหมือนกัน ดังนั้น หากผู้ขายรายใดเพิ่มราคาสินค้าของตน

¹⁰ Digital School, ‘ตลาดในทางเศรษฐศาสตร์’ (Digital School Thailand 4.0) <http://www.digitalschool.club/digitalschool/social2_1_1/m5_2/content/social-economic/lesson2/item2_3.php> สืบค้นเมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2567.

¹¹ พิไลวรรณ ประกอบผล, เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค (คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าวิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง 2526) 66

ให้สูงกว่า ผู้ขายรายอื่นเพียงเล็กน้อยก็จะไม่สามารถขายสินค้าของตนเองได้ ฉะนั้นเมื่อใดที่ผู้ซื้อรู้สึกว่าคุณค่า
อย่างเดียวกันในตลาดมีความแตกต่างกัน เมื่อนั้นภาวะของความเป็นตลาดแข่งขันอย่างสมบูรณ์ก็จะหมดไป

(3) ผู้ซื้อ และผู้ขายจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสภาพการณ์ของตลาดเป็นอย่างดี กล่าวคือ ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายต้องมีความรู้ในเรื่องภาวะของอุปสงค์ อุปทาน และราคาสินค้าในตลาด สินค้าชนิดใดมีอุปสงค์เป็น
อย่างไร มีอุปทานเป็นอย่างไร ราคาสูงหรือต่ำก็สามารถจะทราบได้

(4) การติดต่อซื้อขายจะต้องทำได้โดยสะดวก หมายความว่า ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายสามารถทำการ
ติดต่อค้าขายกันได้โดยสะดวกและรวดเร็ว รวมถึงการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตจะต้องเป็นไปอย่างสะดวก
และรวดเร็วด้วยเช่นเดียวกัน

(5) ผู้ผลิตสามารถเข้ามาทำการผลิตแข่งขันกับผู้ผลิตรายอื่นๆหรือเลิกทำการผลิตสินค้านั้นๆได้โดย
เสรี กล่าวคือ ในตลาดชนิดนี้จะไม่มีการกีดกันคู่แข่งรายใหม่ที่กำลังจะเข้ามาทำการแข่งขัน และผู้ผลิตรายเดิมก็
มีอิสระที่จะเลิกทำการผลิตสินค้านั้นๆได้โดยไม่มีข้อจำกัด

(6) หน่วยธุรกิจสามารถเข้าหรือออกจากตลาดได้โดยเสรี และโยกย้ายปัจจัยการผลิตจะต้องทำได้
อย่างเสรีด้วยเสรี กล่าวคือ ตลาดประเภทนี้จะต้องไม่มีข้อจำกัดหรือกีดขวางในการเข้ามาประกอบธุรกิจของ
นักธุรกิจรายใหม่ หมายความว่าหน่วยการผลิตใหม่ๆจะเข้ามาประกอบกิจการแข่งขันกับหน่วยธุรกิจที่มีอยู่ก่อน
เมื่อใดก็ได้ หรือในทางตรงกันข้ามจะเลิกกิจการเมื่อใดก็ย่อมได้

ข้อดีของตลาดแข่งขันสมบูรณ์

- ด้านผู้บริโภค เมื่อราคาสินค้าถูกกำหนดขึ้นในสภาพการแข่งขัน จึงเป็นราคาที่ยุติธรรมต่อ
ผู้บริโภค

- ด้านผู้ผลิต ส่งผลให้ผู้ผลิตต้องมีการปรับปรุงสินค้าและบริการของตน เพื่อแข่งขันกับผู้ผลิตราย
อื่นๆ

- ด้านสังคม ทำให้สังคมมีการใช้ทรัพยากรต่างๆอย่างคุ้มค่า เพื่อประสิทธิภาพทางธุรกิจ
ข้อจำกัด

- สินค้าไม่มีความดึงดูดให้ผู้ซื้อเกิดความสนใจ เนื่องจากสินค้าของผู้ผลิตแต่ละรายมีลักษณะ
เหมือนกัน ไม่ว่าจะเลือกซื้อจากผู้ขายรายไหน ก็จะได้สินค้าและราคาเท่ากัน

- สินค้าของผู้ผลิตมีการกำหนดราคาตลาดไว้อย่างชัดเจน แม้ต้นทุนการผลิตจะสูงมาก แต่ผู้ขายก็
ไม่สามารถตั้งราคาที่สูงกว่าตลาดได้ หากราคาสินค้าสูงกว่าผู้ผลิตเจ้าอื่น มักส่งผลทำให้ลูกค้าเปลี่ยนใจ และ
เลือกซื้อสินค้าจากผู้ผลิตที่ราคาถูกกว่าทันที

- การเพิ่มหรือลดการผลิตของผู้ประกอบการแต่ละราย ไม่มีผลทำให้ราคาตลาดของสินค้า
เปลี่ยนแปลง และการเพิ่มหรือลดลงในความต้องการสินค้าของผู้บริโภคแต่ละราย ไม่มีอิทธิพลต่อราคาสินค้า
เช่นกัน¹²

¹² Nuwee Luxsanakul-ton, 'ตลาดแข่งขันสมบูรณ์ ตลาดผูกขาด' (Investment Coaching)

แม้ว่าตลาดแข่งขันสมบูรณ์จะเป็นตลาดนักเศรษฐศาสตร์ต้องการให้มีการเกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจมากที่สุด แต่เนื่องจากระบบเศรษฐกิจในปัจจุบันตลาดที่มีลักษณะเป็นตลาดแข่งขันสมบูรณ์เกิดขึ้นได้ยาก จึงทำให้ตลาดประเภทนี้เป็นได้เพียงตลาดในอุดมคติของนักเศรษฐศาสตร์เท่านั้น

2.2.2 ตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์

ตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์ เป็นตลาดที่มีผู้ซื้อและผู้ขายจำนวนไม่มาก สินค้าที่ซื้อขายกันในตลาดจะมีความแตกต่างกันทั้งด้านคุณภาพและรูปร่างจนไม่สามารถนำมาใช้ทดแทนกันได้อย่างสมบูรณ์ ผู้ขายแต่ละรายจึงมีอำนาจในกำหนดราคาสินค้าในส่วนที่ตนจำหน่าย ตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ตลาดผูกขาด ตลาดที่มีผู้ขายน้อยราย และตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด

ประเภทของตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์

1) ตลาดผูกขาด เป็นตลาดที่มีผู้ขายเพียงรายเดียว ซึ่งผู้ขายในตลาดประเภทนี้เรียกว่าผู้ผูกขาด โดยสินค้าที่ซื้อขายในตลาดจะแตกต่างจากผู้ขายรายอื่นๆมากจนไม่สามารถหาสินค้าอื่นมาใช้แทนกันได้ ผู้ผูกขาดจึงสามารถเอาเปรียบผู้บริโภคได้ โดยการผลิตสินค้าออกขายในปริมาณที่น้อยกว่าความต้องการ กล่าวคือเมื่อสินค้าเกิดการขาดแคลนผู้ผลิตก็จะถือโอกาสนี้ในการปรับราคาสินค้าให้สูงขึ้น ในตลาดผูกขาดนี้ ผู้ผูกขาดจึงมีอิทธิพลอย่างมากในการกำหนดราคาสินค้า

2) ตลาดที่มีผู้ขายน้อยราย ตลาดประเภทนี้จะมีผู้ขายเพียงไม่กี่ราย และผู้ขายแต่ละรายจะขายสินค้าเป็นจำนวนมาก เมื่อเทียบกับปริมาณสินค้าทั้งหมดในตลาด โดยสินค้าที่ซื้อขายในตลาดจะมีลักษณะคล้ายคลึงกันแต่ไม่เหมือนกันทุกประการ ดังนั้น การกำหนดราคาสินค้าของผู้ผลิตแต่ละรายจะมีผลกระทบต่อผู้ขายรายอื่น และในตลาดประเภทนี้ผู้ขายทุกคนจะมีอิทธิพลต่อการกำหนดราคาและปริมาณสินค้าในตลาด ฉะนั้นหากผู้ขายรายใดลดราคา สินค้าของผู้ขายรายอื่นๆก็จะลดราคาลงด้วยเพื่อรักษาระดับการขายไว้

3) ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด คือตลาดที่มีลักษณะของตลาดที่แข่งขันสมบูรณ์และตลาดผูกขาดผสมกัน กล่าวคือเป็นตลาดที่มีผู้ขายเป็นจำนวนมาก ผู้ผลิตรายใหม่สามารถเข้าและออกจากตลาดได้อย่างเสรี เช่นเดียวกับตลาดแข่งขันสมบูรณ์ โดยสินค้าที่ซื้อในตลาดนี้จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แต่สามารถใช้แทนกันได้ ส่วนใหญ่แล้วจะต่างกันในเรื่องของรูปลักษณะของตัวสินค้า การบรรจุหีบห่อ ทำให้ผู้ผลิตไม่สามารถตั้งราคาสินค้าให้สูงเช่นเดียวกับตลาดผูกขาดได้

ข้อดีของตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์

- สินค้าที่เป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจประชาชนจะได้บริโภคสินค้าในราคาที่ไม่สูงเพราะว่าผู้ควบคุมดูแล คือ รัฐบาล

ข้อจำกัด

- สินค้าบางชนิดมีผู้ผลิตน้อยราย ทำให้เกิดการผูกขาดสินค้าและราคาจะสูงขึ้น จึงทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมทางราคา แต่ผู้บริโภคไม่มีทางเลือกในการซื้อ และผู้บริโภคอาจต้องซื้อสินค้าราคาแพง ขณะที่คุณภาพต่ำ เนื่องจากไม่มีการแข่งขัน ผู้ผลิตจึงไม่เห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของสินค้า หรือการดำเนินการผลิตและยังสามารถตั้งราคาสูงได้ตามต้องการ ผู้บริโภคจึงถูกเอาเปรียบได้จากผู้ผูกขาด

เมื่อนำตลาดในทางเศรษฐศาสตร์มาพิจารณาประกอบกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งของแต่ละประเทศพบว่า การจำหน่ายสลากกินแบ่งของแต่ละประเทศมีการดำเนินนโยบายในการจำหน่ายแตกต่างกันไปตามแนวทางการบริหารของประเทศนั้นๆ ประเภทตลาดของการจำหน่ายสลากกินแบ่งในแต่ละประเทศจึงมีความต่างกัน กล่าวคือ การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในประเทศไทย อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกระทรวงการคลัง โดยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นรัฐวิสาหกิจที่มีอำนาจในการออกสลากพิมพ์สลากและควบคุมสลากแต่เพียงผู้เดียว เช่นเดียวกับ หวยลาวหรือ หวยพัฒนา ซึ่งเป็นสลากกินแบ่งรัฐบาลของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐวิสาหกิจ หวยพัฒนา กระทรวงการคลัง และ หวยฮานอยหรือ หวยเวียดนาม ที่ดำเนินการออกรางวัลภายใต้การกำกับดูแลโดยรัฐวิสาหกิจของประเทศเวียดนาม จึงกล่าวได้ว่า ตลาดการจำหน่ายสลากกินแบ่งในประเทศไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศเวียดนามนั้น มีลักษณะเป็นตลาดผูกขาด เนื่องจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งของทั้งสามประเทศข้างต้นเป็นตลาดที่มีรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ขายรายเดียว รัฐวิสาหกิจจึงเป็นผู้ผูกขาดที่มีอำนาจในการกำหนด รูปแบบ ราคา วิธีการ รวมทั้งแนวทางการจำหน่ายสลากกินแบ่งให้เป็นไปตามที่รัฐวิสาหกิจในประเทศข้างต้นกำหนดเท่านั้น

และเมื่อผู้ประกอบการแต่ละรายมีอำนาจทางตลาดไม่เท่าเทียมกัน ทำให้ผู้ประกอบการรายใหญ่ อาจกลั่นแกล้งและปิดกั้นผู้ประกอบการรายเล็กมิให้สามารถแข่งขันกับตนได้¹³ ประเทศไทยจึงได้มีการตราพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 ขึ้น เพื่อป้องกันมิให้ผู้ประกอบการมีอำนาจเหนือตลาดและใช้อำนาจนั้นในการจำกัดผลผลิตที่ออกสู่ตลาด หรือกำหนดราคาสินค้าให้มีราคาสูงอย่างไม่เป็นธรรม อันเป็นการผูกขาดทางการค้าและเอาเปรียบผู้บริโภค พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 จึงเป็นกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองผู้บริโภคมิให้ผู้บริโภคถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบการและให้ความคุ้มครองการแข่งขันทางการค้าในตลาด ทำให้ตลาดเกิดการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรีและเป็นธรรม

อย่างไรก็ตาม แม้สหราชอาณาจักรจะให้อำนาจบริษัทเอกชนเข้ามาจำหน่ายสลากและเป็นผู้ดำเนินการออกใบอนุญาตจำหน่ายสลากให้แก่ผู้จำหน่ายสลากรายย่อย หากแต่เมื่อพิจารณาถึงการจัดสรรสลากแล้วพบว่า การให้อำนาจบริษัทเอกชนในการจำหน่ายสลากและเป็นผู้ดำเนินการออกใบอนุญาตดังกล่าว เกิดจากการประมุข ดังนั้นจะมีบริษัทเอกชนที่ชนะการประมูลเพียงรายเดียวเท่านั้นที่ได้เป็นผู้จำหน่ายสลากและเป็นผู้กำหนดราคา รวมทั้งเป็นผู้ออกใบอนุญาตแก่ผู้จำหน่ายสลากรายย่อยในสหราชอาณาจักร การจำหน่ายสลากในสหราชอาณาจักรจึงมีลักษณะเป็นการให้อำนาจบริษัทเอกชนที่ชนะการประมูลในการดำเนินการต่างๆ ทุกอย่างเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากเพียงผู้เดียว จึงกล่าวได้ว่าการจำหน่ายสลากในสหราชอาณาจักรจึงมีลักษณะเป็นตลาดผูกขาดเช่นเดียวกับสามประเทศ ข้างต้น

¹³ อานันท์ เกียรติสารพิภพ, 'การผูกขาดและการแข่งขันที่เป็นธรรม: การปฏิรูปกฎหมายแข่งขันทางการค้า' <https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=31560> สืบค้นเมื่อ 2 เมษายน 2566.

ต่างจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา และเครือรัฐออสเตรเลีย ซึ่งมีลักษณะเป็นตลาดเสรีที่มีผู้ซื้อและผู้ขายจำนวนมากกล่าวคือ การจัดสรรสลากในประเทศสหรัฐอเมริกา และเครือรัฐออสเตรเลีย จะอยู่ในรูปแบบของการให้เอกชนเป็นผู้กำกับดูแลและเป็นผู้กำหนดรูปแบบวิธีการจำหน่าย รวมทั้งราคาสลากกินแบ่ง ภายใต้กฎหมายของแต่ละรัฐที่ควบคุมการจำหน่ายสลากกินแบ่งในประเทศนั้นๆ ทั้งนี้เอกชนสามารถทำการจำหน่ายสลากกินแบ่งได้อย่างเสรี ผู้ซื้อสลากจึงสามารถซื้อสลากที่ใดและเมื่อไหร่ก็ได้ การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งมีลักษณะเป็นตลาดเสรี

ดังนั้นเมื่อการจำหน่ายสลากกินแบ่งของประเทศสหรัฐอเมริกา และเครือรัฐออสเตรเลียมีลักษณะเป็นตลาดแข่งขันสมบูรณ์ จึงทำให้ผู้ขายสลากสามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งได้ทุกที่อย่างเสรี มีราคาเป็นไปตามอุปสงค์และอุปทานอย่างแท้จริง และทำให้สลากกินแบ่งมีราคาเท่ากันในทุกช่องทางที่จำหน่าย ต่างจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลของประเทศไทย ที่มีลักษณะเป็นตลาดผูกขาดภายใต้การกำกับดูแลของรัฐวิสาหกิจ รูปแบบวิธีการจำหน่ายรวมทั้งราคาสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงต้องเป็นไปตามที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้กำหนด ดังนั้นสลากกินแบ่งรัฐบาลจะมีราคาถูกหรือแพง รวมทั้งจะจำหน่ายในลักษณะค้าปลีกหรือจำหน่ายบนแพลตฟอร์มออนไลน์ย่อมเป็นไปตามนโยบายของรัฐวิสาหกิจในประเทศนั้นๆ อย่างไรก็ตามแม้การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในประเทศไทยจะมีรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ควบคุมราคา แต่สลากกินแบ่งรัฐบาลในปัจจุบันก็ยังคงมีราคาสูงกว่าราคาที่กำหนดไว้บนสลาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการจัดสรรสลากให้แก่ตัวแทนจำหน่ายตามระบบโควตาและระบบซื้อ-จองล่วงหน้าเท่านั้น ทำให้ผู้ที่มิได้รับโควตาในการจัดสรรสลากแต่ต้องการจำหน่ายสลาก จำเป็นที่จะต้องรับซื้อสลากจากตัวแทนจำหน่ายที่ได้รับโควตาจัดสรรสลากมากจำหน่ายต่อในราคาที่สูงกว่าราคาที่กำหนดไว้บนสลาก

2.3 ความเป็นมาเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

สลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นการพนันชนิดหนึ่งที่มีแนวโน้มในการเล่นเพิ่มขึ้นทุกปี สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงได้มีการปรับเปลี่ยนลักษณะและวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ให้มีความทันสมัยและให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ซื้อมากขึ้น ด้วยการพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6 : L6) ขึ้นมา ซึ่งสลากดังกล่าวมีทั้งสลากรูปแบบใบที่จำหน่ายในลักษณะเป็นการค้าปลีกแก่ผู้ซื้อโดยตรง และสลากรูปแบบดิจิทัล มีลักษณะจำหน่ายบนแพลตฟอร์มออนไลน์ในแอปพลิเคชันเป่าตัง นอกจากนี้บริษัทเอกชนต่างก็ได้เข้ามามีบทบาทในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของตนเองอีกด้วย ดังนี้

2.3.1 ลักษณะการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

ปัจจุบันสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีการกำหนดประเภทและรูปแบบสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6 : L6) ขึ้นมา เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกในการซื้อขายสลากแบบถูกกฎหมายให้แก่ผู้ซื้อมากขึ้น โดยการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก มีลักษณะการจำหน่าย 2 รูปแบบ คือ การจำหน่ายสลากกินแบ่ง

รัฐบาลแบบใบ จำนวน 80 ล้านฉบับ และการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลแบบดิจิทัล หรือที่เรียกว่า สลากดิจิทัล จำนวน 21 ล้านฉบับ¹⁴

สลากกินแบ่งรัฐบาลแบบใบ หมายถึง สลากที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลพิมพ์ออกจำหน่ายเป็นใบสลากฉบับจริง โดยสลากกินแบ่งรัฐบาลแบบใบจะมีลักษณะเป็นใบกระดาษเหมือนกับสลากที่จำหน่ายอยู่ตามร้านค้าหรือจุดจำหน่ายสลากทั่วไปทุกประการ ซึ่งสลากแบบใบจะมีลายน้ำเส้นไหมสอดแทรกอยู่ในเนื้อกระดาษ และมีการพิมพ์สัญลักษณ์ป้องกันการปลอมแปลงต่างๆ รวมถึงพิมพ์ข้อความ L6 แบบใบลงบนสลากด้วย ทั้งนี้ เมื่อผู้ซื้อทำการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลรูปแบบใบ ผู้ซื้อจะได้รับสลากฉบับจริง ที่ระบุหมายเลขสลากงวดวันที่ ชุดที่ รวมถึงรายละเอียดอื่นๆ ที่พิมพ์ไว้บนใบสลาก เพื่อใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องของสลากฉบับนั้นๆ เก็บไว้ในความครอบครองเพื่อเป็นหลักฐานในการรับเงินรางวัลในกรณีที่สลากฉบับนั้นถูกรางวัล

วิธีการรับเงินรางวัลของสลากกินแบ่งรัฐบาลแบบใบ ผู้ซื้อต้องนำสลากแบบใบฉบับจริงที่ถูกรางวัล พร้อมด้วยบัตรประจำตัวประชาชนมาขึ้นเงินรางวัลที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล หรือที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ธนาคารกรุงไทย และธนาคารออมสินทุกสาขา

สลากกินแบ่งรัฐบาลแบบดิจิทัล หมายถึง สลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6 : L6) ซึ่งจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์ม กล่าวคือ สลากในรูปแบบดิจิทัลจะมีลักษณะคล้ายกับสลากรูปแบบใบ โดยจะมีการพิมพ์ข้อความ L6 แบบดิจิทัลบนสลาก แต่จะไม่มี QR Code และสัญลักษณ์รูปภาพบนใบสลาก รวมทั้งไม่มีการพิมพ์สลากขึ้นมาเป็นใบเพื่อจำหน่ายอีกด้วย ซึ่งสลากดิจิทัลจะเป็นข้อมูลที่อยู่ในระบบดิจิทัลเป็นไฟล์ภาพสลาก ผู้ซื้อสามารถทำการซื้อสลากดิจิทัลได้ผ่านทางแอปพลิเคชันเป่าตัง เมื่อผู้ซื้อทำการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลรูปแบบดิจิทัลบนแอปพลิเคชันเป่าตังแล้ว ผู้ซื้อจะได้รับไฟล์ภาพสลากไว้ในความครอบครอง ไฟล์ภาพสลากดังกล่าวจะถูกเก็บไว้ในแอปพลิเคชันเป่าตังของผู้ซื้อ โดยกรรมสิทธิ์ในสลากดิจิทัลที่ได้ทำการซื้อขายแล้วจะตกเป็นของผู้ซื้อแต่เพียงผู้เดียว ผู้ซื้อไม่สามารถโอนกรรมสิทธิ์ในสลากของตนไปยังผู้อื่นได้ ทั้งนี้ สลากดิจิทัลนับเป็นสลากอีกรูปแบบหนึ่งที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลพิมพ์ขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการจำหน่ายแก่ประชาชนและเพื่อแก้ไขปัญหาการจำหน่ายสลากเกินราคา

วิธีการรับเงินรางวัลของสลากกินแบ่งรัฐบาลแบบดิจิทัล ระบบในแอปพลิเคชันเป่าตังจะตรวจสอบการถูกรางวัลอัตโนมัติให้แก่ผู้ซื้อ โดยผู้ซื้อสามารถเลือกรับเงินรางวัลได้ 2 ช่องทาง คือ โดยการรับเงินโอนเข้าบัญชีธนาคารกรุงไทย หรือเข้า จี วอลเล็ท (G-Wallet) ในแอปพลิเคชันเป่าตัง ของผู้ซื้อ

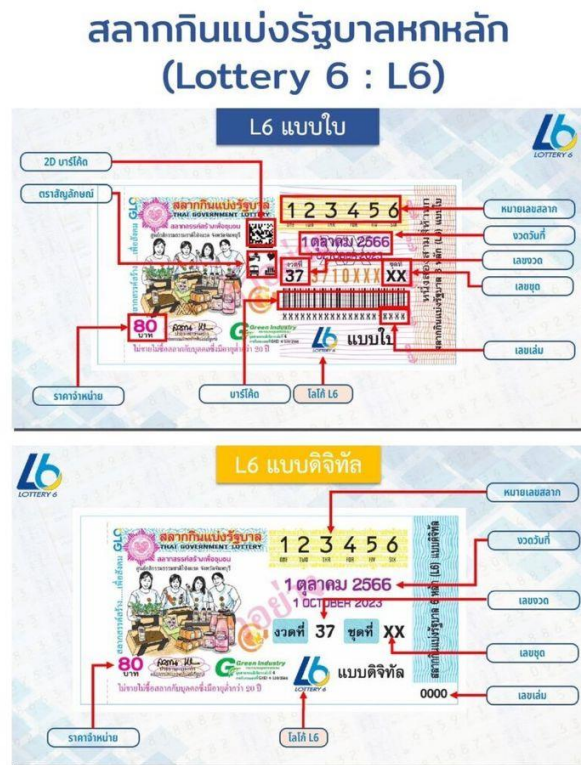
การออกรางวัลและจำนวนเงินรางวัลของสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6 : L6) มีดังนี้

1. รางวัลที่หนึ่ง 1 รางวัล 6,000,000 บาท
2. รางวัลที่สอง 5 รางวัล รางวัลละ 200,000 บาท
3. รางวัลที่สาม 10 รางวัล รางวัลละ 80,000 บาท
4. รางวัลที่สี่ 50 รางวัล รางวัลละ 40,000 บาท

¹⁴ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล, ‘กระบวนการจำหน่าย’ (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล)

5. รางวัลที่ห้า 100 รางวัล รางวัลละ 20,000 บาท
6. รางวัลข้างเคียงรางวัลที่หนึ่ง 2 รางวัล รางวัลละ 100,000 บาท
7. รางวัลเลขหน้า 3 ตัว 2 รางวัล รางวัลละ 4,000 บาท
8. รางวัลเลขท้าย 3 ตัว 2 รางวัล รางวัลละ 4,000 บาท
9. รางวัลเลขท้าย 2 ตัว 1 ครั้ง รางวัลละ 2,000 บาท¹⁵

ภาพที่ 2.3 สลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6 : L6)

ที่มา : https://www.thaich8.com/news_detail/130167

2.3.2 วิธีการซื้อและจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในรูปแบบการค้าปลีก

ในสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 หวย ก.ข. ได้รับความนิยมาจากราษฎรเป็นอย่างมาก เนื่องด้วยความต้องการของผู้แทนห่วยที่ต้องการได้เงินเพิ่มจากการเสี่ยงโชคผู้ที่จะแทนห่วยจึงต้องไปซื้อห่วยจากเสมียนที่ตั้งขายอยู่ตามมมณนต่างๆ ซึ่งเมื่อผู้แทนห่วยได้ซื้อห่วย ก.ข. แล้ว เสมียนจะ

¹⁵ Mgronline, ‘ทางเลือกใหม่ค้อห่วย ครม.เคาะรูปแบบสลาก L6-N3 เพิ่มทางเลือก ถูกรางวัลก้านตีรับเงิน’ <<https://mgronline.com/politics/detail/9660000065026>> สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2566.

ทำการออกใบเสร็จรับเงินโรงหวยให้ โดยใบเสร็จดังกล่าวจะมีการเขียนข้อความเกี่ยวกับอักษรหรือตัวเลขที่ผู้ซื้อแทง วัน เดือน ปี เวลาออกหวย และจำนวนเงินที่แทง รวมทั้งรางวัลที่จะได้รับไว้¹⁶

ปัจจุบันการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ได้เป็นผู้จำหน่ายเองโดยตรง แต่มีการจัดสรรโควตาสลากกินแบ่งรัฐบาลแบบใบให้แก่ตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อย เพื่อให้ตัวแทนดังกล่าวนำสลากฉบับจริงแบบใบที่ได้รับการจัดสรรมาจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไปจำหน่ายในลักษณะการจำหน่ายปลีกให้แก่ผู้ซื้อโดยตรง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้จำหน่าย มีรายได้จากการประกอบอาชีพ และทำให้ผู้ซื้อได้รับความสะดวกในการเลือกซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล เนื่องจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีตัวแทนจำหน่ายสลากอยู่ทั่วทุกพื้นที่ในประเทศไทย แต่อย่างไรก็ตาม ผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่สามารถจำหน่ายสลากได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายจะต้องทำการจำหน่ายสลากปลีกกับผู้ซื้อโดยตรง ตามร้านค้าหรือสถานที่ต่าง ๆ ณ จุดที่ได้แจ้งต่อสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไว้ และต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลก่อนจึงจะทำการจำหน่าย ณ จุดนั้นได้ ซึ่งผู้บริโภคสามารถตรวจสอบจุดจำหน่ายสลากของตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ได้รับอนุญาตได้ทางแอปพลิเคชัน เป่าตัง หรือ เว็บไซต์ ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล วิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันจึงมีลักษณะเป็นการจำหน่ายในรูปแบบการค้าปลีกแก่ผู้ซื้อเรื่อยมา

2.3.3 วิธีการซื้อและจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีย่นนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลง วิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลก็เป็นอีกหนึ่งสิ่ง que เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในปัจจุบัน จึงไม่ได้มีเพียงแค่การจำหน่าย ณ แผงจำหน่ายในลักษณะการค้าปลีกของตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยเท่านั้น แต่ทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลและนิติบุคคลเอกชนหลายรายต่างได้เข้ามามีบทบาทในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ด้วยวิธีการจำหน่ายที่แตกต่างกัน ดังนี้

(1) บริษัท มังกรฟ้า ลีตเตอร์ จำกัด

บริษัท มังกรฟ้า ลีตเตอร์ จำกัด จัดทะเบียนจัดตั้งเป็นประเภทธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์ในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลทั้งปลีกและส่ง การประกอบธุรกิจของบริษัท มังกรฟ้า ลีตเตอร์ จำกัดจึงเป็นการให้บริการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนเว็บไซต์ www.มังกรฟ้า.net และ แอปพลิเคชัน มังกรฟ้า ซึ่งแพลตฟอร์มของบริษัท มังกรฟ้า ในลักษณะที่บริษัท มังกรฟ้าเป็นแพลตฟอร์มบริหารจัดการระบบการซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาล เป็นผู้ให้บริการแพลตฟอร์มการซื้อขาย สลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์เท่านั้น ผู้ที่ต้องการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจะไม่สามารถสั่งซื้อโดยตรงกับทางบริษัท มังกรฟ้า ได้ เนื่องจากการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจะต้องสั่งซื้อผ่านผู้ค้าสลากรายย่อยที่ลงทะเบียนไว้เท่านั้น โดยบริษัท มังกรฟ้า เป็น Online Market Place หรือ พื้นที่ตลาดบนโลกออนไลน์ ที่เปิดให้ผู้ค้าสลากมาเช่าพื้นที่บนแพลตฟอร์มเพื่อวางจำหน่ายสลากให้แก่ผู้ซื้อ โดยให้ตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อย นำสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ได้รับ

¹⁶ รวยด้วยเลข, ‘ประวัติความเป็นมาของหวยและสลากกินแบ่งรัฐบาล (รวยด้วยเลข)’

<<http://ruaiduailek.blogspot.com/2012/08/blog-post.html>> สืบค้นเมื่อ 21 ตุลาคม 2566.

จัดสรรมาจำหน่ายผ่านระบบแพลตฟอร์ม ด้วยวิธีสแกนสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริงจัดเก็บระบบในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ นำขึ้นจำหน่ายในระบบของมั่งกรฟ้าและใช้ระบบ AI ในการบริหารจัดการซื้อ-ขายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์

เมื่อมีการสแกนสลากฉบับจริงขึ้นระบบแพลตฟอร์มแล้ว บริษัท มั่งกรฟ้าจะได้ค่าสแกนจากตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยที่นำสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายบนแพลตฟอร์มของบริษัท มั่งกรฟ้า ราคา 4 บาท ต่อ 1 ฉบับ หรือหากเป็นสลากกินแบ่งรัฐบาลที่มีการรวมชุดจะได้ค่าสแกนฉบับละ 5 บาท ซึ่งเงินค่าสแกนสลากกินแบ่งรัฐบาลดังกล่าว ถือเป็นค่าเช่าแพลตฟอร์มของบริษัท มั่งกรฟ้าในการวางจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยสลากกินแบ่งรัฐบาลทั้งหมดที่มีการสแกนเข้าแพลตฟอร์มของบริษัท มั่งกรฟ้าแล้ว กรรมสิทธิ์ในสลากกินแบ่งรัฐบาลทุกฉบับที่ตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยทำการสแกนเข้าแพลตฟอร์มการจำหน่ายของบริษัท มั่งกรฟ้า ยังคงเป็นของตัวแทนจำหน่ายสลากไมใช่ของมั่งกรฟ้าแต่อย่างใด ซึ่งสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริงจะถูกนำมาเก็บในห้องนิรภัยของบริษัท มั่งกรฟ้า เมื่อมีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับใดไป โปรแกรมจะมีการตัดสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับนั้นออกจากแพลตฟอร์มของบริษัท มั่งกรฟ้า โดยอัตโนมัติ

ดังนั้น แพลตฟอร์มการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลของ บริษัท มั่งกรฟ้า จึงไม่มีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับเดิมซ้ำ และไม่มีการนำสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ทำการจำหน่ายแล้ว มาจำหน่ายเวียนให้แก่ ผู้ซื้อรายอื่น เมื่อผู้ซื้อได้ทำการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลแล้วนั้น ระบบของบริษัทมั่งกรฟ้าจะทำการส่ง SMS มาที่เบอร์โทรศัพท์ของผู้ซื้อที่ได้ทำการกรอกลงทะเบียนไว้ในขั้นตอนการสมัครสมาชิก อีกทั้ง บริษัท มั่งกรฟ้า ยังมีระบบตรวจสอบผลรางวัลให้อัตโนมัติ หากผู้ซื้อถูกรางวัลทางบริษัท มั่งกรฟ้า จะทำการ ส่ง SMS เพื่อแจ้งไปยังผู้ซื้อว่า ท่านได้ถูกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาลของงวดนั้นๆ ส่วนราคาซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลตัวแทนจำหน่ายและผู้ซื้อจะเป็นผู้ตกลงราคาตัวเอง แพลตฟอร์มจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลของ บริษัท มั่งกรฟ้า ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดราคาสลากกินแบ่งรัฐบาลแต่อย่างใด โดยบริษัท มั่งกรฟ้า จะคิดค่าบริการอันเป็นค่าสนับสนุนเว็บไซต์จากผู้ซื้อ 25 บาท แยกต่างหากจากราคาสลากกินแบ่งรัฐบาลที่จำหน่าย ทั้งนี้ บริษัท มั่งกรฟ้า จะเปิดให้บริการในส่วนจากระบบซื้อ-ขายลอตเตอรี่ออนไลน์ งวด 30 ธันวาคม 2566 เป็นงวดสุดท้าย

โดยอัตราค่าบริการ 25 บาท ในการใช้งานระบบมั่งกรฟ้า รวมค่าใช้จ่ายทั้งหมด ได้แก่

1. ค่าบริการพนักงาน เป็นค่าบริการสำหรับพนักงานในการสแกนสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริง เข้าจำหน่ายในระบบมั่งกรฟ้า รวมถึง ค่าเซิร์ฟเวอร์ในการจัดเก็บข้อมูล
2. ค่าบริการสถานที่จัดเก็บสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริง
3. ค่า SMS แจ้งเตือน SMS จะแจ้งเตือนผู้ซื้อทุกครั้งที่ทำรายการสั่งซื้อสำเร็จ และแจ้งเตือนไปยังหมายเลขโทรศัพท์ที่ผู้ซื้อลงทะเบียนไว้ทุกครั้งเมื่อผู้ซื้อถูกรางวัล

กรณีผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลกับบริษัทมั่งกรฟ้าถูกรางวัล มีวิธีการแจ้งรับรางวัล 2 วิธี

แบบที่ 1. ผู้ซื้อสามารถแจ้งรับสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริง กับตัวแทนจำหน่ายเพื่อนำสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริงไปรับเงินรางวัลตัวเอง ณ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล บริษัท มังกรฟ้าจะดำเนินการส่งสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริงที่ถูกรางวัลทางไปรษณีย์ให้แก่ผู้ซื้อ

แบบที่ 2. ผู้ซื้อสามารถแจ้งบริษัท มังกรฟ้า เพื่อรับรางวัลแบบรับเงินโอนเข้าบัญชีธนาคารของผู้ซื้อ แต่หากผู้ซื้อขอรับเป็นเงินสดจะถูกหัก 2% ของเงินที่ได้รางวัลเป็นเงินที่ได้รางวัลเป็นค่าดำเนินการ ส่วนเงินรางวัลที่เหลือจะโอนเข้าบัญชีของผู้ซื้อภายใน 24 ชั่วโมง

ขั้นตอนวิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจากหน้าเว็บตัวแทนของมังกรฟ้า

1. ติดต่อตัวแทนมังกรฟ้า
2. รับลิงก์สำหรับซื้อลอตเตอรี่

ภาพที่ 2.4 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของมังกรฟ้า ขั้นตอนที่ 1 และ 2 ที่มา : มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ ออนไลน์

ที่มา : มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ ออนไลน์

ภาพที่ 2.5 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของมั่งกรฟ้า ขั้นตอนที่ 3

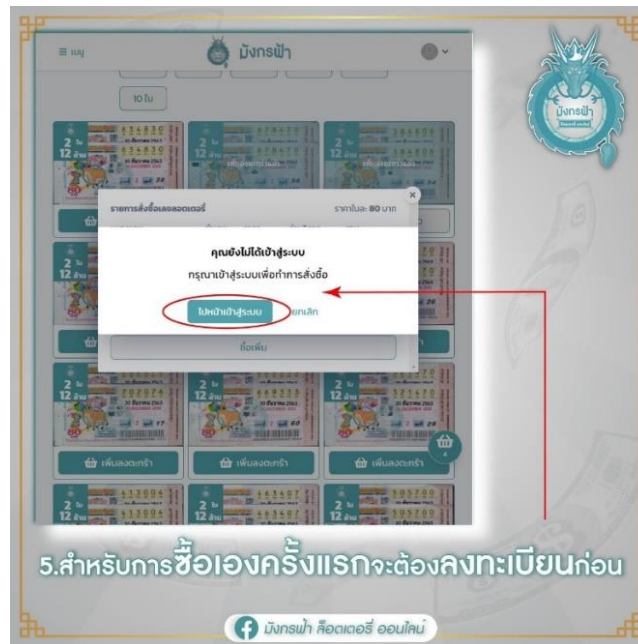
ที่มา : มั่งกรฟ้า สล็อตเตอร์ ออนไลน์

ภาพที่ 2.6 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของมั่งกรฟ้า ขั้นตอนที่ 4

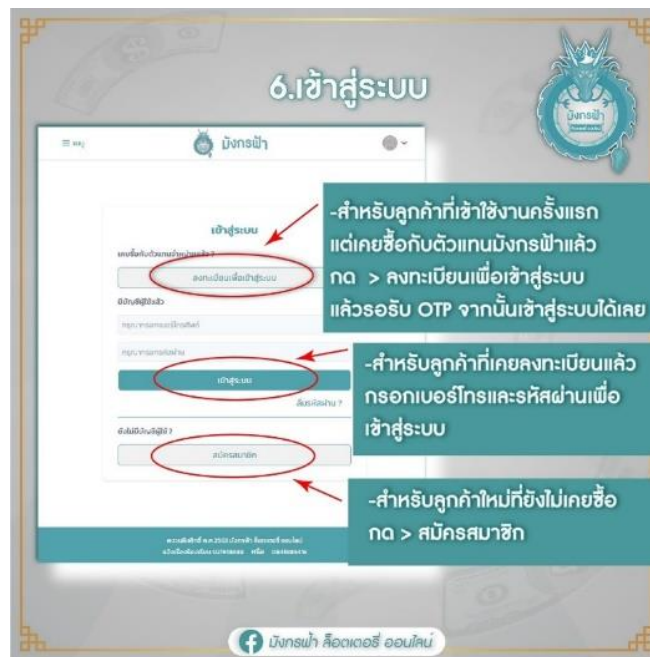
ที่มา : มั่งกรฟ้า สล็อตเตอร์ ออนไลน์

ภาพที่ 2.7 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของมั่งกรฟ้า ขั้นตอนที่ 5

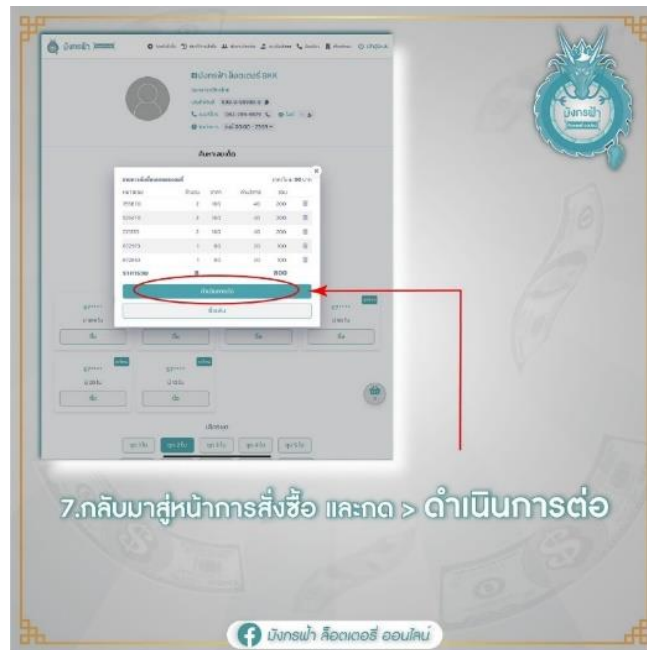
ที่มา : มั่งกรฟ้า ลีตเตอร์ ออนไลน์

ภาพที่ 2.8 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของมั่งกรฟ้า ขั้นตอนที่ 6

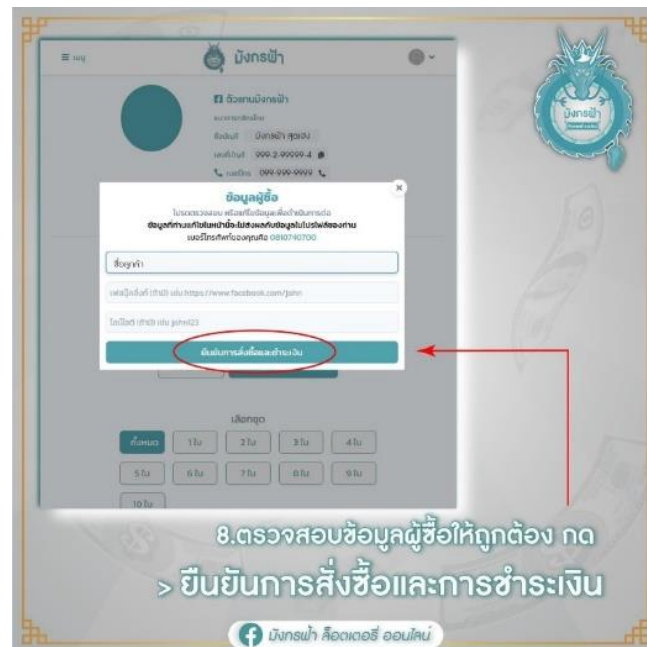
ที่มา : มั่งกรฟ้า ลีตเตอร์ ออนไลน์

ภาพที่ 2.9 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของมั่งกรฟ้า ขั้นตอนที่ 7

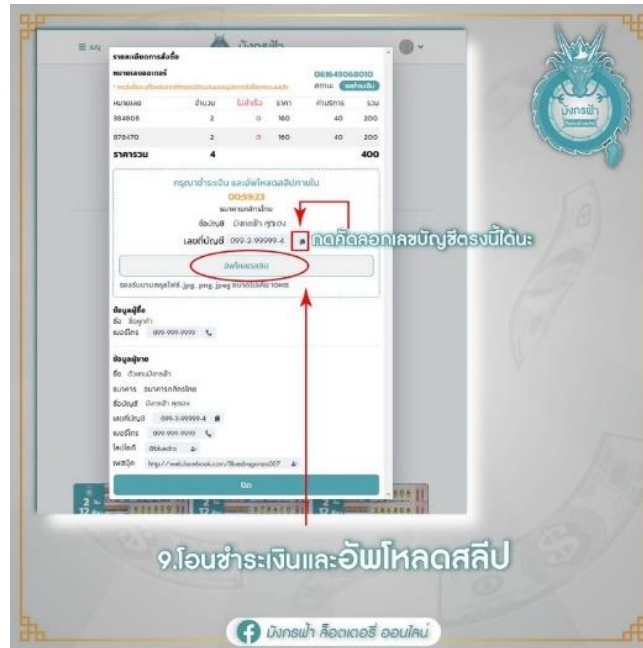
ที่มา : มั่งกรฟ้า ล็อตเตอรี่ ออนไลน์

ภาพที่ 2.10 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของมั่งกรฟ้า ขั้นตอนที่ 8

ที่มา : มั่งกรฟ้า ล็อตเตอรี่ ออนไลน์

ภาพที่ 2.10 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของมั่งกรฟ้า ขั้นตอนที่ 9

ที่มา : มั่งกรฟ้า ลีตเตอร์ ออนไลน์

ภาพที่ 2.11 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของมั่งกรฟ้า ขั้นตอนที่ 10

ที่มา : มั่งกรฟ้า ลีตเตอร์ ออนไลน์

(2) บริษัท หงษ์ทอง ลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด

บริษัท หงษ์ทอง ลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด จัดทะเบียนจัดตั้งเป็นประเภทธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์ในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลทั้งปลีกและส่ง การประกอบธุรกิจของบริษัทหงษ์ทอง ลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด จึงเป็นการให้บริการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบน เว็บไซต์ <https://www.hongthongofficial.com> หรือ [hongthong.com](https://www.hongthong.com) และแอปพลิเคชัน hongthong ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มของบริษัท หงษ์ทอง ในลักษณะที่บริษัท หงษ์ทอง เป็นตลาดกลางในการซื้อขายสินค้าหรือบริการ โดยวิธีใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในการการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบน แพลตฟอร์มออนไลน์ของบริษัท หงษ์ทอง นั้น บริษัท หงษ์ทอง จะทำการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ โดยการนำสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริงที่เป็นของบริษัทหงษ์ทอง ลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด มาสแกนเข้าระบบการจำหน่ายบนเว็บไซต์หงษ์ทอง และจำหน่ายในราคา 80 บาท ไม่มีค่าบริการ แต่ผู้ซื้อต้องมารับสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริงด้วยตนเองที่สำนักงานใหญ่ของบริษัท หงษ์ทอง เท่านั้น พร้อมจำกัดการซื้อไม่เกินคนละ 20 ใบ แต่หากผู้ซื้อรายใดที่ทำการฝากสลากที่ซื้อไว้กับบริษัท หงษ์ทอง และให้บริษัท หงษ์ทอง โอนเงินรางวัลให้ โดยให้บริษัท หงษ์ทอง เป็นผู้นำสลากฉบับจริงไปขึ้นเงินรางวัลกับสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จะมีการคิดค่าบริการซึ่งเป็นค่าฝากสลากฉบับจริงให้บริษัทดูแลต่อไปเพิ่มขึ้นจากราคาสลากที่จำหน่ายบนแพลตฟอร์ม

ขั้นตอนการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลที่หงษ์ทอง

ขั้นตอนที่ 1 ใส่เลขที่ผู้ซื้อต้องการ จากนั้นกดค้นหาเลข เลือกเลขที่สนใจใส่ตะกร้าเป็นอันเสร็จสิ้นในขั้นตอนแรก

ภาพที่ 2.12 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของหงษ์ทอง ขั้นตอนที่ 1

ที่มา : [hongthong.com](https://www.hongthong.com)

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการเลือกใช้บริการกับหงษ์ทอง

ภาพที่ 2.13 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของหงษ์ทอง ขั้นตอนที่ 2

ที่มา : หงษ์ทอง.com

ขั้นตอนการใช้บริการกับหงษ์ทอง เพื่อให้ตรงกับความสะดวกของผู้ซื้อ ซึ่งหงษ์ทองจะมี 3 วิธี ได้แก่

ทางเลือกที่ 1 ผักสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ซื้อไว้กับหงษ์ทอง โดยมีค่าบริการใบละ 19.00 บาท โดยสลากกินแบ่งรัฐบาลทุกใบที่ผู้ซื้อทำการซื้อ ทางหงษ์ทองจะเก็บรักษาไว้ในห้องนิรภัย ที่มีระบบความปลอดภัยสูงสุด พร้อมรับประกันการสูญหาย

ทางเลือกที่ 2 จัดส่งสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริงด้วยบริการส่งด่วน EMS โดยไปรษณีย์ไทย พร้อมบริการแจ้งหมายเลขพัสดุ มีค่าจัดส่งในอัตราใบแรก 50.00บาท ใบต่อไป 40.00 บาท ต่อออเดอร์ โดยราคานี้รวมค่าบริการของ ค่าของจดหมาย ค่าดำเนินการจัดส่ง ค่า SMS แจ้งหมายเลขพัสดุ เพื่อติดตามสถานะการส่งพัสดุ ค่าบริการติดตามพัสดุให้ลูกค้า ในกรณีที่ผู้ซื้อไม่สะดวกติดตามด้วยตนเอง ทางหงษ์ทองขอปฏิเสธความรับผิดชอบ ในกรณีสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ส่งออกไปเกิดการสูญหายหรือเสียหายเนื่องจากสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริงไม่ได้อยู่กับทางหงษ์ทองแล้ว ทั้งนี้ผู้ซื้อสามารถเรียกร้องค่าเสียหายกับไปรษณีย์ไทย (EMS) ได้ ตามหลักเกณฑ์การรับประกันของไปรษณีย์ไทย

ทางเลือกที่ 3 ลอตเตอรี่ราคาขาย 80 บาท ไม่มีค่าบริการโดยผู้ซื้อต้องมารับลอตเตอรี่ใบจริงที่สำนักงานใหญ่หงษ์ทองเท่านั้น และจำกัดการซื้อไม่เกินท่านละ 20 ใบ

ผู้ซื้อต้องมารับสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริงที่สำนักงานใหญ่หงษ์ทองเท่านั้น โดยผู้ซื้อต้องเตรียมบัตรประชาชนตัวจริงมาเพื่อยืนยันการรับสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริงที่สำนักงานหงษ์ทองเนื่องจากไม่มีการบริการใดๆ จึงไม่เสียค่าบริการ ทั้งนี้ บริษัท หงษ์ทอง ขอสงวนสิทธิ์ในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้กับผู้ซื้อได้ไม่เกินท่านละ 20 ใบ ในกรณีที่เลือกลอตเตอรี่ไว้เกิน 20 ใบ ระบบจะทำการยกเลิกคำสั่งซื้อนั้นทันที

ขั้นตอนที่ 3 เช็ครายละเอียดความถูกต้อง จากนั้นกดดำเนินการต่อและกดยืนยันคำสั่งซื้อได้เลยเป็นอันเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3 เรียบร้อยแล้ว

ภาพที่ 2.14 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของหงษ์ทอง ขั้นตอนที่ 3

ที่มา : หงษ์ทอง.com

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนสุดท้ายในการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์กับทางหงษ์ทองคือการเลือกวิธีการชำระเงิน โดยผู้ซื้อสามารถเลือกวิธีชำระเงินได้โดยคัดลอกเลขบัญชี หรือ QR CODE เพื่อชำระเงิน เสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว

ภาพที่ 2.15 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของหงษ์ทอง ขั้นตอนที่ 4

ที่มา : หงษ์ทอง.com

กรณีผู้ซื้อสลากกับ บริษัทห่งทอง ฎุกรางวัล

1. กรณีที่ผู้ซื้อฝากสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ซื้อไว้กับบริษัท หงษ์ทอง บริษัท หงษ์ทองจะทำการแจ้งผลรางวัลให้ผู้ซื้อทราบทันที ผ่านช่องทาง SMS หรือ Line ตามที่ผู้ซื้อได้แจ้งความต้องการไว้ในระบบกับห่งทอง และทางห่งทองจะโอนเงินรางวัลให้ก่อนขึ้นเงินรางวัลกับสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

2. กรณีที่ผู้ซื้อให้ทางบริษัท หงษ์ทอง จัดส่งสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริงด้วยบริการส่งด่วน EMS โดยไปรษณีย์ไทย ผู้ซื้อต้องตรวจสอบผลรางวัลเอง ทางห่งทองไม่มีบริการแจ้งผลรางวัลผ่าน SMS อีกทั้งไม่มีการจัดเก็บประวัติเลขสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ผู้ซื้อได้ซื้อไป

3. กรณีที่ผู้ซื้อมารับสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริงที่สำนักงานใหญ่ห่งทอง ในกรณีที่ผู้ซื้อฎุกรางวัล ผู้ซื้อต้องดำเนินการจองคิว และไปขึ้นเงินรางวัลกับสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลด้วยตัวเอง เนื่องจากลอตเตอรี่ฉบับจริงไม่ได้อยู่กับทางห่งทองแล้ว

(3) เครือข่าย GLO Official Sellers

เครือข่าย GLO Official Sellers เป็นโครงการที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้จัดทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา โดยให้จัดสรรสลากผ่านระบบตัวแทนจำหน่ายสลากประเภทบุคคลทั่วไปที่มีความพร้อมเข้าร่วมเป็นเครือข่าย GLO Official Sellers และทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ก็ได้มีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ที่เรียกว่า The Government Lottery Office หรือ GLO ซึ่งให้บริการบนแอปพลิเคชัน เป๋าตัง โดยการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแอปพลิเคชัน เป๋าตัง มีการจำหน่าย 2 รูปแบบ ได้แก่ โครงการสลาก 80 และ โครงการสลากดิจิทัล

1. โครงการสลาก 80 คือ โครงการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ผู้ซื้อสามารถซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลแบบใบจากแผงจำหน่ายของโครงการ 80 ทั่วประเทศได้ ในราคาฉบับละ 80 บาท โดยที่ผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในโครงการสลาก 80 จะต้องจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลแบบใบ ณ บริเวณจุดจำหน่ายสลาก 80 ที่ลงทะเบียนไว้ ด้วยวิธีการจำหน่ายปลีกต่อผู้ซื้อโดยตรงเท่านั้น ไม่เกินรายละ 20 ใบต่องวด และให้ผู้ซื้อชำระเงินผ่านระบบแอปพลิเคชัน เป๋าตัง เท่านั้น

โดยตัวสลากจะมีการประทับตราราคา 80 บาท พร้อมทั้งประทับตราสัญลักษณ์ตามที่ได้รับจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลบนสลากทุกฉบับที่จำหน่าย รวมถึงรหัสของผู้จำหน่ายไว้อย่างชัดเจน ซึ่งผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลในโครงการสลาก 80 จะได้รับสลากทั้งในรูปแบบใบมาอยู่ในความครอบครองของผู้ซื้อและได้รับสลากรูปแบบดิจิทัลเข้ามาในแอปพลิเคชัน เป๋าตัง ของตนเองด้วย สำหรับการขึ้นเงินรางวัล ต้องนำใบสลากกินแบ่งรัฐบาลแบบใบฉบับจริงมาขึ้นรางวัลเท่านั้น ไม่สามารถนำข้อมูลของสลากกินแบ่งรัฐบาลที่อยู่ในแอปพลิเคชันเป๋าตังไปขอรับเงินรางวัลได้ ทั้งนี้ ผู้ฎุกรางวัลสามารถขึ้นเงินรางวัลได้ที่ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (สนามบินน้ำ) ธนาคารกรุงไทย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารออมสินทุกสาขาทั่วประเทศ

สลากกินแบ่งรัฐบาลในโครงการสลาก 80 มีลักษณะดังนี้

1. ตราประทับบนสลาก โครงการสลาก 80 และโครงการจุดจำหน่ายสลากตามราคา 80 บาท
ของจังหวัด

หมายเลข 2 ตัวแรก หมายถึง จังหวัดที่ตัวแทนจำหน่ายขายสลาก

หมายเลข 2 ตัวกลาง หมายถึง เขต/อำเภอ ที่ตัวแทนจำหน่ายขายสลาก

หมายเลข 3 ตัวสุดท้าย หมายถึง ลำดับร้าน ของจุดจำหน่ายในเขต/อำเภอ ของจังหวัดนั้น

ภาพที่ 2.16 ตราประทับบนสลาก โครงการสลาก 80

ที่มา : <https://www.it24hrs.com/2021/government-lottery-check-80-baht/>

2. ตราประทับบนสลากของตัวแทนจำหน่าย (รหัส 8 ตัว) ที่จำหน่ายสลากตามราคา 80 บาท

หมายเลข 2 ตัวแรก หมายถึง จังหวัดที่ตัวแทนจำหน่ายขายสลาก

หมายเลข 8 ตัวหลัง หมายถึง รหัสตัวแทนจำหน่าย

ภาพที่ 2.17 ตราประทับบนสลากของตัวแทนจำหน่าย

ที่มา : <https://www.it24hrs.com/2021/government-lottery-check-80-baht/>

3. ตราประทับบนสลาก ของผู้ซื้อ-จอล่งหน้าสลากฯ (รหัส 9 ตัว) ที่จำหน่ายสลากตามราคา 80 บาท

ภาพที่ 2.18 ตราประทับบนสลาก ของผู้ซื้อ – จอล่งหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล

ที่มา : <https://www.it24hrs.com/2021/government-lottery-check-80-baht/>

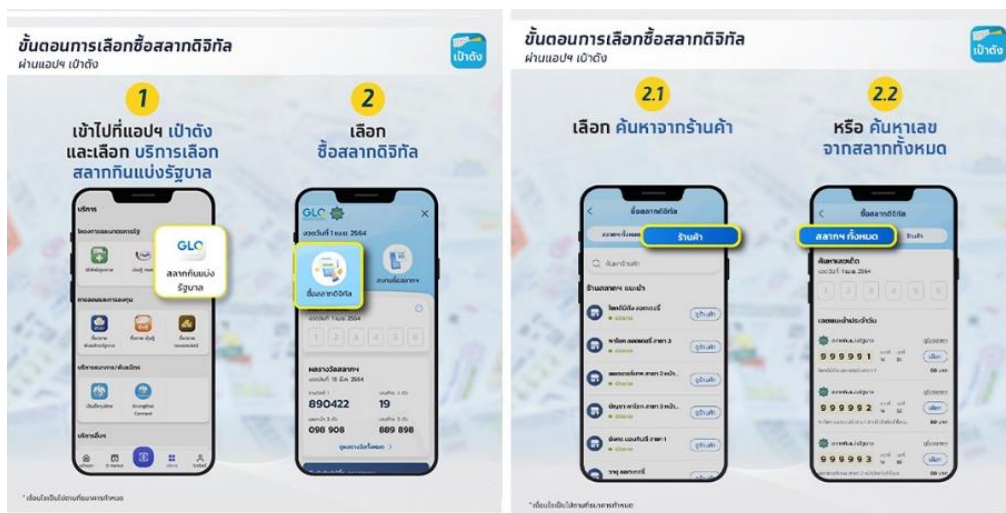
2. โครงการสลากดิจิทัล สลากดิจิทัลเป็นข้อมูลสลากกินแบ่งรัฐบาลที่อยู่ในระบบดิจิทัลที่ไม่มีการพิมพ์ สลากออกมาเป็นรูปแบบใบดั่งเช่นสลากกินแบ่งรัฐบาลตามปกติ กล่าวคือ สลากดิจิทัลเป็นสลากกินแบ่งรัฐบาล รูปแบบหนึ่งจำหน่ายในแพลตฟอร์ม The Government Lottery Office หรือ GLO ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งให้บริการบนแอปพลิเคชัน เป่าดั่ง โดยการจำหน่ายสลากดิจิทัล สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ไม่ได้เป็นผู้จำหน่ายเองโดยตรง หากแต่ GLO เป็นเพียงแพลตฟอร์มที่อำนวยความสะดวกเป็น E-marketplace หรือพื้นที่ตลาดออนไลน์ ที่มีรัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบระบบการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ให้ผู้จำหน่ายซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ทำการจำหน่ายบนแพลตฟอร์ม GLO โดยไม่เก็บค่าเช่าพื้นที่ในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์จากตัวแทนจำหน่ายรายย่อย แต่มีเงื่อนไขให้ผู้จำหน่ายต้องจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในราคาฉบับละ 80 บาท เท่านั้น เมื่อผู้ซื้อทำการซื้อเสร็จสิ้นแล้ว กรรมสิทธิ์ในสลากจะตกเป็นของผู้ซื้อทันทีแต่เพียงผู้เดียวและผู้ซื้อไม่สามารถโอนกรรมสิทธิ์ในสลากไปยังผู้อื่นได้ สำหรับการขึ้นรางวัลผู้ซื้อสามารถเลือกรับเงินรางวัลได้ด้วยการรับโอนเข้าบัญชีกรุงไทย หรือรับโอนเข้า G-wallet บนแอปพลิเคชัน เป่าดั่งของผู้ซื้อได้โดยที่ผู้ซื้อไม่ต้องนำสลากกินแบ่งรัฐบาลไปขึ้นรางวัล ณ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เนื่องจากสลากดิจิทัลเป็นสลากกินแบ่งรัฐบาลที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ผลิตขึ้นจำหน่าย โดยไม่มีการพิมพ์สลากออกมาเป็นรูปแบบใบดั่งเช่นสลากกินแบ่งรัฐบาลตามปกติ แต่สลากดิจิทัลดังกล่าวจะเป็นข้อมูลสลากกินแบ่งรัฐบาลที่อยู่ในระบบดิจิทัลบนแอปพลิเคชัน เป่าดั่ง

สำหรับการขึ้นรางวัลผู้ซื้อสามารถเลือกรับเงินรางวัลได้ด้วยการ รับโอนเข้าบัญชีกรุงไทย หรือรับโอนเข้า G-wallet บนแอปพลิเคชัน เป๋าตัง ของผู้ซื้อได้ โดยที่ผู้ซื้อไม่ต้องนำสลากกินแบ่งรัฐบาลไปขึ้นรางวัล ณ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล หรือนำบัตรประชาชนของผู้ถูกรางวัล มาขึ้นเงินรางวัล ณ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

วิธีซื้อลอตเตอรี่ออนไลน์ หรือสลากดิจิทัล 80 บาท ผ่านแอปพลิเคชัน เป๋าตัง ขั้นตอนการซื้อลอตเตอรี่ออนไลน์ หรือสลากดิจิทัล 80 บาท ผ่านแอปพลิเคชัน เป๋าตัง มีดังนี้¹⁷

1. เข้าไปที่แอปพลิเคชัน เป๋าตัง และเลือกบริการเลือกสลากกินแบ่งรัฐบาล
2. เลือกซื้อสลากดิจิทัล
 - 2.1) ค้นหาจากร้านค้า
 - 2.2) หรือค้นหาเลขจากสลากทั้งหมด
 - 1) ใส่เลขสลากกินแบ่งรัฐบาล ที่ต้องการ เลือกค้นหาเลข ผลการค้นหา แสดงครั้งละ 50 ใบ
 - 2) เลือกสลากที่ต้องการ
 - 3) ตรวจสอบเลขสลาก กดชำระเงิน เวลา 14.00 นาฬิกา จะปิดการขายสลากดิจิทัล
 - 4) เลือกวิธีการชำระเงิน และกดยืนยันชำระเงิน ระยะเวลาในการเลือกซื้อ และ ชำระเงิน 15 นาที
 - 5) ใส่ PIN เป๋าตัง
 - 6) แสดง ทำรายการสำเร็จ

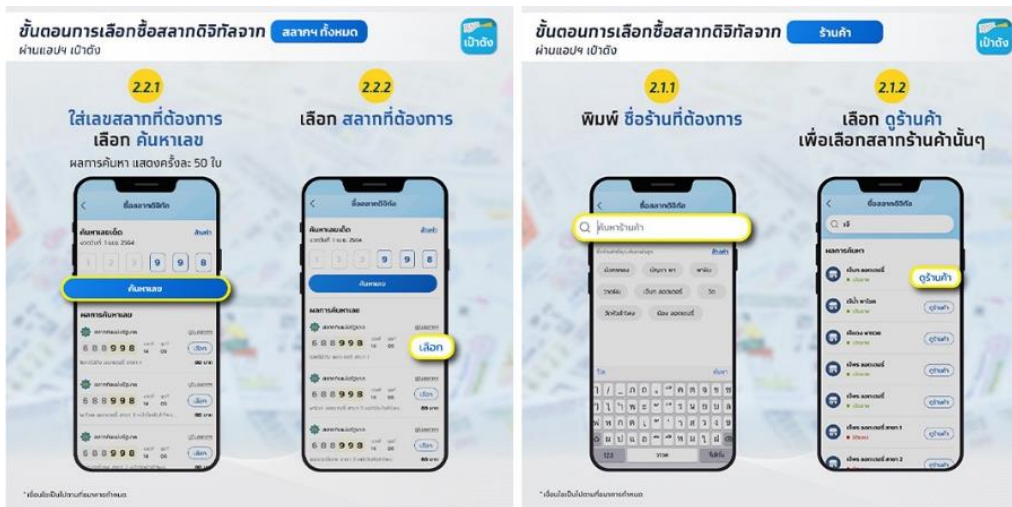
ภาพที่ 2.19 วิธีการสั่งซื้อสลากดิจิทัล ขั้นตอนที่ 1 ถึง 2.2

ที่มา : <https://workpointtoday.com/0206/>

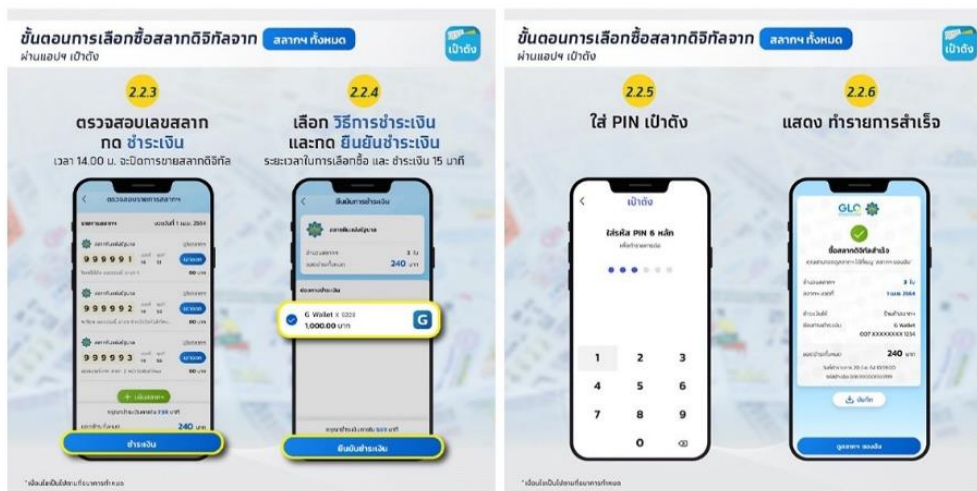
¹⁷ TODAY Writer, ‘เปิดวิธีซื้อ-ขายสลากดิจิทัลผ่านแอปเป๋าตังราคา 80 บาท เริ่มขายวันนี้กว่า 5 ล้านฉบับ’ (workpointtoday) <<https://workpointtoday.com/0206/>> สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2566.

ภาพที่ 2.20 วิธีการสั่งซื้อสลากดิจิทัล ขั้นตอนที่ 2.2.1 ถึง 2.1.2

ที่มา : <https://workpointtoday.com/0206/>

ภาพที่ 2.21 วิธีการสั่งซื้อสลากดิจิทัล ขั้นตอนที่ 2.2.3 ถึง 2.2.6

ที่มา : <https://workpointtoday.com/0206/>

(4) บริษัท ลอตเตอรี่พลัส จำกัด

บริษัท ลอตเตอรี่ออนไลน์ จำกัด หรือที่รู้จักในชื่อ กองสลากพลัส จัดทะเบียนจัดตั้งเป็นประเภทธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์ในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลทั้งปลีกและส่ง บริการแลกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล การประกอบธุรกิจของบริษัท ลอตเตอรี่ออนไลน์ จำกัด จึงเป็นการให้บริการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบน เว็บไซต์ <https://กองสลากพลัส.com> และแอปพลิเคชัน กองสลากพลัส ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มของบริษัท ลอตเตอรี่ออนไลน์ จำกัด หรือ กองสลากพลัส ในลักษณะที่บริษัทลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด จะทำการ

รับซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจากผู้จำหน่ายรายย่อยที่ได้รับจัดสรรมาจำหน่ายผ่านระบบแพลตฟอร์ม ด้วยวิธีสแกนสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริงจัดเก็บลงระบบในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นไฟล์รูปภาพและนำขึ้นจำหน่ายในแพลตฟอร์มกองสลากพลัส ราคาใบละ 80 บาท แต่จะมีค่าบริการซึ่งเป็นค่าสนับสนุนเว็บไซต์อีกใบละ 15 บาท รวมกันเป็นใบละ 95 บาทซึ่งผู้ซื้อสลากกินแบ่งจะต้องให้ความยินยอมในการชำระค่าบริการที่เพิ่มขึ้นจากราคาสลากกินแบ่งรัฐบาลที่จำหน่ายอยู่บนเว็บไซต์จึงจะสามารถซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มกองสลากพลัสได้

ภายหลังศาลอาญาได้มีคำสั่งให้ปิดเว็บไซต์กองสลากพลัส หรือบริษัท ลอตเตอรี่ออนไลน์ จำกัด บริษัท ลอตเตอรี่ออนไลน์ จำกัด จึงได้จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่ ชื่อว่าบริษัท ลอตเตอรี่พลัส จำกัด จดทะเบียนจัดตั้งเป็นประเภทธุรกิจประกอบกิจการให้บริการสแกนสลากกินแบ่งรัฐบาล การประกอบธุรกิจของบริษัท ลอตเตอรี่พลัส จำกัด จึงเป็นการให้บริการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบน เว็บไซต์ <https://lotteryplus.co.th> และแอปพลิเคชัน นกพลัส ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มของบริษัท ลอตเตอรี่พลัส จำกัด ในลักษณะที่บริษัท ลอตเตอรี่พลัส เป็นผู้ให้บริการจัดหาและจำหน่าย ขึ้นเงินรางวัล สลากกินแบ่งรัฐบาลและให้บริการเช่าพื้นที่ตู้เซฟจัดเก็บ สลากกินแบ่งรัฐบาล ด้วยวิธีการรับซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจากผู้จำหน่ายรายย่อยที่ได้รับการจัดสรรสลากจากทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมาทำการสแกนและอัปโหลดเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ โดยข้อมูลสลากดังกล่าว ถูกเก็บไว้ในระบบ Cloud Server ของบริษัท ลอตเตอรี่พลัส ในขณะที่สลากฉบับจริงทั้งหมดจะถูกเก็บเข้าตู้เซฟนิรภัยกลางของบริษัท ลอตเตอรี่พลัส สลากกินแบ่งรัฐบาลทุกฉบับที่จัดจำหน่ายบนเว็บไซต์ลอตเตอรี่พลัส จึงเป็นสลากฉบับจริงทั้งหมด

จากเดิมที่ผู้ซื้อทำการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลกับทางกองสลากแล้ว จะต้องชำระค่าบริการ อีก 15 บาท ปัจจุบัน บริษัท ลอตเตอรี่พลัส ได้เปลี่ยนจากการคิดค่าบริการดังกล่าวมาเป็น ค่าเช่าตู้เซฟ ซึ่งเป็นบริการใหม่ของบริษัท ลอตเตอรี่พลัส ในการรับฝากสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริง กล่าวคือ เมื่อผู้ซื้อเลือกเลขและสั่งซื้อสำเร็จแล้ว ระบบจะนำสลากฉบับจริงของผู้ซื้อเข้าระบบตู้เซฟของบริษัทลอตเตอรี่พลัสทันที โดยบริษัท จะทำการสแกนต้นฉบับสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับดังกล่าว และอัปโหลดเข้าระบบของบริษัทพร้อมกับดำเนินการตรวจ ผลรางวัล ขึ้นเงินตลอดจนดำเนินการ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้แก่ผู้ซื้อ ทั้งนี้ การเช่าตู้เซฟ คือ บริการของบริษัท ลอตเตอรี่พลัส ที่ให้ผู้ซื้อที่ต้องการฝากสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริงกับทาง บริษัท เช่าพื้นที่ในการจัดเก็บสลาก ซึ่งระยะเวลาในการเช่าคือ 12 วันต่อการเช่า 1 ครั้ง ขนาดตู้เซฟ 1 ช่อง มีความกว้าง x ยาว x สูง เท่ากับ 59 x 118.5 x 0.2 mm. เพื่อดูแลรักษาและรับประกันการสูญหายของสลากฉบับจริง โดยค่าบริการเช่าตู้เซฟ 1 ช่อง ราคา 25 บาท สามารถจัดเก็บสลากได้ 1 ฉบับ หากผู้ซื้อไม่ประสงค์ที่จะทำการเช่าตู้เซฟ ผู้ซื้อก็สามารถเลือกบริการให้ บริษัท ลอตเตอรี่พลัส จัดส่งสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริงให้แก่ ผู้ซื้อได้ ราคาจัดส่ง 50 บาทต่อฉบับ

กรณีที่ผู้ซื้อสลากฝากสลากฉบับจริงไว้กับ บริษัท ลอตเตอรี่พลัส ลูกรางวัลบริษัท ลอตเตอรี่พลัส จะทำการโอนเงินเข้าบัญชีของผู้ที่ถูกรางวัลภายใน 6 ชั่วโมงโดยไม่มีค่าธรรมเนียมใดๆในการขึ้นรางวัล

ขั้นตอนการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจากหน้าเว็บของบริษัท ลอตเตอรี่พลัส

ภาพที่ 2.22 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของลอตเตอรี่พลัส ขั้นตอนที่ 1

1. ค้นหาเลขแล้วหีบใส่ตะกร้า

ที่มา : ลอตเตอรี่พลัส

ภาพที่ 2.23 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของลอตเตอรี่พลัส ขั้นตอนที่ 2

2. กดที่ตะกร้า และกดชำระเงิน

ที่มา : ลอตเตอรี่พลัส

ภาพที่ 2.24 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของลอตเตอรี่พลัส ขั้นตอนที่ 3
3. โอนเงินผ่านธนาคาร และยืนยันการโอนเงิน

ที่มา : ลอตเตอรี่พลัส

ภาพที่ 25 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของลอตเตอรี่พลัส ขั้นตอนที่ 4
4. แบบสลิปการโอนเงิน

ที่มา : ลอตเตอรี่พลัส

ภาพที่ 26 วิธีการสั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของลอตเตอรี่พลัส ขั้นตอนที่ 5
5. คำสั่งซื้อสำเร็จ

ที่มา : ลอตเตอรี่พลัส

2.4 รูปแบบเกี่ยวกับการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาล

การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลโดยชอบด้วยกฎหมายนั้น ผู้ที่เป็นตัวแทนจำหน่ายจะต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลก่อนจึงจะสามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ โดยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีมาตรการจัดสรรสลากเป็น 2 ระบบ คือ ระบบตัวแทนจำหน่ายหรือโควตา และระบบซื้อ-จองล่วงหน้า ดังนี้

2.4.1 การจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลตามระบบตัวแทนจำหน่ายหรือโควตา

ระบบตัวแทนจำหน่ายหรือโควตา เป็นกรณีที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลให้แก่ตัวแทนจำหน่าย 3 ประเภท ได้แก่ สมาคม/องค์กร/มูลนิธิ บุคคลทั่วไปรายย่อย และคนพิการ เป็นผู้นำสลากไปจำหน่ายแทนสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ด้วยวิธีการจับสลาก ซึ่งผู้ที่ลงทะเบียนตามระบบระบบตัวแทนจำหน่ายหรือโควตานี้ จะได้รับบัตรมาเขียนชื่อนามสกุล ระบุตัวตน เมื่อเขียนเสร็จก็นำบัตรที่เขียนชื่อดังกล่าวมาใส่ในกล่อง จากนั้นเจ้าหน้าที่จะทำการจับสลากคัดเลือกผู้ที่ได้รับสรรจัดสลากในระบบตัวแทนจำหน่ายหรือโควตา ตามจำนวนที่กำหนดไว้ โดยผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลตามระบบตัวแทนจำหน่ายหรือโควตาจะได้รับ การจัดสรรสลากตามจำนวนที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนด คือคนละ 5 เล่มเท่ากัน ทั้งนี้ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะทำการจำหน่ายสลากให้กับผู้ค้าสลากตามระบบตัวแทนจำหน่ายหรือโควตาในราคา 70.40 บาท เพื่อให้ตัวแทนจำหน่ายนำสลากลดังกล่าวไปจำหน่ายในราคา 80 บาท ตามราคาที่กำหนดไว้บนสลาก ซึ่งตัวแทนจำหน่ายที่มีโควตาของกรุงเทพมหานคร สามารถติดต่อขอรับสลากได้

ที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (สนามบินน้ำ) และตัวแทนจำหน่ายที่มีโควตาของแต่ละจังหวัด สามารถติดต่อขอรับสลากได้ที่ศาลากลางจังหวัด หรือสำนักงานคลังจังหวัดนั้นๆ

การเป็นตัวแทนจำหน่ายประเภทบุคคลทั่วไปต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

ตัวแทนจำหน่ายประเภทบุคคลทั่วไป ต้องมีสัญชาติไทย มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ และไม่เกิน 80 ปีบริบูรณ์ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สามารถจำหน่ายสลากได้ด้วยตนเอง ไม่เป็นผู้วิกลจริตจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือผู้ไร้ความสามารถ หรือผู้เสมือนไร้ความสามารถ หรือเป็นโรคติดต่อซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจของสังคม ได้รับสลากเพียงโควตาเดียว ไม่ซ้ำซ้อน และให้หมายความรวมถึงการไม่ซ้ำซ้อนกับสมาชิกของตัวแทนจำหน่ายประเภทสมาคม มูลนิธิ องค์กร ด้วย ต้องไม่เป็นพนักงาน หรือลูกจ้างของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ลูกจ้างบริษัท ที่บริษัท ได้จัดให้มาปฏิบัติงานที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล หรือคู่สมรสตามกฎหมาย ไม่เป็นข้าราชการ ไม่เป็นพระภิกษุ ภิกษุณี ใช้สิทธิคนพิการในการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล หากจำหน่ายโดยตัวเองไม่ได้ โดยสภาพให้ผู้ดูแลคนพิการเป็นผู้จำหน่ายสลากแทน

การเป็นตัวแทนจำหน่ายประเภทสมาคม มูลนิธิ หรือองค์กรการกุศลต่างๆต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

สมาคม มูลนิธิ หรือองค์กรการกุศลต่างๆ ต้องมีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเป็นองค์กร/หน่วยงานที่มีวัตถุประสงค์ในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการ และต้องจดทะเบียนจัดตั้งมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 1 ปี โดยผ่านการรับรองจากผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุญาต มีเอกสารที่แสดงการช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้พิการ รวมทั้ง ต้องแสดงรายชื่อสมาชิกผู้พิการที่รับสลากไปจำหน่ายไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของจำนวนสลากที่รับไปจำหน่าย วิธีการที่จะนำสลากให้สมาชิกไปจำหน่าย พร้อมแผนการจำหน่ายสลาก และสมาชิกที่รับสลากไปจำหน่ายของสมาคม มูลนิธิ หรือองค์กรนั้น จะต้องมีคุณสมบัติและเงื่อนไขเช่นเดียวกับตัวแทนประเภทบุคคลทั่วไป

2.4.2 การจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลตามระบบผู้ซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล

การจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลตามระบบผู้ซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาลของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ค้ารายย่อยตัวจริงสามารถซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลได้โดยตรงจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลางอันเป็นมาตรการแก้ไขปัญหาสลากเกินราคา

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้จัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลตามระบบผู้ซื้อ-จองล่วงหน้า โดยแบ่งเป็น สลากซื้อ จำนวน 40,000 เล่ม สลากจอง จำนวน 650,000 เล่ม รวมทั้งสิ้นไม่เกิน 69 ล้านฉบับ

รูปแบบสลากสั่งซื้อ คือ สลากที่ตัวแทนจำหน่ายในระบบโควตาไม่มารับตามจำนวนโควตาและสลากที่สั่งจองไม่หมดในวันที่ทำการสั่งจอง ซึ่งผู้สั่งซื้อจะได้รับสลากดังกล่าวตรงกับงวดที่มีการสั่งซื้อ โดยผู้ค้าสลากสั่งซื้อจะต้องไม่ได้ทำการสั่งจองสลากในงวดนั้นๆมาก่อน จึงจะมีสิทธิสั่งซื้อสลากได้ตามที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเปิดให้ทำการสั่งซื้อไว้โดยเฉพาะ

รูปแบบสลากส่งจ่องล่วงหน้า คือ สลากที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลทำการพิมพ์ตามจำนวนที่ผู้ค้าสลากได้จ่องไว้สำหรับงวดถัดไป ซึ่งการส่งจ่องล่วงหน้า นั้น สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะมีกำหนดเวลาประกาศให้ส่งจ่องล่วงหน้า ผู้ที่ทำการส่งจ่องส่งไว้แล้วจะไม่สามารถทำการสั่งซื้อสลากในงวดเดียวกันได้อีก¹⁸ โดยผู้ที่จะเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยตามระบบผู้ซื้อ-จ่องล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาลได้นั้น จะต้องมีความสมบูรณ์ ดังนี้ ต้องเป็นบุคคลธรรมดา มีสัญชาติไทย อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ไม่เป็นข้าราชการ และจะต้องไม่เป็นผู้มีสิทธิตามทะเบียนผู้ค้าสลากระบบตัวแทนจำหน่ายหรือโควตา

เดิมผู้ซื้อ-จ่องล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล สามารถทำการซื้อ-จ่องล่วงหน้าได้ครั้งละ 5 เล่มต่องวด ด้วยวิธีการสุ่มคัดเลือก (Random) ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นระบบการต่อคิวเข้าจ่องซื้อล่วงหน้า ซึ่งผู้ค้ารายใดมาต่อคิวเข้าจ่องก่อนก็จะได้รับสลากจำนวนที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจัดสรรให้ แต่หากผู้ค้ารายใดต่อคิวเข้าจ่องไม่ทันก็จะไม่ได้รับสลากในงวดนั้นไปจำหน่าย

ปัจจุบันสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ได้ปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลตามระบบผู้ซื้อ - จ่องล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยการให้ผู้ค้าสลากทำการซื้อ - จ่องล่วงหน้าด้วยตนเองตามความสมัครใจผ่านช่องทางแอปพลิเคชันเป่าตั้ง เพียงช่องทางเดียว ไม่ต้องสุ่มคัดเลือกเช่นแต่ก่อน ผู้ค้าสลากทุกรายจึงมีสิทธิได้รับการจัดสรรสลากรายละ 3 เล่ม ต่องวด และหากมีสลากที่จำหน่ายไม่หมดหลังจากเวลา 12.00 น.ของวันที่เปิดซื้อจ่อง สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จะนำสลากดังกล่าวมาเปิดให้ผู้ค้าทุกคนได้ทำการซื้อ-จ่องอีกครั้งในวันเดียวกัน ในโควตารายละ 3 เล่มเช่นเดิม ตั้งแต่วันที่ 15.00 น. ถึง 16.00 น. ซึ่งหากผู้ค้ารายใดทำการซื้อ-จ่องทั้ง 2 รอบ ผู้ค้ารายนั้นก็จะได้รับสลากรวมเป็น 6 เล่ม ส่วนผู้ค้ารายใดที่ไม่ได้ทำการซื้อ-จ่องในรอบหลังก็จะได้รับสลาก 3 เล่มตามที่จัดสรรไปแล้ว แต่อย่างไรก็ตาม ทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลก็ได้เพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้ค้าสลากตามระบบซื้อ-จ่องได้รับการจัดสรรสลากเพิ่มเป็น 5 เล่มเมื่อผู้ค้าสลากได้สมัครเป็นผู้ค้าสลากดิจิทัลที่จำหน่ายสลากบนแอปพลิเคชัน เป่าตั้ง

ทั้งนี้ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการกำหนดเงื่อนไขของตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ได้รับการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลตามระบบตัวแทนจำหน่ายหรือโควตาและระบบผู้ซื้อ - จ่องล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาลไว้ว่า ตัวแทนผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ได้รับการจัดสรรนั้น จะต้องเป็นผู้ทำการจำหน่ายสลากด้วยตนเอง โดยต้องจำหน่ายสลากตามราคาที่กำหนดไว้บนสลาก ตามสถานที่ ณ จุดที่ได้แจ้งต่อสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไว้ และต้องจำหน่ายสลากด้วยวิธีจำหน่ายปลีกกับผู้บริโภคโดยตรงเท่านั้น ห้ามขายส่งให้กับผู้ที่นำไปจำหน่ายต่ออีกทอดหนึ่ง หากตัวแทนผู้จำหน่ายสลากรายใดฝ่าฝืนสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะพิจารณาตัดสิทธิตัวแทนจำหน่ายและบอกเลิกสัญญาทันที

¹⁸ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล, *ประกาศเรื่อง การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลโดยการซื้อ-จ่องล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล* (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล 2558).

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งตามกฎหมายของไทย เปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ

เนื่องด้วยสถานการณ์ในปัจจุบันสลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับความนิยมจากผู้ซื้อเป็นจำนวนมาก การเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงเป็นอีกหนึ่งอาชีพที่ประชาชนให้ความสนใจมากด้วยเช่นกัน ลักษณะวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลของผู้จำหน่ายแต่ละรายจึงมีความแตกต่างกันออกไปตามยุคสมัยและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี กล่าวคือ ลักษณะการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในปัจจุบันมิได้มีเพียงแต่การจำหน่ายในรูปแบบการค้าปลีกเพียงเท่านั้น หากแต่ยังมีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์อีกด้วย ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ซื้อ จึงทำให้ตัวแทนจำหน่ายสลากบางรายต้องเผชิญกับปัญหาเรื่องการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล และการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมราคาสลากกินแบ่งรัฐบาล รวมทั้งปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษ จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้เกิดประเด็นปัญหาทางกฎหมายที่จะต้องพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลดังที่กล่าวมาข้างต้น กฎหมายที่ผู้ศึกษาจะทำการศึกษาเปรียบเทียบนั้น ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ.2517 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ตลอดจนประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล เปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ

3.1 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลของประเทศไทย

3.1.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแต่งตั้งตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

(1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

เหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้ คือ เพื่อให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศ โดยการกำหนดให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นกฎหมายที่กำหนดโครงสร้างพื้นฐานและสถาบันทางการเมืองในการจัดองค์กรบริหารของรัฐ รวมถึงการคุ้มครองและรักษาลิทธิเสรีภาพของประชาชน และเป็นรากฐานที่มาของกฎหมายอื่น ๆ¹⁹ อันจะทำให้ประเทศชาติเกิดความสงบเรียบร้อย

¹⁹ สากล พรหมสถิต, 'รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560' (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ บุรีรัมย์) <<https://pa.bru.ac.th/2021/08/15/constitution2560/>> สืบค้นเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2566.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 เป็นบทกฎหมายที่มีการบัญญัติรับรองเสรีภาพในการประกอบอาชีพของบุคคลไว้ใน มาตรา 40 ซึ่งกำหนดไว้ว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ และการจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพนั้นจะทำได้ เว้นแต่เพื่อรักษาความมั่นคงหรือเศรษฐกิจของประเทศ การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การป้องกันหรือขจัดการกีดกันหรือการผูกขาด การคุ้มครองผู้บริโภค การจัดระเบียบ การประกอบอาชีพเพียงเท่าที่จำเป็น หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น ก็ย่อมตรากฎหมายขึ้นเพื่อจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพของบุคคลได้เช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาบทบัญญัติข้างต้น จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการบัญญัติในภาพรวมที่ว่า “บุคคลทุกคนมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ” จึงอาจกล่าวได้ว่า เสรีภาพ ในการประกอบอาชีพนั้น มีลักษณะของความเป็นสิทธิพลเมืองที่รัฐธรรมนูญมุ่งคุ้มครองคนในประเทศ นอกจากนี้ มาตรา 26 ก็ได้มีการคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชนไม่ให้ถูกไล่ออนหรือถูกจำกัดเกินสมควรแก่เหตุ โดยหากกฎหมายใดมีผลเป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล กฎหมายนั้นจะต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวไว้ด้วย

ดังนั้น การที่บุคคลใดจะเลือกประกอบอาชีพใดก็ย่อมทำได้ โดยเสรีภาพปราศจากการถูกจำกัดสิทธิและการประกอบอาชีพนั้นก็ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายด้วย แต่เนื่องจากความหมายและขอบเขตของคำว่า “อาชีพ” ที่จะได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ไม่ได้มีการบัญญัตินิยามอาชีพ ที่จะได้รับการคุ้มครองเอาไว้แต่อย่างใด อาชีพที่จะได้รับคุ้มครองตามกฎหมายจึงอาจมีความแตกต่างกันไปตามบริบทของสังคมแต่ละสังคมนั้นๆ อย่างไรก็ตามการประกอบอาชีพนั้น จะต้องไม่เป็นอาชีพที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีงามอันจะเป็นการต้องห้ามตามกฎหมาย

(2) พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นกิจการที่ปฏิบัติเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง และเป็นกิจการที่มีรายได้รายจ่ายมากทั้งปริมาณและรายการ สมควรมีกฎหมายกำหนดให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งมีหน้าที่ในการนี้ เป็นนิติบุคคล และกำหนดรายได้และรายจ่ายให้เป็นไปโดยรัดกุมเป็นกิจจะลักษณะและเหมาะสม

พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 เป็นบทกฎหมาย ที่บัญญัติถึงอำนาจหน้าที่ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งมาตรา 5 และมาตรา 6 ของกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีฐานะเป็นนิติบุคคล ที่มีวัตถุประสงค์ในการออกสลากกินแบ่งรัฐบาล จัดการโรงพิมพ์อันเป็นอุปกรณ์ในการพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาล หรือพิมพ์สิ่งพิมพ์อื่นที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบรวมทั้งกระทำการอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นประโยชน์แก่การดำเนินงานกิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยมีคณะกรรมการคณะหนึ่งตามมาตรา 11 เรียกว่า “คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล” เป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 13 (7) กล่าวคือ ควบคุมดูแลกิจการ และวางนโยบายของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ รวมถึงคัดเลือกตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล และมาตรา 35 ยังได้ให้อำนาจสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลในการที่จะทำการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเอง

หรือแต่งตั้งบุคคลอื่นจะเป็นคนเดียว หรือหลายคนเป็นตัวแทนจำหน่ายทั้งหมด หรือบางส่วนก็ได้ ดังนั้น คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงสามารถกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของตัวแทนจำหน่ายได้อย่างอิสระ ซึ่งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลไว้ ดังนี้

ตัวแทนจำหน่ายประเภทบุคคลทั่วไป²⁰

คุณสมบัติ

1. มีสัญชาติไทย
 2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ และไม่เกิน 80 ปีบริบูรณ์
 3. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สามารถจำหน่ายสลากได้ด้วยตนเอง หากอายุเกิน 70 ปี ต้องมีหนังสือรับรองแพทย์
 4. ไม่เป็นผู้วิกลจริตจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือผู้ไร้ความสามารถ หรือผู้เสมือนไร้ความสามารถ หรือเป็นโรคติดต่อซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจของสังคม
 5. ได้รับสลากเพียงโควตาเดียว ไม่ซ้ำซ้อน และให้หมายความรวมถึงการไม่ซ้ำซ้อนกับสมาชิกของตัวแทนจำหน่ายประเภทสมาคม มูลนิธิ องค์กร ด้วย
 6. ต้องไม่เป็นพนักงาน หรือลูกจ้างของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ลูกจ้างบริษัทฯ ที่บริษัทฯ ได้จัดให้มาปฏิบัติงานที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล หรือคู่สมรสตามกฎหมาย
 7. ไม่เป็นข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ
 8. ไม่เป็นพระภิกษุ สงฆ์ นักพรต นักบวชทุกศาสนา ยกเว้นบวชตามประเพณีเป็นครั้งคราว
 9. กรณีใช้สิทธิคนพิการในการเป็นตัวแทน จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล หากจำหน่าย โดยตัวเองไม่ได้ โดยสภาพให้ผู้ดูแลคนพิการเป็นผู้จำหน่ายสลากแทน
- เงื่อนไข
1. จะต้องเป็นผู้ทำการค้าสลากได้ด้วยตนเอง
 2. ต้องจำหน่ายสลากตามราคาที่กำหนด ตามสถานที่ ณ จุดที่ได้แจ้งต่อสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไว้
 3. ต้องจำหน่ายสลาก ด้วยวิธีจำหน่ายปลีกกับผู้บริโภคโดยตรงเท่านั้น ห้ามขายส่งให้กับผู้ที่จะนำไป จำหน่ายต่ออีกทอดหนึ่ง
 4. เป็นผู้สามารถที่จะปฏิบัติตามสัญญา ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ประกาศ และเงื่อนไขต่างๆ ที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนดเกี่ยวกับการจำหน่ายสลาก ทั้งในปัจจุบันและที่จะมีขึ้นในอนาคตทุกประการ

²⁰ ‘คุณสมบัติของตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล’ (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล)

5. จำนวนสลากที่จะได้รับการจัดสรร ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนด

ตัวแทนจำหน่ายประเภทสมาคม มูลนิธิ หรือองค์กรการกุศลต่างๆ²¹

คุณสมบัติ

1. มีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย
2. เป็นองค์กร/หน่วยงานที่มีวัตถุประสงค์
 - 2.1 มีวัตถุประสงค์ในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล
 - 2.2 วัตถุประสงค์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้พิการ
 - 2.3 จัดทะเบียนจัดตั้งมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 1 ปี
3. ต้องมีรายงานสถานะทางการเงินมาแสดงย้อนหลัง ไม่น้อยกว่า 1 ปี โดยผ่านการรับรองจากผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุญาต
4. มีเอกสารที่แสดงการช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้พิการ
5. ต้องแสดงรายชื่อสมาชิกผู้พิการที่รับสลากไปจำหน่ายไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของจำนวนสลากที่รับไปจำหน่าย และวิธีการที่จะนำสลากให้สมาชิกไปจำหน่าย พร้อมแผนการจำหน่ายสลาก
6. เป็นองค์กรที่มีความสามารถ ที่จะทำการควบคุมสมาชิกให้สามารถทำการค้าสลากได้ด้วยตนเองตามราคาที่กำหนด ตามสถานที่ ณ จุดที่ได้แจ้งต่อสมาคม มูลนิธิ หรือองค์กรการกุศลนั้น หรือสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
7. สมาชิกที่รับสลากไปจำหน่ายของสมาคม มูลนิธิ หรือองค์กร จะต้องมีความซื่อสัตย์และ
 เงื่อนไขเช่นเดียวกับตัวแทนประเภทบุคคลทั่วไป

เงื่อนไข

 1. มีหนังสือจดทะเบียนการก่อตั้งสมาคม มูลนิธิ หรือองค์กร และมีสมาชิกเป็นผู้พิการที่มีเอกสารรับรองจากหน่วยงานของรัฐ
 2. กรณีเป็นนายกสมาคม ประธาน กรรมการ หรือเป็นสมาชิกของสมาคม มูลนิธิ หรือองค์กร ที่ดำเนินธุรกรรมเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากมากกว่า 1 แห่ง ให้รับมอบอำนาจเพื่อมารับสลากได้เพียงแห่งเดียว
 3. มีหลักฐานชัดเจนที่แสดงให้เห็นว่า สมาคม มูลนิธิ หรือองค์กร มีกิจกรรมทางสังคมด้านสาธารณประโยชน์ด้านต่างๆ รวมถึงกิจกรรมเพื่อการจัดสวัสดิการให้กับสมาชิก
 4. เป็นองค์กรที่สามารถปฏิบัติตามสัญญา ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ประกาศ และเงื่อนไขต่างๆ ที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนดเกี่ยวกับการจำหน่ายสลาก ทั้งในปัจจุบันและที่จะมีขึ้นในอนาคตทุกประการ

²¹ เพิ่งอ้าง.

5. ต้องบริหารจัดการสลากให้กับสมาชิกภายในองค์กร ให้เกิดความเป็นธรรม หากมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องการจัดสรรสลาก หรืออื่นใดก็ตาม สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลขอสงวนสิทธิ์ในการจ่ายสลากให้แก่องค์กรจนกว่าจะได้ข้อยุติ

6. จำนวนสลากที่จะได้รับการจัดสรรให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนด

ผู้ซื้อ-จอล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล²²

คุณสมบัติ

1. เป็นบุคคลธรรมดา
2. มีสัญชาติไทย
3. อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
4. มีบัญชีธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) และได้ลงทะเบียนเรียบร้อยแล้ว

และแม้ว่าสลากกินแบ่งรัฐบาลจะถือเป็นการพนันชนิดหนึ่งที่ผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 แต่เมื่อมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ให้ถือว่าการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการออกสลากกินแบ่งที่ได้รับอำนาจจากรัฐบาลทำให้การออกสลากกินแบ่งดังกล่าวเป็นการออกสลากกินแบ่งที่ใ้รับใบอนุญาตและประทับตราจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการพนันแล้ว สลากกินแบ่งรัฐบาลจึงเป็นการพนันที่สามารถนำออกจำหน่ายและเล่นได้โดยชอบกฎหมาย

(3) ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง รับสมัครผู้สมัครเป็นผู้ซื้อ-จอล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล ประจำปี 2565 เข้าร่วมจำหน่ายสลากผ่านแพลตฟอร์มของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โครงการ “สลากดิจิทัล” เพิ่มเติม (ครั้งที่ 2)

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการออกประกาศฉบับนี้ เพื่อกำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในโครงการสลากดิจิทัล อันเป็นการเพิ่มทางเลือกแก่ตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ให้สามารถเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากดิจิทัลบนแอปพลิเคชัน เป่าตั้ง ได้ โดยที่ตัวแทนจำหน่ายไม่ต้องนำสลากไปจำหน่ายตามร้านค้า หรือจุดที่ลงทะเบียนกับทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับนี้ ได้มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครโครงการสลากดิจิทัล ไว้ในข้อ 2 ว่า ผู้ซื้อ-จอล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาลจะต้องเป็นผู้ที่มีสัญชาติไทยอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ และไม่เกิน 80 ปีบริบูรณ์ ไม่เป็นตัวแทนจำหน่ายสลาก รวมถึงสมาชิกของตัวแทนจำหน่ายที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งได้รับการจัดสรรสลากจากสมาคม มูลนิธิหรือองค์กรการกุศลนั้นๆ ไม่เป็นพนักงาน หรือลูกจ้างของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล หรือลูกจ้างคู่สัญญาตามสัญญาจ้างเหมาบริการกับสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล หรือเป็นคู่สมรสโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลดังกล่าว รวมทั้งจะต้องไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

²² เพิ่งอ้าง.

ข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างของส่วนราชการ ไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น ไม่เป็นพระภิกษุ สงฆ์ นักพรต นักบวชทุกศาสนา เว้นแต่เป็นการบวชชั่วคราวตามประเพณีนิยม และต้องไม่เป็นลูกจ้างที่ทำงานให้กับนายจ้างในสถานประกอบการ จึงจะสามารถสมัครเป็นผู้ซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาลในโครงการสลากดิจิทัลได้

3.1.2 กฎหมายที่เกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์

(1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

เหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้ คือ เพื่อให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศ โดยการกำหนดให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นกฎหมายที่กำหนดโครงสร้างพื้นฐานและสถาบันทางการเมืองในการจัดองค์กรบริหารของรัฐ รวมถึงการคุ้มครองและรักษาสิทธิเสรีภาพของประชาชน และเป็นรากฐานที่มาของกฎหมายอื่น ๆ²³ อันจะทำให้ประเทศชาติเกิดความสงบเรียบร้อย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 26 เป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้ โดยกำหนดว่า การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่มีรัฐธรรมนูญได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุนเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย ดังนั้น การตรากฎหมายใดที่มีผลเป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล กฎหมายนั้นจะต้องระบุนเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวด้วย อันเป็นการคุ้มครองไม่ให้สิทธิหรือเสรีภาพของประชาชนถูกลิดรอนหรือถูกจำกัดเกินสมควรแก่เหตุ

(2) พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นกิจการที่ปฏิบัติเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง และเป็นกิจการที่มีรายได้รายจ่ายมากทั้งปริมาณและรายการ สมควรมีกฎหมายกำหนดให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งมีหน้าที่ในการนี้เป็นนิติบุคคล และกำหนดรายได้และรายจ่ายให้เป็นไปโดยรัดกุมเป็นกิจจะลักษณะและเหมาะสม

พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 5 และมาตรา 6 ได้กำหนดให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีฐานะเป็นนิติบุคคล ที่มีวัตถุประสงค์ในการออกสลากกินแบ่งรัฐบาล จัดการโรงพิมพ์อันเป็นอุปกรณ์ในการพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาล หรือพิมพ์สิ่งพิมพ์อื่นที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบรวมทั้งกระทำการอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นประโยชน์แก่การดำเนินกิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยมีคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลตามมาตรา 11 เป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลกิจการและวางนโยบายของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ รวมถึงกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 13 (7)

²³ สากล พรหมสถิต (เชิงอรรด 19).

(3) ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6 : L6)

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการออกประกาศฉบับนี้ เพื่อกำหนดรูปแบบและวิธีการจำหน่ายสลากบนแพลตฟอร์มออนไลน์ เนื่องจากตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลายรายจำหน่ายสลากเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้บนสลาก สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงได้ดำเนินการวางนโยบายการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรูปแบบใหม่ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับนี้ ในข้อ 6 ได้กำหนดให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจัดพิมพ์หรือจัดให้มีสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักออกจำหน่ายทั้งรูปแบบใบและแบบดิจิทัล ซึ่งข้อ 8 ของประกาศฉบับนี้ได้มีการกำหนดวิธีการซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักแบบใบและแบบดิจิทัลไว้ ดังนี้ วิธีการซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักแบบใบนั้น ผู้ซื้อจะได้รับสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก แบบใบฉบับจริง ที่ระบุหมายเลขสลาก งวดวันที่ ชุดที่ รวมถึงรายละเอียดอื่น ๆ ที่พิมพ์ไว้บนใบสลาก เพื่อใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องของสลากฉบับนั้นๆ และเป็นหลักฐานในการขอรับเงินรางวัลในกรณีที่สลากฉบับนั้นถูกรางวัล

ส่วนการซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักแบบดิจิทัล จะเป็นจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ที่รองรับวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก ซึ่งมีวิธีการซื้อขายนี้นี้

(ก) ผู้ซื้อสลากแบบดิจิทัลต้องลงทะเบียนเป็นผู้ซื้อผ่านแพลตฟอร์ม และทำการยืนยันตัวตนผ่านแพลตฟอร์มตามที่กำหนด

(ข) สำนักงานจะเปิดให้ซื้อสลากแบบดิจิทัลผ่านแพลตฟอร์ม ตั้งแต่เวลา 06.00 น. ถึง 23.00 น. ของทุกวัน ยกเว้นวันออกรางวัลจะเปิดให้ซื้อสลาก ตั้งแต่เวลา 06.00 น. ถึง 14.00 น.

(ค) ผู้ซื้อสลากแบบดิจิทัลสามารถสืบค้นสลากผ่านแพลตฟอร์มได้สองวิธี โดยสืบค้นหมายเลขสลากผ่านแพลตฟอร์ม หรือสืบค้นหมายเลขสลากจากร้านค้า

(ง) เมื่อผู้ซื้อสลากแบบดิจิทัลได้เลือกหมายเลขสลากที่ต้องการซื้อเรียบร้อยแล้ว ให้ทำรายการชำระเงินค่าสลาก หากไม่ชำระเงินภายในเวลาที่กำหนด แพลตฟอร์มจะนำสลากแบบดิจิทัลกลับสู่ระบบการจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มเพื่อจำหน่ายต่อไป

(จ) เมื่อผู้ซื้อสลากแบบดิจิทัลชำระเงินสำเร็จแล้วจะได้รับสลากแบบดิจิทัลที่มีข้อมูลสลากปรากฏอยู่ผ่านแพลตฟอร์ม และเมื่อทำการซื้อขายเสร็จเด็ดขาดแล้ว กรรมสิทธิ์ดังกล่าวตกเป็นของผู้ซื้อสลากแบบดิจิทัลทันที ทั้งนี้ ผู้ซื้อสลากแบบดิจิทัลไม่สามารถโอนกรรมสิทธิ์ในสลากแบบดิจิทัลที่ทำการซื้อขายเสร็จเด็ดขาดแล้วนั้นไปยังผู้อื่นได้

ดังนั้น การที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ออกประกาศฉบับนี้ โดยกำหนดให้จัดพิมพ์หรือจัดให้มีสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักออกจำหน่ายทั้งรูปแบบใบและแบบดิจิทัลซึ่งจำหน่ายผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งกำหนดวิธีการซื้อขายด้วยนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคาและเพื่อให้การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีอันเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ซื้อให้สามารถซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ได้

(4) ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง ให้ตัวแทนจำหน่ายสลากและผู้ซื้อ-จองล่วงหน้า สลากกินแบ่งรัฐบาลปฏิบัติตามเงื่อนไขการจำหน่ายของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการออกประกาศฉบับนี้ เพื่อให้การบริหารจัดการสลากของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เนื่องจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ได้ตรวจสอบพบว่า มีกลุ่มบุคคลทำการจำหน่ายสลาก ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยนำสลากของตัวแทนจำหน่าย และสลากของผู้ซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล เข้าสู่การจำหน่ายด้วยช่องทางดังกล่าว ซึ่งมีผลกระทบกับการดำเนินงานของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลและประชาชนผู้บริโภค ตลอดจนการดำเนินการดังกล่าว อาจเป็นการกระทำเข้าข่ายเป็นความผิดกฎหมาย สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงต้องมีการกำหนดเงื่อนไขให้ตัวแทนจำหน่ายสลากปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด

ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับนี้ ได้กำหนดให้ตัวแทนจำหน่ายสลากและผู้ซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล ต้องทำการจำหน่ายสลากในลักษณะขายปลีกด้วยตนเองไม่สามารถนำสลากของตนเองไปจำหน่ายผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกลุ่มบุคคลต่างๆได้ และหากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าวถือว่าเป็นการผิดเงื่อนไขการจำหน่ายสลาก สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะพิจารณาตัดสิทธิตัวแทนจำหน่ายและบอกเลิกสัญญาทันที ในกรณีผู้ซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะพิจารณายกเลิกการลงทะเบียนผู้ซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารจัดการสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

3.1.3 กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมราคาสลากกินแบ่งรัฐบาล

(1) พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นกิจการที่ปฏิบัติเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง และเป็นกิจการที่มีรายได้รายจ่ายมากทั้งปริมาณและรายการ สมควรมีกฎหมายกำหนดให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งมีหน้าที่ในการนี้เป็นนิติบุคคล และกำหนดรายได้และรายจ่ายให้เป็นไปโดยรัดกุมเป็นกิจจะลักษณะและเหมาะสม

พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 เป็นบทกฎหมายที่บัญญัติถึงสถานะและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยมาตรา 6 ได้กำหนดให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีฐานะเป็นนิติบุคคล ที่มีวัตถุประสงค์ตามมาตรา 5 กล่าวคือ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีวัตถุประสงค์ในการออกสลากกินแบ่งรัฐบาล จัดการโรงพิมพ์อันเป็นอุปกรณ์ในการพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาล หรือพิมพ์สิ่งพิมพ์อื่นที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ รวมทั้งกระทำการอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นประโยชน์แก่การดำเนินกิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลตามมาตรา 11 เป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลกิจการ และวางนโยบายของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ รวมถึงกำหนดราคาและออกประกาศกำหนดประเภทและรูปแบบสลากกินแบ่งรัฐบาล ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 13 (7),(7/1) ซึ่งมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้ให้อำนาจสำนักงานสลากกินแบ่ง

รัฐบาลในการที่จะทำการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเอง หรือแต่งตั้งบุคคลอื่นจะเป็นคนเดียว หรือหลายคน เป็นตัวแทนจำหน่ายทั้งหมด หรือบางส่วนก็ได้

(2) พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 และ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ 8) พ.ศ.2505

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เพื่อมุ่งหมายควบคุมการเล่นการพนัน ซึ่งขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และมีผลกระทบต่อสังคมส่วนรวมให้เป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย

เหตุผลในแก้ไขและการประกาศใช้พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ 8) พ.ศ.2505 เนื่องจากมีผู้ขายจำหน่ายสลากกินแบ่งที่ยังมิได้ออกรางวัลเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้ในสลาก เป็นเหตุให้ประชาชนต้องซื้อสลากในราคาสูง และไม่อาจลงโทษแก่ผู้ขายได้ เพื่อเป็นทางป้องกันและปราบปรามจึงต้องออกกฎหมายเพิ่มเติม เพื่อมิให้ผู้ขายจำหน่ายสลากกินแบ่งที่ยังมิได้ออกรางวัลเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้ในสลาก²⁴

พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มาตรา 4 ได้มีการแบ่งลักษณะการเล่นพนันไว้ 2 ประเภท คือ 1.การพนันประเภทห้ามจัดให้มีการเล่นโดยเด็ดขาด ตามบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัติ ปัจจุบันมี 27 ชนิด เช่น ไฮโลว์ อีโก้ บันแปะ อีโปงซ์ด บาการา เป็นต้น หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน หรือการเล่นอันร้ายแรงอย่างอื่น ที่รัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงระบุห้ามไว้ 2.การพนันประเภทที่อนุญาตให้เล่นได้ เมื่อรัฐมนตรีเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเห็นสมควรและออกใบอนุญาตให้ หรือมีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดขึ้นโดยไม่ต้องมีใบอนุญาตตามบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติ ปัจจุบันมี 28 ชนิด เช่น ปิงโก สลากกินแบ่ง สลากกินรวบ วิงวู้คน ชกมวย มวยปล้ำ โยนห่วง เป็นต้น เมื่อสลากกินแบ่ง เป็นการพนันตามบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติ จึงจัดเป็นการพนันประเภทที่อนุญาตให้เล่นได้เมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ทั้งนี้ มาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ให้ถือว่า การออกสลากกินแบ่งดังกล่าวนั้นเป็นการออกสลากกินแบ่งที่ได้รับใบอนุญาตและประทับตราจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยการพนันแล้ว สลากกินแบ่งรัฐบาลจึงเป็นการพนันที่สามารถนำออกจำหน่ายและเล่นได้ โดยชอบกฎหมาย นอกจากนี้ในมาตรา 9 ทวิ ได้บัญญัติห้ามมิให้ผู้จำหน่ายรายใดจำหน่ายสลากกินแบ่งที่ออกจำหน่ายตามมาตรา 9 และที่ยังมิได้ออกรางวัลเกินกว่าราคาที่กำหนดในสลาก หากบุคคลใดฝ่าฝืนยอมเป็นความผิดและต้องรับโทษตาม มาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517

(3) ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง มาตรการควบคุมและป้องกันการจำหน่ายสลากรวมชุด และสลากเกินราคา ระบบซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการออกประกาศฉบับนี้ เนื่องด้วยทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้เล็งเห็นถึงปัญหาการจำหน่ายสลากรวมชุด และการจำหน่ายสลากเกินราคา อันทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้ซื้อ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงได้มีการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาสลากเกิน

²⁴ กรมการปกครอง, 'คำอธิบายสรุปสาระสำคัญพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478' (กระทรวงมหาดไทย)

ราคา อันเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคให้ได้รับความเป็นธรรมในการซื้อ โดยที่ผู้ซื้อสามารถซื้อสลากได้ตามราคาที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนด

ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับนี้ ได้มีการกำหนดมาตรการควบคุมและป้องกันการจำหน่ายสลากรวมชุด และสลากเกินราคาสำหรับผู้จำหน่ายสลาก ว่า ผู้จำหน่ายสลากต้องขายสลากที่ได้รับจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลในลักษณะขายปลีกให้ผู้บริโภคโดยตรงเท่านั้น ห้ามนำไปขายส่งหรือขายให้แก่ผู้ที่ซื้อสลากเพื่อนำไปขายต่อเป็นอันขาด และผู้จำหน่ายสลากจะต้องไม่ขายเกินราคาที่กำหนดไว้ในสลาก ไม่ว่าจะเป็นการขายโดยเรียกร้องให้ผู้ซื้ออื่นซื้อสิ่งของอื่นรวมอยู่ด้วยหรือไม่ และรวมทั้งการร้องขอประโยชน์ในลักษณะอื่นใดหรือเรียกร้องสิ่งใด ๆ รวมทั้งต้องไม่นำสลากของตนไปรวมชุดกับผู้อื่น หรือนำสลากของผู้อื่นมาขายร่วม หรือหากตรวจพบว่าสลากของตนไปวางไว้เพื่อเตรียมจำหน่ายที่จุดจำหน่ายของผู้อื่น ให้สันนิษฐานว่าผู้นั้นไม่ได้ขายสลากด้วยตนเอง ซึ่งหากพบว่ามีกรกระทำที่ฝ่าฝืนมาตรการข้างต้น สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะพิจารณายกเลิกการเป็นผู้ลงทะเบียนผู้ซื้อ – จอกลงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาสลากเกินราคา สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงได้มีการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อให้ผู้ซื้อสามารถซื้อสลากได้ตามราคาที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนด

(4) ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6 : L6)

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการออกประกาศฉบับนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาสลากเกินราคาอันเป็นการเพิ่มทางเลือกและเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ซื้อ กล่าวคือ เมื่อความต้องการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลของผู้ซื้อเพิ่มมากขึ้น แต่สลากกินแบ่งรัฐบาลที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลพิมพ์ออกจำหน่ายอยู่นั้น มีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ซื้อ ทำให้ตัวแทนจำหน่ายสลากหลายรายมีการนำสลากไปจำหน่ายต่อเป็นทอดๆ ในราคาที่สูงขึ้น สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงต้องทำการควบคุมดูแลกิจการและวางนโยบาย ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับนี้ ได้มีการกำหนดรูปแบบสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักไว้ในข้อ 6 ว่า สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจัดพิมพ์หรือจัดให้มีสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักออกจำหน่ายทั้งรูปแบบใบและรูปแบบดิจิทัล โดยสลากแบบดิจิทัล ตามข้อ 4 หมายความว่า สลากกินแบ่งรัฐบาลหลักซึ่งจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มอันเป็นระบบการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ที่รองรับวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก ทั้งนี้ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการกำหนดลักษณะการจัดจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักไว้ใน ข้อ 7 กล่าวคือ สลากกินแบ่งรัฐบาลหลักทั้งรูปแบบใบและรูปแบบดิจิทัลตามประกาศฉบับนี้ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนดให้สามารถจำหน่ายได้ 3 ลักษณะ คือ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักเอง จำหน่ายผ่านตัวแทนจำหน่าย และจำหน่ายผ่านผู้ซื้อ – จอกลงหน้าสลากเท่านั้น

3.1.4 กฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษ

(1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

เหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้ คือ เพื่อให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศ โดยการกำหนดให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นกฎหมายที่กำหนดโครงสร้างพื้นฐานและสถาบันทางการเมืองในการจัดองค์กรบริหารของรัฐ รวมถึงการคุ้มครองและรักษาสิทธิเสรีภาพของประชาชน และเป็นรากฐานที่มาของกฎหมายอื่น ๆ²⁵ อันจะทำให้ประเทศชาติเกิดความสงบเรียบร้อย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 เป็นบทบัญญัติที่มุ่งเน้นการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย กล่าวคือ รัฐพึงต้องจัดให้มีกฎหมายเพียงพอที่จำเป็นเพื่อให้กฎหมายที่จะบังคับใช้ไม่ก่อให้เกิดภาระกับประชาชนเกินสมควร และรัฐพึงควรกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง เพื่อให้ได้กฎหมายที่มีคุณภาพออกมาบังคับใช้กับประชาชน มีความเหมาะสมและเป็นหลักประกัน ความยุติธรรมต่อสังคมต่อไป²⁶

(2) พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นกิจการที่ปฏิบัติเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง และเป็นกิจการที่มีรายได้รายจ่ายมากทั้งปริมาณและรายการ สมควรมีกฎหมายกำหนดให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งมีหน้าที่ในการนี้ เป็นนิติบุคคล และกำหนดรายได้และรายจ่ายให้เป็นไปโดยรัดกุมเป็นกิจจะลักษณะและเหมาะสม

และเหตุผลในการแก้ไขและประกาศใช้พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 ฉบับนี้ เนื่องจากเห็นเป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ในส่วนที่เกี่ยวกับองค์ประกอบ การดำรงตำแหน่ง และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล อำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยความสะดวกสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล การบัญชีของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และการแก้ไข การจัดสรรเงินจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษสำหรับความผิด ในกรณีการเสนอขายหรือขายสลากกินแบ่งรัฐบาลในราคาเกินกว่าที่กำหนดในสลากกินแบ่งรัฐบาล และกำหนดเพิ่มเติมความผิดในกรณีการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลในสถานศึกษาและการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลแก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ เพื่อให้การดำเนินกิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 เป็นกฎหมายที่กำหนดสถานะของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ในการออกสลากกินแบ่งรัฐบาล รวมทั้งได้มีการบัญญัติบทลงโทษกรณีผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดอันเป็นบทบัญญัติของกฎหมาย โดยได้มีการกำหนดข้อห้ามและบทลงโทษดังกล่าวไว้ใน มาตรา 39 ว่า ผู้ใดเสนอขาย

²⁵ สากล พรหมสถิต (เชิงอรธ 19).

²⁶ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ‘มาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย’ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) <https://www.parliament.go.th/section77/survey_about.php> สืบค้นเมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2567.

หรือขายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้และยังไม่ได้ออกรางวัลเกินราคาที่กำหนดในสลากกินแบ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท นอกจากนี้ การที่ผู้ใดขายสลากกินแบ่งรัฐบาลในสถานศึกษา ย่อมต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทตามที่มาตรา 39/1 ได้กำหนดไว้ และมาตรา 39/2 ได้กำหนดว่า ผู้ใดขายสลากกินแบ่งรัฐบาลแก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ดังนั้น ผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายใดที่จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้และยังไม่ได้ออกรางวัลจำหน่ายเกินราคาที่กำหนดในสลากกินแบ่ง หรือจำหน่ายในสถานศึกษา หรือจำหน่ายให้แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์นั้น ย่อมเป็นความผิดและผู้จำหน่ายต้องได้รับโทษตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้

3.2 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งตามกฎหมายของต่างประเทศ

3.2.1 กฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา

กฎหมายควบคุมการพนันของสหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจพนัน แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ กฎหมายสหพันธรัฐ (Federal law) และกฎหมายของมลรัฐต่างๆ (State law)²⁷

โดยทั่วไปการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพนันในประเทศสหรัฐอเมริกา จะเป็นอำนาจของมลรัฐต่าง ๆ ที่จะออกกฎหมายบังคับใช้ภายในมลรัฐของตนเอง แต่ในกรณีที่รัฐบาลกลางเห็นว่าเรื่องใดมีผลกระทบต่อระดับประเทศเป็นวงกว้าง รัฐบาลกลางจะเข้ามามีบทบาท ในการควบคุมดูแล จึงมีการบัญญัติกฎหมายสหพันธรัฐหรือกฎหมายรัฐบาลกลางที่เกี่ยวข้องกับการพนันในบางเรื่องขึ้น

ในส่วนของการจำหน่ายสลากกินแบ่งนั้น ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีการออกสลากกินแบ่งที่มีลักษณะเป็นสลากกินแบ่งที่วางจำหน่ายทั่วประเทศ (National Lotteries) แต่การอนุญาตให้จำหน่ายจะขึ้นอยู่กับนโยบายและกฎหมายของแต่ละมลรัฐ รวมทั้งรูปแบบของสลากกินแบ่งในแต่ละมลรัฐก็มีความแตกต่างกัน นอกจากนี้ในมลรัฐต่างๆ ก็มีการอนุญาตให้มีการจำหน่ายสลากกินแบ่งระหว่างมลรัฐที่เรียกว่า Multiple State Lottery ได้อีกด้วย โดยปัจจุบันในประเทศสหรัฐอเมริกามีมลรัฐที่อนุญาตให้มีการจำหน่ายสลากกินแบ่งจำนวน 43 มลรัฐ ดังนั้น ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงไม่มีองค์กรจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลแห่งชาติเหมือนประเทศไทย เนื่องจากสหรัฐอเมริกาใช้ระบบการปกครองรูปแบบสาธารณรัฐ จึงทำให้การบริหารกิจการสลากกินแบ่งในรัฐต่างๆ เป็นอำนาจของแต่ละรัฐที่จะบัญญัติกฎเกณฑ์และมาตรการขึ้นมาใช้บังคับเอง ดังนั้นการจำหน่ายแบ่งในแต่ละรัฐจะมีการตั้งองค์กรของตัวเองโดยเฉพาะในการจำหน่ายสลากกินแบ่ง

(1) การแต่งตั้งตัวแทนจำหน่าย

การจัดสรรโควตาสลากกินแบ่งของผู้ค้ารายย่อยในสหรัฐอเมริกานั้น จะอยู่ในรูปแบบของการให้เอกชนกำกับดูแล แม้การจัดสรรโควตาสลากกินแบ่งของผู้ค้ารายย่อยจะเป็นการดำเนินกิจการของเอกชน

²⁷ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, ‘บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการพนัน เรื่องเสรีที่ 169/2559’ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา) <<http://web.krisdika.go.th/data/news/news11978.pdf>> สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2566.

แต่การดำเนินกิจการดังกล่าวก็ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของกฎหมายในแต่ละรัฐ ซึ่งผู้ค้าสลากรายย่อยจะต้องได้รับอนุญาตในการจำหน่ายสลากจากรัฐที่มีเขตอำนาจจึงสามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งได้โดยถูกกฎหมาย ดังนั้นผู้ค้าสลากรายย่อยที่จะจำหน่ายสลากกินแบ่งได้จึงต้องมีใบอนุญาตและการซื้อขายสลากกินแบ่งจะต้องเป็นไปตามราคาที่ระบุไว้ในแต่ละมลรัฐกำหนดเท่านั้น

กฎหมายของมลรัฐ : รัฐไอโอวา (IOWA)

รัฐไอโอวา ได้มีการวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดจำหน่ายสลากกินแบ่งในรัฐไอโอวาไว้ในกฎหมาย IOWA CODE โดยได้จัดตั้งองค์กรรัฐ²⁸ เรียกว่า สำนักงานลอตเตอรี่ของไอโอวา เป็นองค์กรสาธารณะของรัฐที่ไม่แสวงหากำไร มีอำนาจครอบคลุมและกว้างขวางในการบริหารงานลอตเตอรี่ภายในรัฐ โดยรัฐไอโอวาจะดำเนินการจัดจำหน่ายสลากกินแบ่งด้วยการออกใบอนุญาตแก่ตัวแทนที่เป็นทั้งบุคคลและนิติบุคคล ให้นำไปจัดจำหน่ายต่อ โดยให้คณะกรรมการลอตเตอรี่ของไอโอวาเป็นผู้พิจารณา

คณะกรรมการลอตเตอรี่ของไอโอวามีอำนาจหน้าที่ ดังนี้²⁹

- 1) คณะกรรมการจะดำเนินการดูแลเครือข่ายผู้ค้าปลีกลอตเตอรี่ทั่วทั้งรัฐที่จะให้บริการอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการขายลอตเตอรี่แก่ประชาชน
- 2) คณะกรรมการจะต้องออกใบอนุญาตให้กับตัวแทนจำหน่ายทุกคน โดยผู้ค้าปลีกลอตเตอรี่ทุกรายจะต้องแสดงใบรับรอง ใบอนุญาต และเก็บเอกสารไว้แสดงอย่างชัดเจนในสถานที่ที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ ซึ่งใบอนุญาตดังกล่าวไม่สามารถมอบหมายหรือโอนแก่ผู้ใดได้และเมื่อได้รับใบอนุญาตแล้วยังคงมีผลใช้บังคับผูกพันเป็นตัวแทนจำหน่ายจนกว่าจะถูกระงับ เพิกถอน หรือสิ้นสุดระยะเวลาตามใบอนุญาต
- 3) คณะกรรมการจะต้องจัดทำหลักเกณฑ์วัตถุประสงค์ คุณสมบัติของผู้ค้าปลีกลอตเตอรี่เพื่อควบคุมการคัดเลือกผู้ค้าปลีกสลากกินแบ่ง สำหรับร้านค้าปลีกออนไลน์ในการจัดทำเกณฑ์เหล่านี้ คณะกรรมการจะต้องพิจารณาปัจจัยต่างๆของผู้สมัคร เช่น ความรับผิดชอบทางการเงินของผู้สมัคร ความซื่อสัตย์ เป็นต้น โดยจะไม่พิจารณาแค่เพียงปริมาณการขายที่สำนักงานคาดหวังและความเพียงพอของผู้ได้รับใบอนุญาตที่มีอยู่เพื่ออำนวยความสะดวกประชาชน

หลักเกณฑ์ของการเป็นตัวแทนจำหน่าย มีดังนี้³⁰

- 1) ผู้รับใบอนุญาตต้องร่วมมือกับหน่วยงานในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ทำเป็นจุดซื้อขาย และต้องทำโปสเตอร์รวมทั้งสื่อทางการตลาดอื่น ๆ เมื่อได้รับการร้องขอจากสำนักงานให้ดำเนินการ หากผู้ที่ได้รับใบอนุญาตรายใดไม่ให้ความร่วมมือดังกล่าว ย่อมเป็นเหตุให้สามารถสามารถเพิกถอนใบอนุญาตบุคคลนั้นได้
- 2) ผู้สมัครจะต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีที่เกี่ยวข้องทั้งหมดไปยังรัฐไอโอวาในการชำระภาษี ดอกเบี้ย และค่าปรับทั้งหมด

²⁸ Iowa code – Section 99G.2

²⁹ Iowa code – Section 99G.24

³⁰ Iowa code – Section 99G.24

3) นิติบุคคล ห้างหุ้นส่วน สมาคมที่ไม่ได้จดทะเบียน หรือองค์กรธุรกิจอื่นๆ จะไม่ถูกเลือกให้เป็นผู้ค้าปลีกตลอดเตอรี หากบุคคลหรือนิติบุคคลมีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขใดๆดังต่อไปนี้

- เคยถูกตัดสินว่ามีความผิดทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัยหรือ ความสมบูรณ์ของตลอดเตอรี

- เคยถูกตัดสินว่ามีกิจกรรมการพนันที่ผิดกฎหมาย เบิกความเท็จ ฉ้อโกงหรือเคยกระทำความผิดทางอาญา

- เคยถูกตัดสินว่ามีกิจกรรมการพนันที่ผิดกฎหมาย เบิกความเท็จ ฉ้อโกงหรือเคยกระทำความผิดทางอาญา

- เคยได้กระทำการละเมิดบทบัญญัติเกี่ยวกับสลากกินแบ่งหรือข้อบังคับนโยบายหรือขั้นตอนใดๆของหน่วยงาน เว้นแต่พ้นสิบปีนับแต่การละเมิดนั้น

- มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

3) สัญญาระหว่างผู้ค้าปลีกสลากใดๆ ที่ดำเนินการตามมาตรฐานนี้อาจถูกระงับ เพิกถอนใบอนุญาต หากพบว่าผู้ค้าปลีกฝ่าฝืนข้อกำหนดใดในบทนี้หรือเกณฑ์วัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยคณะกรรมการ

(2) รูปแบบการจำหน่าย

การประกอบกิจการจำหน่ายสลากของผู้ค้าสลากในสหรัฐอเมริกาจะมีความเป็นการค้าที่เสรี กล่าวคือผู้ซื้อสลากสามารถซื้อที่ใด เมื่อไร ก็ได้ ดังนั้นรูปแบบการจำหน่ายสลากกินแบ่งในสหรัฐอเมริกาจึงมีทั้งวิธีการค้าปลีกตามร้านค้าปลีก หรือซูเปอร์มาร์เก็ต และจำหน่ายบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งผู้ค้าสลากที่เป็นตัวแทนการจำหน่ายส่วนมากจะจำหน่ายสลากทางออนไลน์ โดยการซื้อขายสลากกินแบ่งแบบออนไลน์นั้นร้านค้าที่จำหน่ายสลากจะไม่สามารถกักสลากไว้ได้ เพราะผู้ซื้อจะต้องพิมพ์กระดาษออกจากระบบเองเมื่อมีการสั่งซื้อ ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงไม่มีปัญหาเรื่องซื้อสลากหลายทอดจนเป็นเหตุทำให้สลากกินแบ่งเกินราคา

(3) การควบคุมราคา

ในรัฐไอโอวาประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการออกใบอนุญาตให้เอกชนเป็นผู้จำหน่ายสลาก ภายใต้การควบคุมราคาของคณะกรรมการตลอดเตอรีของไอโอวา นอกจากนี้ในรัฐไอโอวายังได้มีการกำหนดความผิดสำหรับการจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคาไว้ใน IOWA CODE 99G.30 ข้อ 2 ซึ่งกำหนดว่า การจำหน่ายสลากกินแบ่งจะต้องไม่จำหน่ายในราคาอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดโดยหน่วยงาน³¹ หากผู้จำหน่ายรายใดฝ่าฝืนก็จะมีผลผิดและต้องรับโทษ

(4) บทกำหนดโทษ

หากผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งฝ่าฝืนละเมิดข้อกำหนดเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากก็จะมีผลผิดและต้องรับโทษ โดยโทษของผู้จำหน่ายที่ฝ่าฝืนข้อกำหนดเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากใน IOWA CODE นั้น มีทั้งโทษทางอาญาในบางฐานความผิดและโทษทางปกครองซึ่งเป็นการเพิกถอนใบอนุญาตการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่ง ทั้งนี้หากผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งจำหน่ายสลากเกินราคาก็จะมีโทษทางอาญาเป็นโทษปรับอย่าง

³¹ Iowa code – Section 99G.30

น้อยหนึ่งร้อยห้าดอลลาร์ แต่ต้องไม่เกินแปดร้อยห้าสิบห้าดอลลาร์ ซึ่งศาลอาจสั่งจำคุกไม่ให้เกินสามสิบวันแทนค่าปรับหรือนอกเหนือจากค่าปรับได้³² ดังนั้นการขายสลากกินแบ่งเกินราคาในรัฐไอโอวาจึงผิดกฎหมายและมีโทษปรับทางอาญา ตามที่ IOWA CODE 903.1 ได้กำหนดไว้

จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดสรรโควตาสลากกินแบ่งของผู้ค้ารายย่อยในสหรัฐอเมริกาจะอยู่ในรูปแบบของการให้เอกชนกำกับดูแล ภายใต้กฎหมายในแต่ละรัฐ ซึ่งผู้ค้าสลากรายย่อยจะต้องได้รับอนุญาตในการจำหน่ายสลากจากรัฐที่มีเขตอำนาจจึงสามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งได้โดยถูกกฎหมาย ซึ่งในรัฐไอโอวา ได้มีการให้อำนาจคณะกรรมการลอตเตอรี่ของไอโอวา เป็นผู้พิจารณาออกใบอนุญาตแก่ตัวแทนจำหน่ายให้นำสลากไปจัดจำหน่ายต่อ การจำหน่ายสลากของผู้ค้าสลากในสหรัฐอเมริกามีความเป็นการค้าที่เสรี กล่าวคือผู้ซื้อสลากสามารถซื้อที่ใด เมื่อไร ก็ได้ แต่ผู้ค้าสลากส่วนใหญ่จะจำหน่ายสลากทางออนไลน์ภายใต้การควบคุมราคาของคณะกรรมการลอตเตอรี่ของไอโอวา โดยรัฐไอโอวาได้มีการกำหนดความผิดเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากไว้ใน IOWA CODE หากผู้จำหน่ายรายใดฝ่าฝืนก็จะมีผลผิด ซึ่งโทษของผู้ฝ่าฝืนก็จะมีทั้งโทษทางอาญาและการเพิกถอนใบอนุญาตการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่ง แต่เนื่องจากการซื้อขายสลากกินแบ่งแบบออนไลน์นั้น ร้านค้าที่จำหน่ายสลากจะไม่สามารถกักสลากไว้ได้ เพราะผู้ซื้อจะต้องพิมพ์กระดาษออกจากระบบเองเมื่อมีการสั่งซื้อ ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงไม่มีปัญหาเรื่องซื้อสลากหลายทอดจนเป็นเหตุทำให้สลากกินแบ่งเกินราคา

3.2.2 หลักกฎหมายเครือข่ายรัฐออสเตรเลีย

ระบบกฎหมายของเครือข่ายรัฐออสเตรเลียมีการแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือระดับรัฐบาลกลาง ระดับมลรัฐ และระดับท้องถิ่น

ประเทศออสเตรเลียไม่มีกฎหมายของรัฐบาลกลางที่ควบคุมจัดการการประกอบธุรกิจพนันในลักษณะทั่วไป เว้นแต่กรณีที่รัฐบาลกลางเห็นว่ามีผลอย่างมาก ซึ่งโดยทั่วไปรัฐบาลระดับรัฐจะเป็นผู้ใช้อำนาจในการกำกับดูแลกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพนันในเครือข่ายรัฐออสเตรเลีย ยกเว้น กรณีของการพนันออนไลน์ที่มีการออกกฎหมาย Interactive Gambling Act 2001 ซึ่งเป็นกฎหมายในระดับรัฐบาลกลางขึ้นมาควบคุม โดยมีเจตนาเพื่อควบคุมธุรกิจการพนันออนไลน์ในประเทศ และคุ้มครองคนออสเตรเลียที่เล่นพนันในประเทศและต่างประเทศ³³

การบริหารนโยบายในการควบคุมหรือกำกับดูแลธุรกิจการพนันในออสเตรเลียจะอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาลแต่ละมลรัฐ กล่าวคือ มลรัฐต่าง ๆ จะเป็นผู้กำหนดนโยบายออกกฎหมายและมาตรการควบคุมดูแลการพนันในมลรัฐของตน ทั้งนี้สลากกินแบ่งจะอยู่ภายใต้การควบคุมและกำกับดูแลโดยรัฐบาลระดับมลรัฐแตกต่างกับธุรกิจการพนันชนิดอื่นเนื่องจากสลากกินแบ่งไม่จำเป็นต้องถูกควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด

³² Iowa code – Section 903.1

³³ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (เชิงอรรถ 27).

ด้วยเหตุผลที่ว่า การดำเนินกิจการสลากกินแบ่งนั้นสามารถกระทำให้สุจริตได้มากกว่าการพนันแบบอื่น การจัดจำหน่ายลอตเตอรี่จึงสามารถมีคณะกรรมการดูแลเฉพาะและขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีได้³⁴

(1) การแต่งตั้งตัวแทนจำหน่าย

ในปี ค.ศ. 1933 รัฐบาลในแต่ละรัฐของเครือรัฐออสเตรเลียได้มีการทำข้อตกลง NSW Lotto ร่วมกันทำให้เกิดเครือข่ายลอตเตอรี่แห่งชาติ หรือ RSITY ขึ้นมาให้อำนาจในแต่ละรัฐมีการบริหารเรื่องการจำหน่ายสลากกินแบ่งด้วยการออกใบอนุญาตแก่บริษัทเอกชนเป็นผู้บริหารจัดการจำหน่ายสลากกินแบ่ง ดังนั้น เอกชนผู้ดำเนินการรายได้ที่ต้องการจำหน่ายสลากกินแบ่งจะต้องขออนุญาตจากรัฐหรือเขตเสียก่อนถึงจะสามารถดำเนินการการจำหน่ายสลากกินแบ่งได้ จึงกล่าวได้ว่าระบบการจัดจำหน่ายสลากกินแบ่งของแต่ละรัฐจึงขึ้นอยู่กับแนวทางบริหารของเอกชนซึ่งเป็นบริษัทจำกัด

นอกจากนี้เครือรัฐออสเตรเลียยังสนับสนุนการขายลอตเตอรี่ออนไลน์กับผู้ขายสลากต่อ (Reseller) กล่าวคือ ระบบการจัดจำหน่ายจะขึ้นอยู่กับรูปแบบการบริหารของบริษัทเอกชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตจากรัฐ โดยบริษัทที่ได้รับอนุญาตจะเปิดรับสมัครตัวแทนจำหน่ายสำหรับการขยายสาขากิจการของบริษัทเองเป็นร้านที่ประชาชนสามารถซื้อขายและรับรางวัลได้ทันที ทั้งนี้ บริษัทเอกชนยังเปิดช่องทางการจำหน่ายลอตเตอรี่ออนไลน์เป็นทางเลือกให้แก่ผู้ซื้อซึ่งเป็นผู้บริโภคสามารถซื้อลอตเตอรี่จากทางบริษัทโดยตรงได้อีกด้วย รูปแบบบริษัทจำกัดที่ได้รับอนุญาตจากรัฐเหล่านี้เป็นการออกสลากกินแบ่งที่ชอบด้วยกฎหมาย³⁵ ลอตเตอรี่ที่ได้รับอนุญาตจึงหมายถึงลอตเตอรี่สำหรับการดำเนินการซึ่งใบอนุญาตที่ได้รับอนุญาตตาม Lottery and Gaming Act 1936

กฎหมายของมลรัฐ: มลรัฐวิกตอเรีย

การควบคุมหรือกำกับดูแลธุรกิจการพนันในมลรัฐวิกตอเรีย อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาล มลรัฐวิกตอเรีย โดยในปัจจุบันหน่วยงานที่ควบคุมดูแลธุรกิจพนันในมลรัฐนี้ คือ "คณะกรรมการว่าด้วยกฎหมายการพนันแห่งมลรัฐวิกตอเรีย" (Victorian Commission for Gambling Regulation) จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย The Gambling Regulation Act 2003 มีสถานะเป็นองค์กรอิสระ คณะกรรมการดังกล่าวจะมีอำนาจหน้าที่และมีภารกิจดังนี้³⁶

- ออกใบอนุญาต
- ตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจพนันคาสีโน และเครื่องเล่นเกมอิเล็กทรอนิกส์
- สืบสวนสอบสวน ตรวจสอบ และควบคุมการดำเนินการเล่นพนันที่ได้รับอนุญาต

³⁴ ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ, *อุตสาหกรรมเกมการพนัน ไทย อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และมาเลเซีย* (สำนักพิมพ์ตรีสิริน 2543) 206

³⁵ Lottery and Gaming act 1936 - Section 4

³⁶ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (เชิงบรรณ 27).

- รับคำร้องเรียนจากผู้เล่นพนันหรือประชาชนทั่วไปจากการที่เครือรัฐออสเตรเลียเป็นประเทศที่มีการปกครองในรูปแบบสหพันธรัฐโดยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 6 มลรัฐ และแต่ละรัฐจะมีรัฐบาลท้องถิ่นทำหน้าที่ในการรับผิดชอบในแต่ละพื้นที่

ส่วนกรณีการจัดสรรโควตาสลากกินแบ่งรัฐบาลของผู้ค้ารายย่อยของเครือรัฐออสเตรเลียไม่มีปัญหาเรื่องการผูกขาดสลากเพราะกฎหมายให้สิทธิผู้ประกอบการทุกคนสามารถเข้าถึงการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายด้วยการเสี่ยงโชคได้อย่างเสรี เพื่อเป็นการสนับสนุนส่งเสริมองค์กรของตนเอง โดยได้รับการพิจารณาออกใบอนุญาตให้จัดกิจกรรมส่งเสริมการขายด้วยการเสี่ยงโชคจากคณะกรรมการว่าด้วยการพนันและเครื่องดื่มมีนเมาแห่งรัฐวิกตอเรีย (The Victorian Commission for Gambling and Liquor Regulation :VCGLR)

(2) รูปแบบการจำหน่าย

รูปแบบการจำหน่ายสลากกินแบ่งของเครือรัฐออสเตรเลีย จะขึ้นอยู่กับรูปแบบการบริหารของบริษัทเอกชนที่ได้รับอนุญาต ซึ่งวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งของบริษัทเอกชน โดยทั่วไปบริษัทเอกชนจะจำหน่ายด้วยวิธีการตั้งร้านสาขาเพื่อขยายกิจการของบริษัท รวมทั้งมีการเปิดระบบการขายสลากกินแบ่งออนไลน์เพื่อให้ความสะดวกแก่ประชาชนอีกช่องทางหนึ่งด้วย

(3) การควบคุมราคา

เครือรัฐออสเตรเลีย ให้อำนาจบริษัทเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตจำหน่ายสลากกินแบ่งเป็นผู้กำหนดราคาสลาก ภายใต้ Lottery and Gaming Regulations ฉบับ ค.ศ. 2008 โดยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขายสลากกินแบ่งของเครือรัฐออสเตรเลียปรากฏใน Lottery and Gaming Act 1936 ที่มีการกำหนดบทลงโทษทางอาญาในเรื่องของการขายสลากกินแบ่งที่มีลักษณะผิดกฎหมายแต่ไม่ได้ระบุถึงเรื่องการจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคาที่เป็นราคาที่กำหนด ต่อมาจึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย Lottery and Gaming Regulations ฉบับ ค.ศ. 2008 โดยมีการเพิ่มเติมในเรื่องเงื่อนไขสลากกินแบ่งแต่ละฉบับของผู้ถือใบอนุญาตจะต้องพิมพ์ราคาสลากกินแบ่งที่ออกจำหน่ายด้วย³⁷ ซึ่งกฎหมายฉบับนี้มีการวางหลักเกณฑ์เรื่องโทษทางอาญาและการเพิกถอนหรือระงับใบอนุญาตแก่บริษัทตัวแทนที่ฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับเรื่องการระบุงบราคาสลากกินแบ่ง จึงกล่าวได้ว่า Lottery and Gaming Regulations ฉบับ ค.ศ. 2008 มีเพียงกฎหมายที่บัญญัติเรื่องการควบคุมราคาสลากกินแบ่งให้มีความผิดกรณีที่ผู้ค้าปลีกไม่ระบุงบราคาสลากกินแบ่งไว้ในตัวสลากเท่านั้นแต่ไม่ได้ครอบคลุมถึงขั้นตอนการจำหน่ายว่า ถ้าหากมีการขายเกินราคาทีระบุไว้ในสลากจะต้องมีความรับผิดชอบแต่อย่างใด แสดงให้เห็นว่าเครือรัฐออสเตรเลียไม่ได้มีปัญหาการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา จึงทำให้ไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้เป็นความผิดแต่อย่างใด เพียงแต่รัฐออกข้อบังคับให้บริษัทมีหน้าที่ต้องระบุงบราคาสลากกินแบ่งในใบกระดาษที่ออกเพื่อจำหน่ายด้วยเท่านั้น

³⁷ Lottery and Gaming Regulations 2008 – Section 36

(4) บทกำหนดโทษ

ในกรณีที่บริษัทตัวแทนซึ่งได้รับใบอนุญาตให้จำหน่ายสลาก ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับของ Lottery and Gaming Regulations ฉบับ ค.ศ. 2008 ในเรื่องการจำหน่ายสลากกินแบ่งตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ก็จะมีโทษทางปกครองเป็นการระงับหรือเพิกถอนใบอนุญาตแก่ตัวแทนที่ฝ่าฝืน

จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า รูปแบบการจำหน่ายสลากกินแบ่งของเครือรัฐออสเตรเลีย นั้น เป็นการอนุญาตให้บริษัทเอกชนเข้ามาเป็นตัวแทนจำหน่าย การกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากจึงขึ้นอยู่กับแนวทางการบริหารของบริษัทเอกชนที่ได้รับใบอนุญาต ซึ่งโดยทั่วไปบริษัทเอกชนจะดำเนินการจำหน่ายสลากกินแบ่งด้วยวิธีการตั้งร้านสาขาเพื่อขยายกิจการของบริษัท และจำหน่ายในช่องทางออนไลน์ แม้ว่าเครือรัฐออสเตรเลียจะได้มีการให้บริษัทชนที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้กำหนดราคาสลาก แต่กำหนดราคาสลากนั้นต้องอยู่ภายใต้ Lottery and Gaming Regulations ฉบับ ค.ศ. 2008 กล่าวคือ เครือรัฐออสเตรเลียได้มีการออกกฎหมายควบคุมราคาสลากกินแบ่ง โดยกำหนดให้สลากกินแบ่งทุกใบต้องมีการพิมพ์ราคาบนสลากที่ออกจำหน่ายด้วย แต่กฎหมายดังกล่าวไม่ได้มีการบัญญัติในเรื่องการจำหน่ายสลากเกินราคาที่ระบุไว้ในสลากว่าจะต้องมีความรับผิดชอบแต่อย่างใด แสดงให้เห็นว่าเครือรัฐออสเตรเลียไม่ได้มีปัญหากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา จึงทำให้ไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้เป็นความผิดแต่อย่างใด และหากบริษัทซึ่งเป็นตัวแทนรายใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับในเรื่องการจำหน่ายสลากกินแบ่งตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ก็จะถูกระงับหรือเพิกถอนใบอนุญาตการเป็นตัวแทนจำหน่าย

3.2.3 กฎหมายสหราชอาณาจักร

ในสหราชอาณาจักรการเล่นสลากกินแบ่งนั้นได้มีกฎหมายลอตเตอรี่แห่งชาติ ค.ศ.1993 (National Lottery Act 1993) กำกับดูแลไว้ ซึ่งรัฐบาลจะเป็นผู้กำหนดนโยบายการจำหน่ายสลากกินแบ่ง โดยมีคณะกรรมการการพนัน (The Gambling Commission) เป็นองค์กรสำคัญในการกำกับดูแลกิจการลอตเตอรี่ในสหราชอาณาจักร ภายใต้พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (The Gambling Act 2005) คณะกรรมการการพนัน (The Gambling Commission) หรือ UKGC เป็นหน่วยงานของรัฐบาลสหราชอาณาจักรที่มีอำนาจกำกับดูแล ควบคุมกิจการธุรกิจอุตสาหกรรมและตลาดการพนันเชิงพาณิชย์ในประเทศทั้งหมด และมีหน้าที่ออกใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจการพนันเพื่อการเข้าร่วมถึงการพนันออนไลน์ โดยจัดให้ลอตเตอรี่นั้นเป็นส่วนหนึ่งของ National Lottery ซึ่งการได้รับอนุญาตสำหรับการจับสลากรางวัลก็ให้เป็นส่วนหนึ่งของสลากกินแบ่งรัฐบาล และต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการลอตเตอรี่ ทั้งนี้รัฐบาลจะเป็นผู้กำหนดนโยบายการจำหน่ายสลากกินแบ่ง โดยมีคณะกรรมการลอตเตอรี่แห่งชาติ (The National Lottery Commission)³⁸ เป็นคณะกรรมการที่มีสถานะเป็นองค์กรกำกับดูแลกิจการลอตเตอรี่

(1) การแต่งตั้งตัวแทนจำหน่าย

³⁸ National Lottery Act 2013 - Section 7

คณะกรรมการลอตเตอรี่แห่งชาติ (The National Lottery Commission: NLC) มีฐานะเป็นหน่วยงานอิสระของรัฐ ก่อตั้งในปี ค.ศ. 1999 ภายใต้พระราชบัญญัติลอตเตอรี่แห่งชาติ ค.ศ. 1993 คณะกรรมการลอตเตอรี่แห่งชาติมีหน้าที่ ดังนี้

(1) พิจารณาตัดสินใจเพื่อให้ใบอนุญาต (License) สำหรับดำเนินการกิจการลอตเตอรี่และกำกับควบคุมผู้ดำเนินการด้านลอตเตอรี่

(2) มีหน้าที่ปกป้องผลประโยชน์ของผู้ซื้อลอตเตอรี่ และเพื่อกำกับและควบคุมการดำเนินงานธุรกิจลอตเตอรี่เพื่อก่อให้เกิดรายได้ นำมาซึ่งการจัดสรรรายได้เพื่อการกุศล

(3) ทำการทบทวนข้อร้องเรียนในกรณีที่พบว่าผู้ซื้อลอตเตอรี่ไม่พอใจ แล้วยื่นคำร้องไปถึงบริษัทเอกชนที่ได้รับสัมปทานในการจำหน่ายสลากกินแบ่ง

กล่าวได้ว่า คณะกรรมการลอตเตอรี่แห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้กำหนดนโยบายในกิจการสลากกินแบ่ง ควบคุมและติดตามนโยบายและการบริหารงาน รวมทั้งจัดประมูลและออกใบอนุญาตการเล่นลอตเตอรี่แก่ผู้ได้รับสัมปทาน ตามที่พระราชบัญญัติลอตเตอรี่แห่งชาติ ค.ศ.1993 (National Lottery Act 1993) กำหนดให้กิจการลอตเตอรี่แห่งชาติอยู่ในความรับผิดชอบของเอกชนที่ชนะการประมูลจากรัฐ

(2) รูปแบบการจำหน่าย

รูปแบบการจำหน่ายสลากกินแบ่งในสหราชอาณาจักร จะขึ้นอยู่กับนโยบายของเอกชนที่ชนะการประมูล กล่าวคือ เอกชนที่ชนะการประมูลจะเป็นผู้กำหนดวิธีการจำหน่ายสลาก โดยผู้จำหน่ายสลากจะต้องจำหน่ายในสถานที่ที่ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายเท่านั้น เช่น ร้านค้าปลีก ซูเปอร์มาร์เก็ต และร้านหนังสือที่ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายสลากกินแบ่งได้ ซึ่งปัจจุบันการจำหน่ายสลากกินแบ่งในสหราชอาณาจักรจะเป็นการจำหน่ายบนเว็บไซต์ออนไลน์เป็นส่วนใหญ่

(3) การควบคุมราคา

ในสหราชอาณาจักร ให้การจำหน่ายสลากกินแบ่งอยู่ในการบริหารของบริษัทเอกชนที่ได้รับสัมปทาน ดังนั้นเอกชนที่ได้รับสัมปทานจะเป็นผู้กำหนดราคาสลากกินแบ่ง ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการลอตเตอรี่แห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติลอตเตอรี่แห่งชาติ ค.ศ.1993 (National Lottery Act 1993) และพระราชบัญญัติการพนัน (Gambling Act) ที่ได้มีการบัญญัติข้อกำหนดให้ผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งต้องปฏิบัติตาม และถ้าผู้จำหน่ายสลากฝ่าฝืนข้อกำหนดเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งก็จะมีผลและความผิดและต้องรับโทษตามกฎหมาย หากแต่ในกฎหมายดังกล่าวไม่มีกำหนดให้การจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคาเป็นความผิดแต่อย่างใด จึงอนุมานได้ว่าโครงสร้างการจำหน่ายสลากกินแบ่งในสหราชอาณาจักรไม่มีปัญหาเรื่องการจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคา ทำให้สหราชอาณาจักรไม่มีการกำหนดให้การจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคาเป็นความผิด

(4) บทกำหนดโทษ

หากผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งซึ่งได้มีการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการพนัน (Gambling Act) ก็จะมีผลผิดและต้องรับโทษทางอาญา โดยเป็นโทษจำคุกไม่เกิน 51 สัปดาห์ หรือ ปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ³⁹

จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า คณะกรรมการลอตเตอรี่แห่งชาติในสหราชอาณาจักร มีอำนาจหน้าที่จัดประมูลและออกใบอนุญาตการเล่นลอตเตอรี่แก่ผู้ได้รับสัมปทาน เอกชนที่ชนะการประมูลและได้รับสัมปทานในการจำหน่ายสลากกินแบ่งจึงเป็นผู้กำหนดรูปแบบการจำหน่าย และควบคุมราคาสลากกินแบ่งในสหราชอาณาจักร ภายใต้การควบคุมของ คณะกรรมการลอตเตอรี่แห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติลอตเตอรี่แห่งชาติ ค.ศ.1993 (National Lottery Act 1993) และพระราชบัญญัติการพนัน (Gambling Act) ที่ได้มีการกำหนดความผิดเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่ง ซึ่งหากผู้จำหน่ายสลากฝ่าฝืนข้อกำหนดดังกล่าวก็จะมีผลผิดและต้องรับโทษอาญาตามกฎหมาย ทั้งนี้อนุมานได้ว่าในสหราชอาณาจักรไม่มีปัญหาเรื่องการจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคา เนื่องจากกฎหมายในสหราชอาณาจักรไม่มีการกำหนดให้การจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคาเป็นความผิด แต่ผู้จำหน่ายสลากจะต้องจำหน่ายในสถานที่ที่ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายเท่านั้น ซึ่งปัจจุบันการจำหน่ายสลากกินแบ่งในสหราชอาณาจักรจะเป็นการจำหน่ายบนเว็บไซต์ออนไลน์เป็นหลัก

ดังนั้น ปัญหาทางกฎหมายในเรื่องการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลและการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ของนิติบุคคลเอกชน รวมทั้งปัญหาทางกฎหมายกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมราคาสลากกินแบ่งรัฐบาล และการกำหนดบทลงโทษ เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ แล้วทำให้ทราบถึงข้อแตกต่างของมาตรการในกฎหมายและข้อบังคับในการควบคุมดูแลประเด็นข้างต้น ผู้ศึกษาเห็นว่าจึงควรวิเคราะห์ถึงปัญหาทางกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นการบังคับใช้กฎหมายในปัจจุบันให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพื่อช่วยเหลือตัวแทนผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อย ให้สามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลได้โดยถูกต้องตามกฎหมาย

ตารางที่ 3.1 ตารางสรุปมาตรการเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากตามกฎหมายของต่างประเทศ

ประเด็น/ประเทศ	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา	เครือรัฐออสเตรเลีย	สหราชอาณาจักร
การแต่งตั้งตัวแทนจำหน่าย	คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล เป็นผู้กำหนดคุณสมบัติและคัดเลือกตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่เป็นบุคคลธรรมดา สมาคม	คณะกรรมการลอตเตอรี่ของไอโอวา เป็นผู้พิจารณาออกใบอนุญาตจำหน่ายสลากกินแบ่งแก่ตัวแทนที่เป็นทั้งบุคคลและ	คณะกรรมการแห่งมลรัฐวิกตอเรีย จะเป็นผู้พิจารณาออกใบอนุญาตให้บริษัทเอกชนเป็นผู้จำหน่ายสลากกินแบ่ง	คณะกรรมการลอตเตอรี่แห่งชาติ จะจัดประมูลและออกใบอนุญาตแก่ผู้ได้รับสัมปทาน กิจการลอตเตอรี่แห่งชาติจึงอยู่ในความรับผิดชอบ

³⁹ Gambling Act 2005 - Section 263

ประเด็น/ประเทศ	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา	เครือรัฐออสเตรเลีย	สหราชอาณาจักร
	องค์กรมูลนิธิ นำ สลากไปจำหน่ายต่อ	นิติบุคคลนำสลากไป จำหน่ายต่อ		ของเอกชนที่ชนะการ ประมูลจากรัฐ
รูปแบบการจำหน่าย	รูปแบบการจำหน่าย สลากกินแบ่งรัฐบาล มีทั้งวิธีการค้าปลีก ตามร้านค้า และ จำหน่ายบน แพลตฟอร์มออนไลน์ ในแอปพลิเคชัน เป่าตัง ซึ่งดำเนินการ โดยสำนักงานสลาก กินแบ่งรัฐบาลเท่านั้น	รูปแบบการจำหน่าย สลากกินแบ่งมีทั้งวิธี การค้าปลีกตามร้านค้า และจำหน่ายบน แพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งผู้ค้าสลากส่วนมากจะ จำหน่ายสลากทาง ออนไลน์เป็นหลัก	จำหน่ายด้วยวิธีการ ตั้งร้านสาขาเพื่อขยาย กิจการของบริษัท และมีการจำหน่าย สลากกินแบ่งทาง ออนไลน์	ผู้จำหน่ายสลาก จะต้องจำหน่ายใน สถานที่ที่ได้รับ อนุญาตให้จำหน่าย เท่านั้น โดยส่วนใหญ่ จะจำหน่ายบน เว็บไซต์ออนไลน์
การควบคุมราคา	คณะกรรมการสลาก กินแบ่งรัฐบาลเป็น ผู้กำหนดและควบคุม ราคาสลากกินแบ่ง รัฐบาล	คณะกรรมการลอตเตอรี่ ของไอโอวาจะเป็นผู้ ควบคุมราคาสลากที่ จำหน่าย ภายในรัฐ ไอโอวา	บริษัทเอกชนที่ได้รับ ใบอนุญาตจำหน่าย สลากกินแบ่งเป็นผู้ กำหนดราคาสลาก	เอกชนที่ได้รับ สัมปทานจำหน่าย สลากเป็น ผู้กำหนดราคาสลาก กินแบ่ง
บทกำหนดโทษ	หากตัวแทนจำหน่าย สลากกินแบ่งรัฐบาล ฝ่าฝืนข้อห้ามเกี่ยวกับ การจำหน่ายสลากกิน แบ่งรัฐบาล จะมี ความผิดและต้องรับ โทษทางอาญา	หากผู้จำหน่ายสลากกิน แบ่งฝ่าฝืนข้อกำหนด เกี่ยวกับการจำหน่าย สลาก จะมีความผิด และต้องรับซึ่งมีทั้งโทษ ทางอาญาในบางฐาน ความผิดและโทษทาง ปกครองซึ่งเป็นการเพิก ถอนใบอนุญาตการเป็น ตัวแทนจำหน่าย	หากบริษัทฝ่าฝืน ข้อบังคับเกี่ยวกับการ จำหน่ายสลากกินแบ่ง จะมีโทษทางปกครอง เป็นการระงับหรือเพิก ถอนใบอนุญาต จำหน่ายสลากกินแบ่ง	หากผู้จำหน่ายสลาก กินแบ่งฝ่าฝืน ข้อกำหนดเกี่ยวกับ การจำหน่ายสลากกิน แบ่ง จะมีความผิด และต้องรับโทษทาง อาญา

บทที่ 4

ปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวกับการจำหน่าย สลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์

ในความคิดเห็นของผู้ศึกษาเห็นว่า นับแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นการพนันชนิดหนึ่งที่ได้รับคามนิยมจากผู้ซื้อเป็นจำนวนมากและมีแนวโน้มในการซื้อเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งเมื่อเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าขึ้น ทำให้ผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลต้องปรับเปลี่ยนลักษณะและวิธีการจำหน่ายให้มีความทันสมัยตามการพัฒนาของเทคโนโลยี การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงไม่ได้มีเพียงแค่การจำหน่ายสลากรูปแบบใบในลักษณะการค้ำปลีกต่อผู้ซื้อโดยตรงเท่านั้น หากแต่ยังมีการจำหน่ายสลากรูปแบบดิจิทัลบนแพลตฟอร์มออนไลน์เพิ่มขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้นิติบุคคลเอกชนยังได้เข้ามามีบทบาทในการจำหน่ายสลาก โดยการนำสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายในแพลตฟอร์มออนไลน์ของตนเองเช่นเดียวกับทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ได้ทำการจำหน่ายสลากดิจิทัลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ซื้อ แต่อย่างไรก็ตาม การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มของนิติบุคคลเอกชนบางรายกลับไม่สามารถกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เพราะสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเห็นว่าไม่สามารถกระทำได้ ทำให้นิติบุคคลเอกชนซึ่งเป็นผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่สามารถทราบได้ว่าการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์สามารถกระทำได้หรือไม่ เพียงใดจึงชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่มีหลักเกณฑ์วิธีการจำหน่ายให้ทราบอย่างชัดเจน

โดยในบทที่ 4 ของวิจัยเล่มนี้ ผู้ศึกษาประสงค์จะทำการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล และการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมราคาสลากกินแบ่งรัฐบาล รวมทั้งปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษ ทั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพิจารณา วิเคราะห์ เสนอแนวทางหรือมาตรการทางกฎหมายที่มีความเหมาะสมสำหรับการช่วยเหลือนิติบุคคลเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ให้มีสิทธิเป็นตัวแทนจำหน่ายและสามารถจำหน่ายสลากออนไลน์ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ผู้ศึกษาจึงได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างกฎหมายไทยกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่จะทำการศึกษาด้วย

4.1 ปัญหาเรื่องการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

กรณีปัญหาเรื่องการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ดังที่ผู้ศึกษาได้กล่าวมาในบทนำของงานวิจัยเล่มนี้

ปัญหาเรื่องการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล พบว่าการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในปัจจุบัน ไม่ได้มีเพียงตัวแทนจำหน่ายซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเพียงเท่านั้น แต่นิติบุคคลเอกชนยังได้เข้ามามีบทบาทในการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุที่ว่าสลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับความนิยมจากผู้ซื้อเพิ่มในทุกปี เห็นได้ว่าอัตราการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลของตลาดพนันสลากกินแบ่งรัฐบาลมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุกปี ทำให้นิติบุคคลเอกชนต้องการที่จะเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเช่นเดียวกับตัวแทนจำหน่ายรายย่อย ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาทั่วไป

เมื่อนิติบุคคลเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ได้ถูกคัดเลือกให้ได้รับโควตาสลากในการจัดสรรของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่าย เนื่องจากคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล อันเป็นคณะกรรมการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งคัดเลือกตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ได้มีการจัดสรรสลากออกเป็น 2 ระบบ คือ 1.ระบบตัวแทนจำหน่ายที่จัดสรรให้แก่ตัวแทนจำหน่าย 3 ประเภท ได้แก่ สมาคม/องค์กร/มูลนิธิ บุคคลทั่วไปรายย่อย คนพิการ และ 2.ระบบซื้อ-จองล่วงหน้า เท่านั้น ทำให้นิติบุคคลเอกชนต้องทำการรับซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจากตัวแทนจำหน่ายสลากรายย่อยที่ได้รับการจัดสรรสลากจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายในนามของตนเอง แทน ทั้งนี้นิติบุคคลเอกชนก็สามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลได้เช่นเดียวกับตัวแทนจำหน่ายสลากรายย่อย ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา

และหากนิติบุคคลเอกชนไม่สามารถดำเนินกิจการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ ด้วยเหตุที่ว่าอาจเป็นการแข่งขันกับตัวแทนจำหน่ายสลากรายย่อยอื่นนั้น เหตุใดกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์จึงรับจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทประเภทธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์ในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ดังจะเห็นได้จากการที่บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด บริษัท หงษ์ทอง ล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด และบริษัทลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด ต่างก็ได้มีการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทประเภทธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ทั้งปลีกและส่ง ให้สามารถประกอบกิจการดังกล่าวได้ ดังนั้น แม่ว่านิติบุคคลเอกชนรายใดจะมีคุณสมบัติและสามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขของการเป็นตัวแทนจำหน่ายตามที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนดไว้ครบถ้วน แต่นิติบุคคลเอกชนดังกล่าวก็ไม่อาจเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ได้รับเลือกให้ได้รับการจัดสรรสลากจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ เนื่องจากระบบตัวแทนจำหน่ายไม่ได้กำหนดให้มีการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลแก่นิติบุคคลให้สามารถนำไปจำหน่ายได้ เห็นได้ว่าการที่นิติบุคคลเอกชนไม่ได้รับการจัดสรรสลากจากทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลย่อมนำไปสู่ปัญหาการจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคา อันทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคทำให้ผู้บริโภคที่ต้องการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลต้องซื้อสลากดังกล่าวในราคาที่เกินกว่าราคาที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนดไว้บนสลาก เนื่องมาจากสลากกินแบ่งรัฐบาลที่นิติบุคคลเอกชนรับซื้อไว้จากตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยที่ได้รับการจัดสรรสลากจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้น มีราคาเท่ากับราคาที่กำหนดไว้บนสลาก และเมื่อการประกอบธุรกิจจำเป็นที่จะต้องมีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายในนาม

ตนเอง ต้องกำหนดราคาสลากเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้บนสลาก เพื่อให้ได้กำไรจากการจำหน่าย กรณีดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาจำหน่ายสลากเกินแบ่งรัฐบาลเกินราคาในปัจจุบัน

ผู้ศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลควรใช้อำนาจในการกำหนดแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยกำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้มีความชัดเจนและควรเพิ่มโควตาให้นิติบุคคลเอกชนได้รับการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลเช่นเดียวกับสมาคม/องค์กร/มูลนิธิ บุคคลทั่วไปรายย่อย และคนพิการ เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น มีหลักฐานหมายหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายของประเทศไทยในเรื่องการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 และประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่องการรับสมัครผู้สมัครเป็นผู้ซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาลประจำปี 2565 เข้าร่วมจำหน่ายสลากผ่านแพลตฟอร์มของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โครงการ “สลากดิจิทัล” เพิ่มเติม (ครั้งที่ 2)

เห็นว่า พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 35 ได้ให้อำนาจสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดรูปแบบการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลว่าจำหน่ายเองหรือแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นตัวแทนจำหน่ายก็ได้ โดยคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล จะเป็นผู้ที่มีอำนาจในการคัดเลือกตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ตามมาตรา 13 (7) แต่เพียงผู้เดียว ซึ่งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการกำหนดคุณสมบัติของตัวแทนจำหน่ายสลากทั้งในรูปแบบใบไว้ และได้มีการออกประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง รับสมัครผู้สมัครเป็นผู้ซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล ประจำปี 2565 เข้าร่วมจำหน่ายสลากผ่านแพลตฟอร์มของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โครงการ “สลากดิจิทัล” เพิ่มเติม (ครั้งที่ 2) ในการกำหนดคุณสมบัติของตัวแทนจำหน่ายสลากดิจิทัลบนแอปพลิเคชัน เป่าตั้ง ด้วยเช่นเดียวกัน ทั้งนี้การประกอบอาชีพใดที่ไม่ต้องห้ามด้วยกฎหมายย่อมกระทำได้อย่างเสรี ดังนั้นบุคคลทุกคนจึงมีสิทธิเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ตามมาตรา 40 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560

เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าการจัดสรรโควตาสลากกินแบ่งรัฐบาลของผู้ค้ารายย่อยในสหรัฐอเมริกานั้น จะอยู่ในรูปแบบของการให้เอกชนกำกับดูแล แต่การดำเนินกิจการดังกล่าวของเอกชน ก็ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของกฎหมายในแต่ละรัฐ ซึ่งผู้ค้าสลากรายย่อยจะต้องได้รับอนุญาตในการจำหน่ายสลากจากรัฐที่มีเขตอำนาจจึงสามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งได้โดยถูกกฎหมาย ดังนั้นผู้ค้าสลากรายย่อยที่จะจำหน่ายสลากกินแบ่งได้จึงต้องมีใบอนุญาตและการซื้อขายสลากกินแบ่งจะต้องเป็นไปตามราคาที่ระบุไว้ในแต่ละมลรัฐกำหนดเท่านั้น ซึ่งในมลรัฐไอโอวา ได้ดำเนินการจัดจำหน่ายสลากกินแบ่งด้วยการให้คณะกรรมการลอตเตอรี่ของไอโอวา เป็นผู้ที่มีอำนาจในการคัดเลือก กำหนดคุณสมบัติอันเป็นหลักเกณฑ์ในการเป็นตัวแทนจำหน่ายและออกใบอนุญาตจำหน่ายสลากแก่ตัวแทนที่เป็นทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลภายใต้กฎหมาย IOWA CODE

กฎหมายเครือรัฐออสเตรเลีย มีข้อตกลง NSW lotto ที่ทำให้เกิดเครือข่ายลอตเตอรี่แห่งชาติ หรือ RSITY ขึ้นมา ให้อำนาจในแต่ละรัฐมีการบริหารเรื่องการจำหน่ายสลากกินแบ่งด้วยการออกใบอนุญาตแก่บริษัทเอกชนเป็นผู้บริหารจัดการจำหน่ายสลากกินแบ่ง ระบบการจัดจำหน่ายสลากกินแบ่งของแต่ละรัฐจึงขึ้นอยู่กับแนวทางบริหารของเอกชนซึ่งมักจะเป็นบริษัทจำกัด การควบคุมหรือกำกับดูแลธุรกิจการพนันในมลรัฐวิกตอเรีย อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาลมลรัฐวิกตอเรีย ปัจจุบันหน่วยงานที่ควบคุมดูแลธุรกิจการพนันในมลรัฐนี้ คือ "คณะกรรมการว่าด้วยกฎหมายการพนันแห่งมลรัฐวิกตอเรีย" (Victorian Commission for Gambling Regulation) จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย The Gambling Regulation Act 2003 โดยมีสถานะเป็นองค์กรอิสระ คณะกรรมการดังกล่าวจะมีอำนาจหน้าที่และมีภารกิจในการออกใบอนุญาตให้แก่บริษัทเอกชนที่ต้องการจำหน่ายสลากกินแบ่งในมลรัฐวิกตอเรีย

กฎหมายสหราชอาณาจักร การเล่นสลากกินแบ่งนั้นได้มีพระราชบัญญัติลอตเตอรี่แห่งชาติ ค.ศ.1993 (National Lottery Act 1993) กำกับดูแลไว้ ซึ่งรัฐบาลจะเป็นผู้กำหนดนโยบายการจำหน่ายสลากกินแบ่ง โดยมีคณะกรรมการการพนัน (The Gambling Commission) เป็นองค์กรสำคัญในการกำกับดูแลกิจการลอตเตอรี่ในสหราชอาณาจักร ภายใต้พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (The Gambling Act 2005) คณะกรรมการลอตเตอรี่แห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่เป็น ผู้กำหนดนโยบายในกิจการสลากกินแบ่ง ควบคุมและติดตามนโยบายและการบริหารงาน รวมทั้งจัดประมูลและออกใบอนุญาตการเล่นลอตเตอรี่แก่ผู้ได้รับสัมปทานตามที่พระราชบัญญัติลอตเตอรี่แห่งชาติ ค.ศ. 1993 (National Lottery Act 1993) กำหนดให้กิจการลอตเตอรี่แห่งชาติอยู่ในความรับผิดชอบของเอกชนที่ชนะการประมูลจากรัฐ

เมื่อผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์และศึกษาข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในปัจจุบันไม่ได้มีเพียงแต่บุคคลธรรมดาเท่านั้น ที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล หากแต่นิติบุคคลเอกชนต่างก็ต้องการที่จะเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเช่นเดียวกัน ทำให้นิติบุคคลเอกชนต้องรับซื้อสลากจากตัวแทนจำหน่ายรายย่อยมาจำหน่ายในนามตนเอง จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่เป็นผลกระทบโดยตรงต่อผู้ซื้อซึ่งเป็นผู้บริโภคที่ไม่สามารถเลือกซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลในราคาที่กำหนดไว้บนสลากได้ ดังนั้นการจัดสรรโควตาสลากกินแบ่งรัฐบาลให้แก่นิติบุคคลเอกชน จึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งกับตัวแทนจำหน่ายและผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล และยิ่งไปกว่านั้น หากต้องการให้การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลมีราคาที่เป็นธรรมต่อผู้ซื้อ และให้โอกาสนิติบุคคลเอกชนได้เข้ามามีบทบาทในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อให้การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงควรศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้อำนาจนิติบุคคลเอกชนเป็นผู้จำหน่ายสลาก ทั้งกฎหมายภายในประเทศและกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ ซึ่งจากการศึกษาพบว่ากฎหมายต่างประเทศทั้งสามประเทศข้างต้นที่ได้กล่าวมา ต่างให้ความสำคัญ ในการให้นิติบุคคลเอกชนเข้ามามีบทบาทในการจำหน่ายสลากกินแบ่ง ต่างกับกฎหมายของประเทศไทยที่ได้มีการจัดสรรสลากให้แก่ตัวแทนจำหน่าย 3 ประเภท ได้แก่ สมาคม/องค์กร/มูลนิธิบุคคลทั่วไปรายย่อย คนพิการ เท่านั้น เพื่อให้ราคาสลากกินแบ่งรัฐบาลเกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ซื้อ กล่าวคือ ผู้ซื้อสามารถซื้อสลากได้ในราคาที่กำหนดไว้บนสลาก และเพื่อให้นิติบุคคลเอกชนสามารถประกอบกิจการได้โดยถูกต้องตามกฎหมายเช่นเดียวกับบุคคล

ธรรมดาจึงเห็นควรให้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลใช้อำนาจในการกำหนดแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยกำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้มีความชัดเจนและควรมีการออกใบอนุญาตขั้นทะเบียนผู้ค้าสลากกินแบ่งรัฐบาล รวมทั้งเพิ่มโควตาให้นิติบุคคลเอกชนได้รับการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาล เพื่อให้นิติบุคคลเอกชนสามารถเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ได้รับโควตาในการจัดสรรสลากจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล มาจำหน่ายอย่างได้ถูกกฎหมาย

4.2 ปัญหาเรื่องการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ของนิติบุคคลเอกชน

ตามที่ได้ศึกษาได้ศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล พบว่าบริษัทซึ่งเป็นแพลตฟอร์มจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์หลายแพลตฟอร์มถูกระวางดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดีอีเอส) ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการเผยแพร่เว็บไซต์ เช่น กรณีของบริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ได้ถูกระวางดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดีอีเอส) ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการเผยแพร่เว็บไซต์ บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด เป็นคดีหมายเลขดำที่ พศ 74/2565 ในข้อหา นำเข้าข้อมูลอันเป็นเท็จสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ประกอบธุรกิจตลาดแบบโดยตรงโดยไม่ได้จดทะเบียน ร่วมกันโฆษณาโดยใช้ข้อความอันเป็นเท็จ หรือความจริงที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค และร่วมเสนอขาย หรือขายสลากกินแบ่งรัฐบาลและยังไม่ได้ออกรางวัลเกินราคา โดยศาลอาญาพิเคราะห์พยานหลักฐานแล้ว มีคำสั่งสรุปว่าบริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด เพียงแค่เป็นผู้รวบรวมสลาก ส่วนการกำหนดราคาขายเป็นเรื่องของผู้ซื้อ - ผู้ขายที่กำหนดราคาตัวเอง บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด ไม่มีส่วนในการกำหนดราคาดังกล่าว จึงฟังไม่ได้ว่าบริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด มีความผิดตาม พระราชบัญญัติสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ดังนั้น ศาลจึงไม่อาจมีคำสั่งระงับสัญญาซื้อขายของ บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด มีคำสั่งยกคำร้อง หรือกรณีของบริษัท หงษ์ทอง ล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด หรือ หงษ์ทอง.COM ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์อีกแพลตฟอร์มหนึ่ง ที่ได้ถูกระวางดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม (DES) ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการเผยแพร่หรือลบ “แพลตฟอร์ม หงษ์ทอง.COM” ขอให้ขายสลากเกินราคา ศาลอาญามีคำสั่งโดยสรุปว่า การขายสลาก ในแพลตฟอร์ม หงษ์ทอง.COM เป็นสลากฉบับจริง และสามารถตรวจสอบได้ จึงไม่ได้ทุจริต หรือหลอกลวง และไม่ได้ทำให้ผู้ซื้อเสียหายเนื่องจากผู้ซื้อ ซื้อแล้วถูกรางวัลก็สามารถรับเงินรางวัลได้ จึงไม่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 มาตรา 14 จึงมีคำสั่งยกคำร้อง และทางสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ก็ได้มีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ที่เรียกว่า The Government Lottery Office หรือ GLO ที่มีรัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบระบบการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ให้ผู้จำหน่ายซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

ทำการจำหน่ายบนแพลตฟอร์ม GLO ที่ให้บริการบนแอปพลิเคชัน เป่าตัง โดยการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแอปพลิเคชัน เป่าตัง มีการจำหน่าย 2 รูปแบบ ได้แก่ 1. โครงการสลาก 80 2. สลากดิจิทัล

หากแต่ กรณีของบริษัทลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด หรือกองสลากพลัส ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์เช่นเดียวกับแพลตฟอร์มจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ข้างต้น ได้ถูกกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลาย หรือลบแพลตฟอร์มกองสลากพลัสออกจากระบบคอมพิวเตอร์ ในข้อหาขายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา และความผิดอื่น ๆ รวมถึงการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้เด็กและเยาวชนซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปี ซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและอาจเข้าข่ายขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ศาลอาญาก็มีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวออกจากระบบคอมพิวเตอร์

จากกรณีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของแต่ละแพลตฟอร์มข้างต้นเห็นได้ว่า การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลของบริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด และบริษัท หงษ์ทอง ล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด ที่ได้ถูกกระทรวงดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม (DES) ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการเผยแพร่หรือลบแพลตฟอร์มจำหน่ายของทั้งสองบริษัทออกจากระบบคอมพิวเตอร์นั้น ศาลอาญาได้มีคำสั่งว่า บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด เพียงแค่เป็นผู้รวบรวมสลาก ส่วนการกำหนดราคาขายเป็นเรื่องของผู้ค้า ผู้ซื้อ-ผู้ขายที่กำหนดราคาตนเอง บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด ไม่มีส่วนในการกำหนดราคาดังกล่าว ในส่วนการจำหน่ายสลากของบริษัท หงษ์ทอง ล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด ในแพลตฟอร์มเป็นสลากฉบับจริง และสามารถตรวจสอบได้ จึงไม่ได้ทุจริต หรือหลอกลวง และไม่ได้ทำให้ผู้ซื้อเสียหาย จึงไม่เป็นความผิด ศาลอาญาก็ไม่อาจมีคำสั่งระงับสัญญาช่องทางจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลของบริษัททั้งสองได้และศาลอาญามีคำสั่งยกคำร้องของทั้งสองบริษัท ดังนั้น บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด และบริษัท หงษ์ทอง ล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด จึงยังสามารถให้บริการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลแก่ผู้ซื้อบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของตนเองต่อไปได้ นอกจากนี้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ก็ได้มีการจำหน่ายสลากดิจิทัล ซึ่งเป็นสลากกินแบ่งรัฐบาลรูปแบบใหม่ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยสลากดิจิทัลจะมีการจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์เรียกว่า The Government Lottery Office หรือ GLO ที่ให้บริการบนแอปพลิเคชัน เป่าตัง โดยให้ผู้จำหน่ายสลากรายย่อยซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมาทำการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแอปพลิเคชัน เป่าตัง

แต่ในกรณีของบริษัทลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด หรือกองสลากพลัส ที่ได้ถูกกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (DES) ขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลาย หรือลบแพลตฟอร์มกองสลากพลัสออกจากระบบคอมพิวเตอร์เช่นเดียวกับบริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด และบริษัท หงษ์ทอง ล็อตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด ข้างต้น ศาลอาญากลับได้มีคำสั่งให้บริษัทลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด หรือกองสลากพลัส ให้ระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวออกจากระบบคอมพิวเตอร์ เนื่องจากการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของบริษัทลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด หรือกองสลากพลัส เป็นการขายในราคาเกินกว่าที่กำหนดไว้ในสลากกินแบ่งรัฐบาล เป็นการขัดต่อกฎหมาย และเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือ

ศีลธรรมอันดีของประชาชน ดังนั้น บริษัทลอตเตอรี่ ออนไลน์จำกัด หรือกองสลากพลัส จึงไม่สามารถทำการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มกองสลากพลัสต่อไปได้ และต้องทำการปิดเว็บไซต์ที่ทำการจำหน่ายตามคำสั่งของศาลอาญา

อีกทั้งเมื่อพิจารณาถึงบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล พบว่า ไม่มีกฎหมายฉบับใดที่ได้กำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ กรณีที่ผู้จำหน่ายเป็นนิติบุคคลเอกชน หากมีแต่เพียงการกำหนดลักษณะและวิธีการจำหน่ายสลาก กรณีที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์เองเท่านั้น ทำให้นิติบุคคลเอกชนที่ต้องการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ไม่สามารถทราบได้อย่างแน่ชัดว่าการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ต้องจำหน่ายด้วยลักษณะหรือวิธีการใดจึงจะชอบด้วยกฎหมาย

และทั้งที่แพลตฟอร์มจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด บริษัท หงษ์ทอง ลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด และสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ต่างก็เป็นแพลตฟอร์มจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์เช่นเดียวกับ บริษัทลอตเตอรี่ ออนไลน์จำกัด หรือกองสลากพลัส แต่เหตุใดบริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด บริษัท หงษ์ทอง ลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด และสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จึงสามารถดำเนินการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของตนเองได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ต่างกับ บริษัทลอตเตอรี่ ออนไลน์จำกัด หรือกองสลากพลัสที่ไม่สามารถทำการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ต่อไปได้ ผู้ศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า ลักษณะวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลของแต่ละแพลตฟอร์มที่กล่าวข้างต้นนั้นมีความแตกต่างกัน โดยไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่ชัดว่าการดำเนินกิจการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์จะต้องมีลักษณะและวิธีการอย่างไร ผู้ศึกษาเห็นควรให้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลควรใช้อำนาจในการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ของนิติบุคคลเอกชน โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ให้มีความชัดเจน ซึ่งเมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น มีหลักกฎหมายหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายของประเทศไทยในเรื่องการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง ให้ตัวแทนจำหน่ายสลากและผู้ซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาลปฏิบัติตามเงื่อนไขการจำหน่ายของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และเรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหกหลัก (Lottery 6 : L6)

เห็นว่า พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 13 (7) ได้ให้อำนาจคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งเป็นคณะกรรมการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลในการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการ กำหนดรูปแบบและวิธีการจำหน่ายสลากทั้งในรูปแบบใบและแบบดิจิทัล ไว้ในประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหกหลัก (Lottery 6 : L6) กล่าวคือ สลากแบบใบจะต้องทำการจำหน่ายด้วยวิธีการค้าปลีก และสลากแบบดิจิทัลจะจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์บนแอปพลิเคชันเป่าตัง นอกจากนี้สำนักงาน

สลากกินแบ่งรัฐบาลยังได้มีการควบคุมวิธีการจำหน่ายสลากแบบใบ ด้วยการออกประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง ให้ตัวแทนจำหน่ายสลากและผู้ซื้อ-จอล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาลปฏิบัติตามเงื่อนไขการจำหน่ายของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล มีขึ้นเพื่อกำหนดเงื่อนไขให้ตัวแทนจำหน่ายสลากปฏิบัติตาม โดยกำหนดให้ตัวแทนจำหน่ายสลากและผู้ซื้อ-จอล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล ต้องจำหน่ายสลากในลักษณะขายปลีกด้วยตนเองเท่านั้น ห้ามนำสลากของตนเองไปจำหน่ายผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกลุ่มบุคคลต่างๆ อย่างไรก็ตาม หากกฎหมายใดมีการบัญญัติจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชนเกินสมควรแก่เหตุ บทบัญญัติในกฎหมายนั้นย่อมไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 26

เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าการประกอบกิจการจำหน่ายสลากของผู้ค้าสลากในสหรัฐอเมริกาจะขึ้นอยู่กับแนวทางการจำหน่ายของตัวแทนจำหน่ายแต่ละบุคคล โดยการจำหน่ายจะมีลักษณะเป็นการค้าที่เสรี กล่าวคือผู้ซื้อสลากสามารถซื้อที่ใด เมื่อไร ก็ได้ ซึ่งส่วนมากผู้ค้าสลากที่เป็นตัวแทนจำหน่ายสลากจะจำหน่ายสลากทางออนไลน์เป็นหลัก

กฎหมายเครือรัฐออสเตรเลีย มีข้อตกลง NSW lotto ที่กำหนดให้ระบบการจำหน่ายสลากกินแบ่งของแต่ละรัฐขึ้นอยู่กับแนวทางบริหารของเอกชนซึ่งมักจะเป็นบริษัทจำกัด ซึ่งวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งของบริษัทเอกชน โดยทั่วไปบริษัทเอกชนจะจำหน่ายด้วยวิธีการตั้งร้านสาขาเพื่อขยายกิจการของบริษัท รวมทั้งมีการเปิดระบบการขายสลากกินแบ่งออนไลน์เพื่อให้ความสะดวกแก่ประชาชนอีกช่องทางหนึ่งด้วย

กฎหมายสหราชอาณาจักร ได้กำหนดให้คณะกรรมการลอตเตอรี่แห่งชาติ เป็นผู้มีอำนาจในการจัดประมูลและออกใบอนุญาตการเล่นลอตเตอรี่แก่ผู้ได้รับสัมปทาน ตามที่พระราชบัญญัติลอตเตอรี่แห่งชาติ ค.ศ. 1993 (National Lottery Act 1993) กำหนดให้กิจการลอตเตอรี่แห่งชาติอยู่ในความรับผิดชอบของเอกชนที่ชนะการประมูลจากรัฐ โดยเอกชนที่ชนะการประมูลจากรัฐต้องทำการจำหน่ายลอตเตอรี่ในสถานที่ที่ได้รับอนุญาตให้ขายเท่านั้น ซึ่งส่วนใหญ่จะจำหน่ายอยู่ในเว็บไซต์ออนไลน์

ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์และพิจารณาแล้วเห็นว่า ลักษณะและวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในปัจจุบันจึงไม่ได้มีเพียงแค่การจำหน่ายในลักษณะการค้าปลีกต่อผู้ซื้อโดยตรงเท่านั้น หากแต่ยังมีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์เพิ่มขึ้นอีกช่องทางหนึ่งด้วย แต่เมื่อลักษณะและวิธีการจำหน่ายสลากออนไลน์นั้นยังไม่มีกำหนดรูปแบบที่ชัดเจน จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่เป็นผลกระทบโดยตรงต่อตัวแทนจำหน่ายสลากที่ต้องการจำหน่ายสลากบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ดังนั้น การกำหนดลักษณะและวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ไว้จึงเป็นส่วนที่สำคัญอย่างยิ่งกับตัวแทนผู้จำหน่ายสลาก หากต้องการให้การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์มีประสิทธิภาพและเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น จึงควรศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับลักษณะและวิธีการจำหน่ายสลากออนไลน์ ทั้งกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจากการศึกษาพบว่า กฎหมายไทยยังไม่มีกำหนดลักษณะและวิธีการอันเป็นหลักเกณฑ์การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของตัวแทนจำหน่าย หากแต่มีเพียงการออกประกาศกำหนดสลากรูปแบบใหม่หรือสลากดิจิทัล รวมทั้งลักษณะและวิธีการจำหน่ายบนแพลตฟอร์มออนไลน์ที่

ดำเนินการโดยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเท่านั้น ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักรแล้ว จะเห็นได้ว่าทั้งประเทศสามประเทศข้างต้นต่างให้การประกอบกิจการจำหน่ายสลากกินแบ่งเป็นการค้าที่เสรี กล่าวคือ วิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งของบริษัทเอกชน โดยทั่วไปบริษัทเอกชนจะจำหน่ายด้วยวิธีการจำหน่ายในร้านค้า ผู้ซื้อสลากสามารถซื้อที่ใด เมื่อไร ก็ได้ ทั้งนี้ ผู้ค้าสลากที่เป็นตัวแทนการจำหน่ายส่วนมากจะจำหน่ายสลากแบ่งทางออนไลน์เป็นหลัก อันเป็นการให้ความสะดวกแก่ประชาชนในการเลือกซื้อสลาก จึงควรให้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลใช้อำนาจในการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ของนิติบุคคลเอกชน เพื่อให้นิติบุคคลเอกชนที่ต้องการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลสามารถจำหน่ายสลากออนไลน์ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย และเพื่อให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภคได้รับความสะดวกในการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล

4.3 ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมราคาสลากกินแบ่งรัฐบาล

ตามที่คุณศึกษาได้ศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล พบว่าสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งมีอำนาจในการควบคุมราคาสลากให้มีราคาเป็นไปตามที่กำหนดได้มีการออกประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหกหลัก (Lottery 6 : L6) มาใช้บังคับกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหกหลักที่มีทั้งแบบใบและแบบดิจิทัลที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้ออกสลาก โดยประกาศดังกล่าวได้มีการให้อำนาจสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลในการกำหนดลักษณะการจัดจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหกใบเพียง 3 ลักษณะ คือ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหกหลักเอง จำหน่ายผ่านตัวแทนจำหน่าย และจำหน่ายผ่านผู้ซื้อ - จอกลงหน้าสลากเท่านั้น เห็นได้ว่าประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับดังกล่าวไม่ได้มีการบัญญัติให้อำนาจนิติบุคคลเอกชนในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลด้วยแต่อย่างใด ทำให้นิติบุคคลเอกชนที่ต้องการประกอบกิจการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลต้องรับซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจากตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยที่ได้รับการจัดสรรโควตาจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลในราคาที่กำหนดไว้บนสลากมาจำหน่ายต่อบนแพลตฟอร์มของตนเองในราคาที่สูงกว่าที่กำหนดไว้บนสลาก

แต่เมื่อสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีกำหนดเงื่อนไขของการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลไว้ในประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง มาตรการควบคุมและป้องกัน การจำหน่ายสลากรวมชุด และสลากเกินราคา ระบบซื้อ-จอลงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล ข้อ 2. ว่าตัวแทนจำหน่ายจะต้องจำหน่ายไม่เกินราคาที่กำหนดไว้บนสลาก นิติบุคคลเอกชนรายต่างๆ จึงต้องหาวิธีในการประกอบกิจการอันเป็นธุรกิจที่ยังได้รับกำไร แต่ต้องไม่เป็นการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคาที่กำหนดไว้บนสลากตามที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนด การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของนิติบุคคลเอกชน จึงเป็นการจำหน่ายสลากตามราคาที่กำหนดไว้บนสลาก หากแต่ได้มีการเก็บค่าบริการในการให้บริการแก่ผู้ซื้อเพิ่มขึ้น แยกต่างหากจากราคาค่าสลาก จำนวนเงินที่ผู้ซื้อจะต้องชำระจึงไม่ได้มีเพียงค่าสลากกินแบ่งรัฐบาลเท่านั้น ซึ่ง

เมื่อรวมค่าสลากกินแบ่งรัฐบาลกับค่าบริการแล้ว ทำให้ผู้ซื้อต้องชำระราคาสลากกินแบ่งรัฐบาลต่อฉบับเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้บนสลาก อันเป็นเหตุให้สลากกินแบ่งรัฐบาลมีราคาเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด

โดยการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของนิติบุคคลเอกชน มีการคิดราคาค่าบริการ ดังนี้

บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด คิดค่าบริการ 25 บาทต่อฉบับ แยกต่างหากจากค่าสลาก ซึ่งค่าบริการดังกล่าวของบริษัท มังกรฟ้า ได้แก่ ค่าบริการพนักงาน ค่าบริการดูแลผู้ซื้อ ค่าบริการสถานที่จัดเก็บสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริง ค่า SMS แจ้งเตือน รวมทั้งค่าเซิร์ฟเวอร์ในการจัดเก็บข้อมูล และการประมวลผลระบบดิจิทัลทั้งหมด โดยการคิดค่าบริการดังกล่าว ศาลอาญามีคำสั่งสรุปว่า บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด ไม่ได้ขายสลากกินแบ่งเกินราคาที่กำหนด จึงไม่ได้เป็นการแสวงหาผลประโยชน์ การกระทำของบริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด เป็นการประกอบธุรกิจโดยไม่ได้ทำให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเสียหาย จึงไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ. 2478 และไม่เป็นการฝ่าฝืนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 มาตรา 14 ดังนั้นศาลจึงไม่อาจมีคำสั่งระงับสัญญาช่องทางของ บริษัท มังกรฟ้า ล็อตเตอรี่ จำกัด มีคำสั่งยกคำร้อง

บริษัท หงษ์ทอง ลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด มีการคิดค่าบริการในการซื้อสลากต่อฉบับแยกต่างหากจากราคาสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งศาลอาญามีคำสั่งโดยสรุปว่า การคิดค่าบริการเป็นการประกอบธุรกิจที่ย่อมมีต้นทุนในการบริหารงาน มิใช่การแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบแต่ประการใด จึงไม่เป็นการฝ่าฝืนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 มาตรา 14 จึงมีคำสั่งยกคำร้อง ปัจจุบันบริษัท หงษ์ทอง ลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด ได้มีการคิดค่าบริการ 19 บาทต่อฉบับ แยกต่างหากจากราคาสลาก โดยค่าบริการดังกล่าวเป็นค่าบริการในกรณีที่ผู้ซื้อความประสงค์ที่จะฝากสลากฉบับจริงไว้กับทางบริษัท หงษ์ทอง หรือกรณีที่ผู้ซื้อต้องการให้ บริษัทหงษ์ทอง จัดส่งสลากฉบับจริงให้จะมีค่าจัดส่งฉบับแรก 50 บาท และฉบับต่อไปฉบับละ 40 บาท

และ บริษัทลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด ได้มีการคิดค่าบริการซึ่งเป็นค่าสนับสนุนเว็บไซต์ในการซื้อสลากราคา 15 ต่อฉบับ แยกต่างหากจากราคาสลากกินแบ่งรัฐบาล หากแต่การคิดค่าบริการดังกล่าวศาลอาญากลับได้มีคำสั่งให้ปิดเว็บไซต์กองสลากพลัส เนื่องจากศาลเห็นว่าข้ออ้างของบริษัทลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด ที่อ้างว่าส่วนเกินจากราคาสลากกินแบ่งรัฐบาลคือค่าบริการต่างๆ นั้นฟังไม่ขึ้น ค่าบริการดังกล่าวถือเป็นการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลในราคาเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ในสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งขัดต่อกฎหมายและเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวออกจากระบบคอมพิวเตอร์ โดยในปัจจุบันบริษัทลอตเตอรี่ ออนไลน์ จำกัด ได้เปลี่ยนจากการคิดค่าบริการซึ่งเป็นค่าสนับสนุนเว็บไซต์ มาเป็นการเช่าตู้เซฟเพื่อเก็บสลาก ในกรณีที่ผู้ซื้อความประสงค์ที่จะฝากสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริงไว้กับทางบริษัทลอตเตอรี่ ออนไลน์ เพิ่มจากราคาสลากที่ทำการซื้อ โดยค่าบริการเช่าตู้เซฟ 1 ช่อง ราคา 25 บาท สามารถจัดเก็บสลากได้ 1 ฉบับ และกรณีที่ผู้ซื้อต้องการให้จัดส่งสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริงให้ บริษัทลอตเตอรี่ พลัสจะคิดค่าจัดส่ง 50 บาทต่อฉบับ

ซึ่งทั้งสามบริษัทข้างต้นต่างก็ได้มีการคิดค่าบริการแยกต่างหากจากราคาสลากฉบับเช่นเดียวกัน แต่มีเพียงบริษัทเดียวเท่านั้นที่ศาลมีคำสั่งว่าการคิดค่าบริการเป็นความผิด เห็นได้ว่าคำสั่งดังกล่าวยังไม่มียกเว้นที่แน่ชัดว่า การคิดค่าบริการดังกล่าวของนิติบุคคลเอกชนสามารถกระทำหรือไม่ ทำให้นิติบุคคลเอกชนต่างหลีกเลี่ยงการคิดค่าบริการ โดยเปลี่ยนมาเป็นการเก็บค่าฝากสลากฉบับจริงไว้กับทางนิติบุคคลเอกชนนั้นๆ รวมทั้งมีการคิดค่าจัดส่งกรณีให้ผู้ซื้อต้องการให้จัดส่งสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริงให้แยกต่างหากจากราคาสลาก ทำให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภคต้องซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลในราคาที่สูงกว่าราคาที่กำหนดไว้บนสลาก เมื่อการประกอบธุรกิจจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ต้องมีค่าใช้จ่ายอื่นๆที่ตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลแต่แพลตฟอร์มต้องจ่ายในการประกอบธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่าย ในการสแกนสลากฉบับจริงเข้าสู่ระบบ ค่าใช้จ่ายอันเป็นค่าดูแลระบบเว็บไซต์ รวมทั้งค่าเก็บดูแลรักษาสลากฉบับจริงของผู้ซื้อไม่ให้สูญหาย และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ผู้ศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า ราคาสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้น ควรมีการควบคุมราคาสลากที่เป็นเป็นธรรมต่อทั้งตัวแทนจำหน่ายและผู้ซื้อ ซึ่งเมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น มีหลักกฎหมายหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายของประเทศไทยในเรื่องการควบคุมราคาสลากกินแบ่งรัฐบาล ได้แก่ พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง มาตรการควบคุมและป้องกันการจำหน่ายสลากรวมชุด และสลากกินราคาแบบซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล และประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหกหลัก (Lottery 6 : L6)

เห็นว่า ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหกหลัก (Lottery 6 : L6) ข้อ 7 ให้อำนาจสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลในการจัดจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหกหลัก ทั้งแบบใบ และแบบดิจิทัลตามที่กำหนดไว้ในข้อ 6 โดยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะเป็นผู้จำหน่ายเองจำหน่ายผ่านตัวแทนจำหน่าย หรือจำหน่ายผ่านผู้ซื้อ - จองล่วงหน้าสลากก็ได้ ทั้งนี้ ห้ามมิให้ผู้จำหน่ายสลากทำการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้ในสลาก ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มาตรา 9 ทวิ จึงกล่าวได้ว่าการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคาเป็นการต้องห้ามด้วยกฎหมาย ดังนั้น หากตัวแทนจำหน่ายสลากรายใดฝ่าฝืนข้อห้ามดังกล่าวก็จะมีผลผิดและต้องรับโทษตาม มาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 นอกจากนี้ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมและกำหนดราคาสลากกินแบ่งรัฐบาลตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 13 (7) ได้มีการออกประกาศ เรื่อง มาตรการควบคุมและป้องกันการจำหน่ายสลากรวมชุด และสลากกินราคาแบบซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล ในข้อ 2 กำหนดให้ตัวแทนผู้จำหน่ายสลากรายย่อยต้องจำหน่ายสลากไม่เกินราคาที่กำหนดไว้ในสลาก ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายโดยเรียกร้องให้ผู้อื่นซื้อสิ่งของอื่นรวมอยู่ด้วยหรือไม่ รวมทั้งการร้องขอประโยชน์ในลักษณะอื่นใดหรือเรียกร้อยสิ่งใด ๆ ด้วย

เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าในรัฐไอโอวาประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการออกใบอนุญาตให้เอกชนเป็นผู้จำหน่ายสลาก ภายใต้การควบคุมราคาของคณะกรรมการลอตเตอรี่ของไอโอวา

นอกจากนี้ในรัฐไอโอวายังได้มีการกำหนดความผิดสำหรับการจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคาไว้ใน IOWA CODE 99G.30 ข้อ 2 ซึ่งกำหนดว่า การจำหน่ายสลากกินแบ่งจะต้องไม่จำหน่ายในราคาอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดโดยหน่วยงาน หากผู้จำหน่ายรายใดฝ่าฝืนก็จะมี ความผิดและต้องรับโทษทางอาญา

กฎหมายเครือรัฐออสเตรเลีย ให้อำนาจบริษัทเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตจำหน่ายสลากกินแบ่งเป็นผู้กำหนดราคาสลาก ภายใต้ Lottery and Gaming Regulations ฉบับ ค.ศ. 2008 ที่ได้มีการกำหนดให้บริษัทเอกชนซึ่งเป็นผู้ค้าสลากมีหน้าที่ต้องระบุราคาสลากกินแบ่งในใบกระดาษที่ออกจำหน่าย แต่ข้อบังคับดังกล่าวไม่ได้ครอบคลุมถึงขั้นตอนการจำหน่ายว่า ถ้าหากมีการขายเกินราคาที่ระบุไว้ในสลากจะต้องมีความรับผิดชอบแต่อย่างใด แสดงให้เห็นว่าเครือรัฐออสเตรเลียไม่ได้มีปัญหาการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา จึงทำให้ไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้เป็นความผิดแต่อย่างใด

กฎหมายสหราชอาณาจักร มีบริษัทเอกชนที่ได้รับสัมปทานในการจำหน่ายสลากเป็นผู้กำหนดราคาสลากกินแบ่ง ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการลอตเตอรี่แห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติลอตเตอรี่แห่งชาติ ค.ศ.1993 (National Lottery Act 1993) ทั้งนี้ ในสหราชอาณาจักรไม่มีกฎหมายกำหนดให้การจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคาเป็นความผิดแต่อย่างใด อนุমানได้ว่าโครงสร้างการจำหน่ายสลากกินแบ่งในสหราชอาณาจักรไม่มีปัญหาเรื่องการจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคา จึงทำให้สหราชอาณาจักรไม่มีการกำหนดให้การจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคาเป็นความผิด

ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์และศึกษาข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6 : L6) ไม่ได้มีการบัญญัติให้อำนาจนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักแต่อย่างใด ทำให้นิติบุคคลเอกชนที่ต้องการประกอบกิจการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลต้องรับซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจากตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยในราคาที่กำหนดไว้บนสลากมาจำหน่ายต่อบนแพลตฟอร์มของตนเองในราคาที่สูงกว่าที่กำหนดไว้บนสลาก อันเป็นสาเหตุสำคัญที่เป็นผลกระทบโดยตรงต่อผู้ซื้อที่มีความต้องการที่จะซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลแต่ไม่สามารถซื้อในราคาที่กำหนดไว้บนสลากตามที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนดได้ และเป็นผลกระทบโดยตรงต่อตัวแทนจำหน่ายที่ต้องมีค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศแล้วพบว่า ในเครือรัฐออสเตรเลียและสหราชอาณาจักร ไม่ได้มีการกำหนดความผิดกรณีผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งจำหน่ายสลากเกินราคา กล่าวคือ กฎหมายในเครือรัฐออสเตรเลีย มีเพียงแค่การกำหนดความผิดกรณีผู้จำหน่ายไม่พิมพ์ราคาสลากกินแบ่งที่นำออกจำหน่ายเท่านั้น และกฎหมายในสหราชอาณาจักรมีเพียงแค่การกำหนดความผิดกรณีตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลกระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามที่กำหนดไว้เท่านั้นด้วยเช่นกัน ผู้ศึกษาจึงอนุমানได้ว่า เมื่อการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลของทั้งสองประเทศข้างต้นเป็นการจำหน่ายนิติบุคคลเอกชน กรณีดังกล่าวจึงไม่มีจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคา ต่างจากในประเทศไทยที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ได้จัดสรรสลากให้แก่นิติบุคคลเอกชนจึงทำให้นิติบุคคลเอกชนต้องทำการรับซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจากตัวแทนจำหน่ายรายย่อย นิติบุคคลเอกชนรายต่างๆ จึงหาวิธีที่จะประกอบธุรกิจที่ยังได้รับกำไรแต่การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้น ต้องไม่เป็นการจำหน่ายในราคาที่สูงกว่าราคาที่กำหนดไว้

สลากตามที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนด การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลของนิติบุคคลเอกชนจึงได้มีการเก็บค่าบริการในการให้บริการหรือค่าเช่าพื้นที่ในการเก็บสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับจริงแก่ผู้ซื้อเพิ่มขึ้น แยกต่างหากจากค่าสลาก จึงควรให้มีการแก้ไข เพิ่มเติม ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6 : L6) โดยให้มีการบัญญัติให้อำนาจนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลแบบดิจิทัลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ได้เช่นเดียวกับสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เพื่อให้สลากกินแบ่งรัฐบาลมีราคาเป็นไปตามที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนดอันจะเป็นการก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภคในการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล

4.4 ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษ

กรณีปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 ได้วางหลักเกณฑ์การกำหนดโทษทางอาญาในกฎหมายไว้ โดยให้กำหนดโทษทางอาญาได้เฉพาะกรณีที่เป็นความผิดร้ายแรงเท่านั้น เนื่องจากวัตถุประสงค์ของกฎหมายอาญามีขึ้นเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดให้รู้สึกต่อความร้ายแรงในการกระทำของตนอันเป็นความผิดและเพื่อไม่ให้ผู้กระทำผิดฝ่าฝืนกระทำความผิดเดิมนั้นซ้ำอีก หากแต่บทลงโทษที่ใช้บังคับกับผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่จำหน่ายสลากเกินราคาที่กำหนดไว้ในสลาก หรือจำหน่ายสลากในสถานศึกษา หรือจำหน่ายสลากแก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 39 มาตรา 39/1 และมาตรา 39/2 เป็นโทษปรับซึ่งเป็นโทษทางอาญา เห็นว่า ความผิดเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้น ไม่ได้เป็นการกระทำที่มีความชั่วร้ายผิดศีลธรรม หรือเป็นภัยร้ายแรงที่กระทบต่อสังคมถึงขนาดที่จะต้องบัญญัติให้ความผิดดังกล่าวเป็นโทษทางอาญา

อีกทั้งเมื่อพิจารณาบทลงโทษดังกล่าวประกอบสถานการณ์การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในปัจจุบันพบว่า บทกำหนดโทษดังกล่าวไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างประสิทธิภาพ กล่าวคือ แม้ว่าพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 จะมีบทลงโทษทางอาญาแก่ผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลผู้ประพฤติฝ่าฝืนข้อห้ามตามที่กำหนดแล้ว แต่ทว่าปัญหาการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา ปัญหาการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในสถานศึกษา และปัญหาการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ทั้งการค้าปลีกและการจำหน่ายบนแพลตฟอร์มออนไลน์ก็ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องเรื่อยมา เห็นได้ว่าบทลงโทษทางอาญาอันเป็นโทษปรับดังกล่าว มีความเข้มงวดไม่มากพอที่จะทำให้ตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยและนิติบุคคลเอกชนที่ทำการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์เกรงกลัวต่อบทลงโทษดังกล่าว กล่าวคือ เมื่อเทียบสัดส่วนผลประโยชน์ที่ได้รับกับความร้ายแรงของโทษปรับแล้วย่อมไม่ได้สัดส่วนกัน โทษปรับทางอาญาย่อมมีสัดส่วนความร้ายแรงน้อยกว่าผลประโยชน์ที่ตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยหรือนิติบุคคลเอกชนจะได้รับ ตัวแทนจำหน่ายสลากรายย่อยและนิติบุคคลเอกชนดังกล่าวจึงยอมฝ่าฝืนข้อห้ามเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่กำหนดไว้

ดังนั้นการที่พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ได้มีการบัญญัติให้ความผิดเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นโทษทางอาญาซึ่งโทษปรับอันเป็นความผิดทุกโทษนั้น เป็นการลงโทษที่ทั้งรัฐ ผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งกระทำการฝ่าฝืนข้อกำหนด รวมทั้งประชาชน ไม่ได้ประโยชน์จากการลงโทษทางอาญาดังกล่าว ดังจะเห็นได้จากที่มีการแก้ไขพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 โดยเพิ่มเติมบทกำหนดโทษสำหรับความผิด ในกรณีการเสนอขายหรือขายสลากกินแบ่งรัฐบาลในราคาเกินกว่าที่กำหนดในสลากกินแบ่งรัฐบาลให้มีโทษปรับสูงขึ้นกว่าเดิม แต่การเพิ่มโทษปรับให้สูงขึ้นกว่าเดิมนั้นก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นได้ เนื่องจากเมื่อผู้จำหน่ายสลากที่กระทำผิดได้ชำระค่าปรับแล้ว ก็ยังสามารถกลับมาจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลใหม่ได้เช่นเดิม ผู้กระทำผิดจึงไม่ได้เกรงกลัวในโทษปรับแต่อย่างใด หากแต่ผู้กระทำผิดจะเรียนรู้วิธีการหลบหลีกเพื่อให้พ้นการจับกุม และกระทำความผิดเดิมนั้นซ้ำอีก ทำให้ปัญหาเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกิดขึ้นอยู่เรื่อยมาไม่สามารถแก้ไขได้

จากข้อมูลที่ปรากฏพบว่า การนำโทษทางอาญามาใช้บังคับกับความผิดที่เกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้นไม่เป็นตามหลักเกณฑ์การกำหนดโทษทางอาญาและไม่ได้ทำให้ผู้กระทำผิดเกิดความเกรงกลัวต่อบทลงโทษทางกฎหมาย เห็นได้ว่าในปัจจุบันยังคงมีตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลายรายกระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติกฎหมายอันเป็นข้อห้ามในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล และกลับมากระทำความผิดเดิมซ้ำเรื่อยมา เนื่องจากบทลงโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายไม่สอดคล้องกับหลักการกำหนดโทษทางอาญาและสภาพการณ์หรือการประกอบอาชีพของผู้ค้าปลีกในปัจจุบัน จึงทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังไม่ส่งเสริมการแก้ไขปัญหาการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา และการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ได้อย่างแท้จริง ผู้ศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า บทกำหนดโทษที่บังคับใช้ในปัจจุบันนั้น ควรมีประสิทธิภาพและมีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น มีหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายไทย ในเรื่องการกำหนดบทลงโทษ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 และพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 39 มาตรา 39/1 และมาตรา 39/2

เห็นว่า พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 เป็นบทบัญญัติที่กำหนดความรับผิดชอบที่ผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลฝ่าฝืนข้อกำหนดตามกฎหมาย กล่าวคือ หากผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายใดที่จำหน่ายสลากเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้ในสลาก หรือจำหน่ายสลากในสถานศึกษา หรือจำหน่ายสลากให้แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ การกระทำความผิดดังกล่าวของผู้จำหน่ายสลากนั้นย่อมเป็นความผิดและต้องรับโทษปรับซึ่งเป็นโทษตามที่ มาตรา 39 มาตรา 39/1 และมาตรา 39/2 ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้การกำหนดโทษทางอาญาในกฎหมายนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 ให้กำหนดโทษทางอาญาได้เฉพาะกรณีที่เป็นความผิดร้ายแรง

เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า รัฐไอโอวา มีการกำหนดโทษกรณีที่หากผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งฝ่าฝืนละเมิดข้อกำหนดเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากไว้ใน IOWA CODE โดยหากผู้จำหน่ายฝ่าฝืนข้อกำหนดเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากที่กำหนดใน IOWA CODE ก็จะมีควมผิดและต้องรับโทษ

ซึ่งโทษในความผิดเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากก็จะมีทั้งโทษทางอาญาในบางฐานความผิดและโทษทางปกครอง ซึ่งเป็นการเพิกถอนใบอนุญาตการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่ง

กฎหมายเครื่องรัฐออسترเลีย มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขายสลากกินแบ่งของเครื่องรัฐออسترเลีย ปรากฏใน Lottery and Gaming Regulations ฉบับ ค.ศ. 2008 โดยข้อบังคับฉบับนี้ได้มีการวางหลักเกณฑ์เรื่องบทลงโทษกรณีที่บริษัทตัวแทนซึ่งได้รับอนุญาตให้จำหน่ายสลากกินแบ่งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม Lottery and Gaming Regulations ฉบับ ค.ศ. 2008 กล่าวคือ หากบริษัทฝ่าฝืนข้อบังคับเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งตามข้อบังคับฉบับนี้จะมีโทษทางปกครองเป็นการระงับหรือเพิกถอนใบอนุญาตจำหน่ายสลากกินแบ่ง ทำให้บริษัทที่ทำการฝ่าฝืนข้อบังคับไม่สามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งได้อีก

ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์และศึกษาข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า บทลงโทษกรณีที่ตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลประพฤติฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมายนั้น ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 ที่กำหนดให้โทษทางอาญาสามารถใช้ได้เฉพาะกับกรณีที่เป็นความผิดร้ายแรงเท่านั้น อีกทั้งบทลงโทษดังกล่าวยังไม่สามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา ปัญหาการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในสถานศึกษา และปัญหาการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ในปัจจุบันยังคงพบว่าตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลายรายประพฤติฝ่าฝืนบทบัญญัติกฎหมายอันเป็นข้อห้ามในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลอยู่เรื่อยมา โดยไม่ได้เกรงกลัวต่อบทลงโทษทางอาญาดังกล่าวแต่อย่างใด ดังนั้น การแก้ไข เพิ่มเติม บทลงโทษแก่ตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ประพฤติฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมาย จึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งกับผู้ซื้อซึ่งเป็นผู้บริโภคที่จะได้รับความเป็นธรรมในการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งจากการศึกษาทั้งกฎหมายภายในประเทศและกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง พบว่า กฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการกำหนดโทษทั้งในทางอาญาในบางฐานความผิดและโทษทางปกครองซึ่งเป็นการเพิกถอนใบอนุญาตการเป็นตัวแทนจำหน่าย และเครื่องรัฐออسترเลีย มีการกำหนดบทลงโทษอันเป็นโทษทางปกครองในการระงับหรือเพิกถอนใบอนุญาตตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งแทนการลงโทษทางอาญา ดังนั้น ผู้ศึกษาเห็นควรให้ ปรับเปลี่ยน แก้ไข เพิ่มเติม พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 39 มาตรา 39/1 และมาตรา 39/2 อันเป็นบทกำหนดโทษแก่ตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ฝ่าฝืนข้อห้ามตามที่กฎหมายกำหนดให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันเพื่อให้บทลงโทษที่ใช้ดำเนินการแก่ตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ประพฤติฝ่าฝืนสามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากการวิเคราะห์และพิจารณาประเด็นข้างต้น ผู้ศึกษาเห็นควรให้คณะกรรมการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลใช้อำนาจในการกำหนดแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยกำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้มีความชัดเจนและและควรมีการออกใบอนุญาตขึ้นทะเบียนผู้ค้าสลากกินแบ่งรัฐบาล รวมทั้งควรเพิ่มโควตาให้เอกชนได้รับการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาล เข้ามามีส่วนในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการจำหน่ายสลากกิน

แบ่งรัฐบาลออนไลน์ไว้โดยชัดเจน รวมทั้งให้อำนาจนิติบุคคลเอกชนในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลแบบดิจิทัล เพื่อแก้ไขปัญหาสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา และแก้ไข เพิ่มเติมบทลงโทษให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับหลักการกำหนดโทษทางอาญาและสถานการณ์ในปัจจุบัน ทั้งนี้ เพื่อให้ตัวแทนจำหน่ายและผู้ซื้อสามารถซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลร่วมกันได้ในราคาที่ เป็นธรรมทั้งแก่ตัวแทนจำหน่ายและผู้ซื้อ โดยที่ราคาสลากกินแบ่งรัฐบาลมีราคาไม่เกินกว่าราคาที่กำหนดไว้บนสลาก เป็นการเพิ่มทางเลือกแก่ผู้ซื้อ และตัวแทนจำหน่ายให้ได้รับความสะดวกในการซื้อขายสลากด้วยระบบออนไลน์

ดังนั้น จากประเด็นปัญหาในเรื่อง ผู้ศึกษาเห็นควรแสวงหามาตรการทางกฎหมายในการควบคุมและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมายให้เหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเหลือนิติบุคคลเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ให้มีสิทธิเป็นตัวแทนจำหน่ายและสามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

บทที่ 5

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและวิเคราะห์เพื่อกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการให้ความช่วยเหลือนิติบุคคลเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ เพื่อให้นิติบุคคลเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่าย สามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยจากการศึกษาและวิเคราะห์ในประเด็นต่างๆ ผู้ศึกษาจึงใคร่ขอสรุปสาระสำคัญและนำเสนอข้อเสนอแนะรวมทั้งแนวทางในการกำหนดมาตรการต่างๆ ในงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ดังต่อไปนี้

5.1 บทสรุป

สลากกินแบ่งรัฐบาล หรือลอตเตอรี่ เป็นการพนันชนิดหนึ่งที่ได้รับคามนิยมจากผู้ซื้อเรื่อยมานับแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและมีแนวโน้มในการซื้อเพิ่มขึ้นในทุกๆปี ด้วยเหตุที่สลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับความนิยมจากผู้ซื้อเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ตัวแทนจำหน่ายสลากรายย่อยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ซื้อ ซึ่งบุคคลที่สามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลได้นั้นจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลก่อน จึงจะสามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลได้โดยถูกต้องตามกฎหมาย ในปัจจุบันสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการจัดสรรโควตาสลากให้แก่ตัวแทนที่เป็น สมาคม/องค์กร/มูลนิธิ บุคคลทั่วไปรายย่อย และคนพิการ เป็นผู้ที่มีสิทธิจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลตามจำนวนสลากที่ได้รับการจัดสรร แต่เมื่อเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าขึ้น นิติบุคคลซึ่งเป็นบริษัทเอกชนต่างก็ได้เข้ามามีบทบาทในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเช่นเดียวกับตัวแทนจำหน่ายซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา ทำให้ลักษณะและวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลมีความเปลี่ยนแปลงไปตามการพัฒนาของเทคโนโลยีที่นิติบุคคลเอกชนได้นำมาประยุกต์กับการจำหน่ายในลักษณะเดิม การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในปัจจุบัน จึงไม่ได้มีเพียงแค่การจำหน่ายในรูปแบบการค้าปลีกต่อผู้ซื้อโดยตรงเพียงเท่านั้น หากแต่ยังมีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์อีกด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกให้ผู้ซื้อได้รับความสะดวกในการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากฎหมายจะไม่ได้มีการบัญญัติเป็นการชัดเจนว่า การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์นั้นเป็นการผิดกฎหมาย รวมทั้งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลก็ได้มีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์เช่นเดียวกัน หากแต่การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มของนิติบุคคลเอกชนบางรายกลับไม่สามารถกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เพราะสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเห็นว่า ไม่สามารถกระทำได้ ทำให้นิติบุคคลเอกชนซึ่งเป็นผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่สามารถทราบได้ว่าการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์สามารถกระทำได้หรือไม่เพียงใดจึงชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่มีหลักเกณฑ์วิธีการจำหน่ายให้ทราบอย่างชัดเจน เมื่อพิจารณาสถานการณ์ข้างต้นแล้วจะเห็นได้ว่านิติบุคคลเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ต้องเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ จากการศึกษาข้อเท็จจริงดังที่กล่าวมานั้น

จึงถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง อันควรศึกษาและหาแนวทางทางกฎหมายในการช่วยเหลือนิติบุคคลเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ให้สามารถจำหน่ายสลากบนแพลตฟอร์มออนไลน์ได้โดยถูกต้องตามกฎหมายและมีราคาที่เป็นธรรมต่อทั้งตัวแทนจำหน่ายและผู้ซื้อ ผู้ศึกษาจึงมีประเด็นทางกฎหมายที่ทำการศึกษาในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ดังต่อไปนี้

ประเด็นปัญหาเรื่องการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล เนื่องจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการจัดสรรสลากออกเป็น 2 ระบบ คือ 1.ระบบตัวแทนจำหน่าย ที่จัดสรรให้แก่ตัวแทนจำหน่าย 3 ประเภท ได้แก่ สมาคม/องค์กร/มูลนิธิ บุคคลทั่วไปรายย่อย คนพิการ และ 2.ระบบซื้อ-จองล่วงหน้าเท่านั้น ไม่มีการจัดสรรสลากให้ตัวแทนจำหน่ายที่เป็นบริษัทเอกชนซึ่งเป็นนิติบุคคลประเภทธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์ในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ทั้งปลีกและส่งแต่อย่างใด หากแต่ในปัจจุบันการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ไม่ได้มีเพียงตัวแทนจำหน่ายซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเพียงเท่านั้น แต่นิติบุคคลเอกชนยังได้เข้ามามีบทบาทในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุที่ว่า สลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับความนิยมจากผู้ซื้อเพิ่มขึ้นมากในทุกๆปี ทำให้นิติบุคคลเอกชนต้องการที่จะเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเช่นเดียวกับตัวแทนจำหน่ายรายย่อยซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาทั่วไป แต่เมื่อนิติบุคคลเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากไม่ได้ถูกคัดเลือกให้ได้รับโควตาในการจัดสรรสลากของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่าย ย่อมนำไปสู่ปัญหาการจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคา อันทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภค ทำให้ผู้บริโภคที่ต้องการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลต้องซื้อสลากดังกล่าวในราคาที่สูงกว่าราคาที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนดไว้บนสลาก อันเนื่องมาจากสลากกินแบ่งรัฐบาลที่นิติบุคคลเอกชนรับซื้อไว้จากตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยนั้น มีราคาเท่ากับราคาที่กำหนดไว้บนสลากนิติบุคคลเอกชนผู้จำหน่ายสลากจึงต้องกำหนดราคาสลากกินแบ่งรัฐบาลสูงกว่าราคาที่รับซื้อมาซึ่งเป็นราคาที่สูงกว่าที่กำหนดไว้บนสลาก เพื่อให้ได้กำไรจากการจำหน่าย กรณีดังกล่าวจึงทำให้เกิดปัญหาจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคาในปัจจุบัน ดังนั้นคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลควรใช้อำนาจในการกำหนดแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยกำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้มีความชัดเจนและและควรมีการออกใบอนุญาตขึ้นทะเบียนผู้ค้าสลากกินแบ่งรัฐบาล รวมทั้งเพิ่มโควตาให้นิติบุคคลเอกชนได้รับการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลเช่นเดียวกับสมาคม/องค์กร/มูลนิธิ บุคคลทั่วไป รายย่อย และคนพิการ โดยผู้ศึกษาได้ทำการศึกษากฎหมายในประเทศไทย ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่องการรับสมัครผู้สมัครเป็นผู้ซื้อ-จองล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล ประจำปี 2565 เข้าร่วมจำหน่ายสลากผ่านแพลตฟอร์มของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โครงการ “สลากดิจิทัล” เพิ่มเติม (ครั้งที่ 2) และประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหกหลัก (Lottery 6 : L6) และกฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา รัฐไอโอวา คือ กฎหมาย IOWA CODE มาตรา 99G.24 กฎหมายของเครือรัฐออสเตรเลีย ข้อตกลง NSW lotto : ในมลรัฐวิกตอเรีย คือ

Lottery and Gaming Regulations ฉบับ ค.ศ. 2008 และกฎหมายของ สหราชอาณาจักร ได้แก่ พระราชบัญญัติลอตเตอรี่แห่งชาติ ค.ศ.1993 (National Lottery Act 1993) และพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (The Gambling Act 2005) มีหน้าที่ในการควบคุมการดำเนินการจัดจำหน่ายสลากกินแบ่งโดยให้เอกชนกำกับดูแลด้วยการออกไปอนุญาตแก่บริษัทเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่ง

ประเด็นปัญหาเรื่องการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ เนื่องจากลักษณะและวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่มีอยู่ในปัจจุบัน จากเดิมที่ตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลจะต้องจำหน่ายสลากด้วยวิธีการค้าปลีกให้แก่ผู้ซื้อโดยตรงเท่านั้น แต่เมื่อนิติบุคคลเอกชนเข้ามามีบทบาทในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลมากขึ้น นิติบุคคลเอกชนจึงได้มีการปรับเปลี่ยนลักษณะและวิธีการจำหน่ายจากวิธีการค้าปลีกให้แก่ผู้ซื้อโดยตรง ซึ่งเป็นวิธีการจำหน่ายสลากแบบเดิมมาเป็นการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์บนแพลตฟอร์มออนไลน์ของตน โดยนำเอาความทันสมัยของเทคโนโลยีมาประยุกต์กับวิธีการจำหน่ายในปัจจุบัน เพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นการเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้ซื้อ ซึ่งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการกำหนดวิธีการซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักแบบดิจิทัลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในปัจจุบัน หากแต่วิธีการซื้อขายดังกล่าวนั้นได้กำหนดให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการจำหน่ายสลากดังกล่าวบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลผ่านแอปพลิเคชัน เป่าดัง ได้แก่เพียงผู้เดียว ไม่ได้มีการกำหนดถึงวิธีการซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ผู้จำหน่ายซึ่งเป็นนิติบุคคลเอกชนต้องการจำหน่ายสลากบนแพลตฟอร์มออนไลน์ไว้ด้วยแต่อย่างใด ทั้งนี้ในปัจจุบันพบว่าผู้จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทเพื่อทำธุรกิจจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์เป็นจำนวนมาก แต่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกลับสามารถดำเนินการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของตนเองได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ต่างกับนิติบุคคลเอกชนรายอื่นที่ต้องปิดแพลตฟอร์มการจำหน่ายสลากไม่สามารถทำการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ต่อไปได้ เนื่องมาจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่ชัดว่าการดำเนินกิจการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์จะต้องมีลักษณะและวิธีการอย่างไร ทำให้นิติบุคคลเอกชนที่ต้องการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ไม่สามารถทราบได้อย่างแน่ชัดว่าการจำหน่ายสลากบนแพลตฟอร์มออนไลน์โดยแท้จริงแล้วนั้นสามารถทำได้หรือไม่ และต้องมีลักษณะและวิธีการจำหน่ายอย่างไรจึงจะเป็นการจำหน่ายสลากออนไลน์ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้น คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลควรใช้อำนาจในการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ให้มีความชัดเจน โดยผู้ศึกษาได้ทำการศึกษากฎหมายในประเทศไทย ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง ให้ตัวแทนจำหน่ายสลากและผู้ซื้อ-จอล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาลปฏิบัติตามเงื่อนไขการจำหน่ายของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และเรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6 : L6) กฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา รัฐไอโอวา คือ IOWA

CODE มาตรา 99G.3 กฎหมายของเครือรัฐออสเตรเลีย ข้อตกลง NSW lotto และกฎหมายของสหราชอาณาจักร คือ พระราชบัญญัติลอตเตอรี่แห่งชาติ ค.ศ.1993 (National Lottery Act 1993) ที่กำหนดให้การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลขึ้นอยู่กับแนวทางบริหารของเอกชนซึ่งมักจะเป็นบริษัทจำกัด และโดยส่วนใหญ่วิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งของบริษัทยกเอกชน จะจำหน่ายอยู่ในเว็บไซต์ออนไลน์ที่กำหนดเพื่อให้ความสะดวกแก่ประชาชน

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมราคาสลากกินแบ่งรัฐบาล สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการออกประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหกหลัก (Lottery 6 : L6) มาใช้บังคับกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหกหลักที่มีทั้งแบบใบและแบบดิจิทัล โดยประกาศฉบับดังกล่าวได้มีการให้อำนาจสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลในการกำหนดวิธีการจัดจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลทั้งแบบใบและแบบดิจิทัลที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการจำหน่ายได้เพียงเท่านั้น แต่ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับดังกล่าวไม่ได้มีการบัญญัติให้อำนาจนิติบุคคลเอกชนในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลแบบดิจิทัลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ได้ด้วยแต่อย่างใด ทำให้นิติบุคคลเอกชนที่ต้องการประกอบกิจการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลต้องรับซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจากตัวแทนจำหน่ายรายย่อย หรือ ให้ตัวแทนจำหน่ายสลากรายย่อยนำสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ได้รับการจัดสรรโควตาสลากจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของตน แต่ด้วยการทำธุรกิจของนิติบุคคลเอกชนก็ย่อมที่จะต้องมีการทำอะไรเช่นเดียวกับการประกอบกิจการประเภทอื่น อีกทั้งการประกอบกิจการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์นั้น ต้องมีค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่นิติบุคคลเอกชนผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลแต่ละแพลตฟอร์มต้องจ่ายในการประกอบกิจการ ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายในการสแกนสลากฉบับจริงเข้าสู่ระบบ ค่าใช้จ่ายอันเป็นค่าดูแลระบบเว็บไซต์ รวมทั้งค่าเก็บดูแลรักษาสลากฉบับจริงของผู้ซื้อไว้ไม่ให้สูญหาย และค่าใช้จ่ายอื่นๆ แต่เมื่อสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้กำหนดเงื่อนไขของการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลไว้ว่าตัวแทนจำหน่ายจะต้องจำหน่ายไม่เกินราคาที่กำหนดไว้บนสลาก นิติบุคคลเอกชนหลายราย จึงต้องหาวิธีต่างๆ ในการประกอบธุรกิจที่ยังได้รับกำไรแต่ต้องไม่เป็นการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคาที่กำหนดไว้บนสลากตามที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนด การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของนิติบุคคลเอกชนแต่ละราย จึงเป็นการจำหน่ายสลากตามราคาที่กำหนดไว้บนสลาก หากแต่ได้มีการเก็บค่าบริการในการให้บริการแก่ผู้ซื้อเพิ่มขึ้นแยกต่างหากจากค่าสลาก จำนวนเงินที่ผู้ซื้อจะต้องชำระจึงไม่ได้มีเพียงค่าสลากเท่านั้น ซึ่งเมื่อรวมค่าสลากกับค่าบริการแล้ว ทำให้ผู้ซื้อต้องชำระราคาเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้บนสลาก ดังนั้นจึงควรให้มีการแก้ไข เพิ่มเติม ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหกหลัก (Lottery 6 : L6) โดยให้มีการบัญญัติให้อำนาจนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลแบบดิจิทัลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ได้เช่นเดียวกับสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยผู้ศึกษาได้ทำการศึกษากฎหมายในประเทศไทย ได้แก่ พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหกหลัก (Lottery 6 : L6) และประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง มาตรการควบคุมและ

ป้องกันการจำหน่ายสลากรวมชุด และสลากเกินราคา ระบบซื้อ-จวงล่วงหน้าสลากกินแบ่งรัฐบาล เปรียบเทียบกับ กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ในรัฐไอโวาว่า IOWA CODE 99G.30 ข้อ 2 กฎหมายของเครือรัฐออสเตรเลีย คือ Lottery and Gaming Regulations ฉบับ ค.ศ. 2008 และกฎหมายของสหราชอาณาจักร คือ พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ.2005 (Gambling Act 2005) ในการกำหนดควบคุมราคาสลากกินแบ่ง

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษ เป็นปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 39 ผู้ใดเสนอขายหรือขายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และยังไม่ได้ออกรางวัลเกินราคาที่กำหนดในสลากกินแบ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท มาตรา 39/1 ผู้ใดขายสลากกินแบ่งรัฐบาลในสถานศึกษา ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และมาตรา 39/2 ผู้ใดขายสลากกินแบ่งรัฐบาลแก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท เห็นได้ว่าบทกำหนดโทษดังกล่าวไม่เป็นไปตามหลักการกำหนดโทษอาญา กล่าวคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 ได้มีการวางหลักเกณฑ์การกำหนดโทษทางอาญาในกฎหมายไว้ โดยให้กำหนดโทษทางอาญาได้เฉพาะกรณีที่เป็นความผิดร้ายแรงเท่านั้น เนื่องจากกฎหมายอาญามีวัตถุประสงค์เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดให้รู้สำนึกต่อความร้ายแรงในการกระทำของตนอันเป็นความผิดและเพื่อไม่ให้ผู้กระทำความผิดฝ่าฝืนกระทำความผิดเดิมนั้นซ้ำอีก แต่เมื่อความผิดเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้น เป็นเพียงความผิดทั่วไปที่ผู้กระทำไม่ได้มีความชั่ว ผิดศีลธรรม หรือเป็นภัยร้ายแรงที่กระทบต่อสังคม การกำหนดให้ความผิดดังกล่าวเป็นโทษทางอาญาจึงเป็นการบัญญัติกฎหมายเกินความจำเป็น นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าบทลงโทษดังกล่าวไม่สามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลายรายยังมีการจำหน่ายสลากในราคาที่สูงกว่าราคาที่กำหนดไว้บนสลาก ทั้งการจำหน่ายสลากในลักษณะการค้าปลีก และการจำหน่ายบนแพลตฟอร์มออนไลน์ รวมทั้งยังพบว่าตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยบางรายยังคงมีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในสถานศึกษา และจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้แก่เยาวชนที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีอีกด้วย การนำโทษทางอาญามาใช้บังคับในความผิดเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใดๆในสังคมและไม่สามารถทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวต่อบทลงโทษอันเป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดกลับมาก่อทำความผิดซ้ำอีก โดยผู้ศึกษาจะทำการศึกษา พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 กฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ กฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา คือ IOWA CODE กฎหมายของเครือรัฐออสเตรเลีย คือ Lottery and Gaming Regulations ฉบับ ค.ศ. 2008 ซึ่งเป็นบทกำหนดโทษกรณีตัวแทนจำหน่ายสลากฝ่าฝืนข้อห้ามตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาทำการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือนิติบุคคลที่ต้องการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ปัญหาเรื่องการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ปัญหาเรื่องการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมราคาสลากกินแบ่งรัฐบาล และปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการกำหนด

บทลงโทษ ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ.2517 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ตลอดจนประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล เป็นต้น และนอกจากนี้ยังศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายดังกล่าวของประเทศไทยกับกฎหมายต่างประเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการให้ความช่วยเหลือนิติบุคคลที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์

จากการศึกษาพบว่ากฎหมายและมาตรการต่าง ๆ ที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อการให้ความช่วยเหลือนิติบุคคลเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ซึ่งในบางเรื่องมีกฎหมายควบคุมแต่กฎหมายดังกล่าวยังมีช่องว่างทางกฎหมายอยู่ และในบางเรื่องไม่มีกฎหมายควบคุม เมื่อกฎหมายที่มีอยู่ยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอหรือยังไม่ชัดเจน เป็นเหตุให้นิติบุคคลที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ไม่สามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย อันทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่นิติบุคคลที่ต้องการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล เมื่อได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์ ผู้ศึกษาได้พิจารณาแล้วเห็นว่า มีความจำเป็นและสมควรที่จะต้องแก้ไขกฎหมาย และกำหนดมาตรการทางกฎหมายอันเป็นการช่วยเหลือนิติบุคคลเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ เพื่อให้สอดคล้องและสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่พบเจอและมีอยู่เรื่อยมา

5.2 ข้อเสนอแนะ

การให้ความช่วยเหลือนิติบุคคลเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ นั้น ผู้ศึกษาเห็นควรจำเป็นให้มีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายต่างๆและแนวทางการให้ความช่วยเหลือนิติบุคคลเอกชนที่ต้องการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเหล่านั้น ให้สามารถดำเนินการจำหน่ายสลากกินรัฐบาลออนไลน์ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

5.2.1 มาตรการเกี่ยวกับการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล

ผู้ศึกษาเห็นควรเสนอแนะให้แก้ไข เพิ่มเติม พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 โดยให้มีการกำหนดเรื่อง คุณสมบัติการเป็นตัวแทนจำหน่ายของนิติบุคคลเอกชนที่ประสงค์จะเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ดังนี้

- “1. มีสถานะเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งมีลักษณะเป็นบริษัท
2. เป็นนิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย
3. เป็นนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล
4. ต้องไม่ทำการรับซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจากตัวแทนจำหน่ายมาจำหน่ายต่อ”

เพื่อให้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลใช้อำนาจของตนตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ในการแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนให้เป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล เนื่องจากใน

ปัจจุบันกฎหมายฉบับดังกล่าวได้ให้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการ และวางนโยบายของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่เช่นนี้ให้รวมถึงการคัดเลือกตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยการคัดเลือกตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการจัดสรรโควตาสลากออกเป็น 2 ระบบ คือ 1.ระบบตัวแทนจำหน่าย ที่จัดสรรให้แก่ตัวแทนจำหน่าย 3 ประเภท ได้แก่ สมาคม/องค์กร/มูลนิธิ บุคคลทั่วไปรายย่อย คนพิการ และ 2.ระบบซื้อ-จองล่วงหน้า ซึ่งบุคคลที่จะได้รับเลือกเป็นผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลอันเป็นตัวแทนจำหน่ายของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ ผู้นั้นจะมีต้องคุณสมบัติและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขตามที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนดไว้

จากการศึกษาพบว่า กฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา การจัดสรรโควตาสลากกินแบ่งของผู้ค้ารายย่อยในสหรัฐอเมริกานั้น จะอยู่ในรูปแบบของการให้เอกชนกำกับดูแล ซึ่งผู้ค้าสลากรายย่อยจะต้องได้รับอนุญาตในการจำหน่ายสลากจากรัฐที่มีเขตอำนาจจึงสามารถจำหน่ายสลากกินแบ่งได้โดยถูกกฎหมาย โดยในรัฐไอโอวา มีกฎหมาย IOWA CODE ที่กำหนดให้ต้องมีการออกใบอนุญาตแก่ตัวแทนที่เป็นทั้งบุคคลและนิติบุคคลในการนำสลากกินแบ่งไปจำหน่าย โดยคณะกรรมการลอตเตอรี่ของไอโอวาจะเป็นผู้กำหนดคุณสมบัติอันเป็นหลักเกณฑ์ของการตัวแทนจำหน่าย กฎหมายเครือรัฐออสเตรเลีย มีข้อตกลง NSW lotto ที่ทำให้เกิดเครือข่ายลอตเตอรี่แห่งชาติ หรือ RSITY ขึ้นมา ให้อำนาจในแต่ละรัฐบริหารเรื่องการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลด้วยการออกใบอนุญาตแก่บริษัทเอกชนเป็นผู้บริหารจัดการจำหน่ายสลากกินแบ่ง ในมลรัฐวิกตอเรีย มีกฎหมาย The Gambling Regulation Act 2003 ที่ให้อำนาจคณะกรรมการว่าด้วยกฎหมายการพนันแห่งมลรัฐวิกตอเรียในการออกใบอนุญาตให้แก่บริษัทเอกชนที่ต้องการจำหน่ายสลากกินแบ่ง และกฎหมาย สหราชอาณาจักร มีพระราชบัญญัติลอตเตอรี่แห่งชาติ ค.ศ.1993 (National Lottery Act 1993) ที่ให้อำนาจคณะกรรมการลอตเตอรี่แห่งชาติ เป็นผู้กำหนดนโยบายในกิจการสลากกินแบ่งรัฐบาล ควบคุมและจัดประมูลและออกใบอนุญาตการเล่นลอตเตอรี่แก่ผู้ได้รับสัมปทาน โดยกำหนดให้กิจการลอตเตอรี่แห่งชาติอยู่ในความรับผิดชอบของเอกชนที่ชนะการประมูลจากรัฐ

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาจึงเห็นควรแก้ไข เพิ่มเติมพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ให้มีการออกใบอนุญาตขึ้นทะเบียนผู้ค้าสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลของนิติบุคคลเอกชนไว้โดยชัดเจนว่าจะต้องมีคุณสมบัติอย่างไรจึงจะสามารถเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ และเฉพาะผู้จำหน่ายที่มีใบอนุญาตจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ได้รับใบอนุญาตให้จำหน่ายจากรัฐเท่านั้น จึงจะมีสิทธิในการได้รับโควตาจัดสรรสลากจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลและเป็นผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ ดังจะเห็นได้ว่า ทั้งในสหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลียและสหราชอาณาจักรนั้น ต่างให้ความสำคัญในเรื่องการให้อำนาจบริษัทเอกชนเป็นผู้ดำเนินการจำหน่ายสลากกินแบ่ง และเรื่องการออกใบอนุญาตของผู้ค้าสลากเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้ค้าที่มีใบอนุญาตในการประกอบอาชีพจำหน่ายสลากนั้นจะได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนการจำหน่ายทั้งในรูปแบบร้านค้าปลีก ร้านสะดวก

ซื้อ หรือแม้แต่ร้านหนังสือได้อย่างทั่วถึงจึงไม่มีปัญหาเรื่องการซื้อสลากหลายทอดจนเป็นเหตุทำให้สลากเกินราคา

ดังนั้น ผู้ศึกษาเห็นควรเสนอแนะ ให้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลใช้อำนาจในการกำหนดแต่งตั้งนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยกำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้มีความชัดเจนและควรเพิ่มโควตาให้นิติบุคคลเอกชนได้รับการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาล รวมทั้งควรมีการออกใบอนุญาตขึ้นทะเบียนผู้ค้าสลากกินแบ่งรัฐบาล กล่าวคือ ให้เฉพาะผู้จำหน่ายที่มีใบอนุญาตจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ได้รับใบอนุญาตให้จำหน่ายจากรัฐเท่านั้นจึงจะมีสิทธิในการได้รับโควตาจัดสรรสลากและเป็นผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสและสร้างความเป็นธรรมให้แก่นิติบุคคลซึ่งเป็นบริษัทเอกชน ผู้ที่มีความประสงค์ในการประกอบอาชีพเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้สามารถเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ได้รับโควตาในการจัดสรรสลากจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

5.2.2 มาตรการเกี่ยวกับการใช้อำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์

ผู้ศึกษาเห็นควรเสนอแนะให้แก้ไข เพิ่มเติม ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหกหลัก (Lottery 6 : L6) โดยให้มีการกำหนดเรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ ดังนี้

- “ 1. กำหนดอายุของผู้ซื้อ โดยผู้ซื้อต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
 - 1.1 ต้องใส่หมายเลขบัตรประชาชนและหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ซื้อในการเข้าสู่ระบบ
 - 1.2 หมายเลขบัตรประชาชนและหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ซื้อเป็นข้อมูลลับ ห้ามเปิดเผย
2. จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในราคาฉบับละ 80 บาท
 - 2.1 ห้ามคิดค่าบริการ รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นใดนอกจากราคาสลาก
3. ต้องแสดงจำนวนสลากกินแบ่งรัฐบาลทั้งหมดและจำนวนสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ผู้ซื้อได้ชำระราคาแล้ว
4. ต้องไม่นำสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ได้มีการจำหน่ายแล้วมาจำหน่ายซ้ำ
5. สลากกินแบ่งรัฐบาลที่มีการจำหน่ายแล้วไม่สามารถโอนให้แก่บุคคลอื่นได้เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ซื้อแต่เพียงผู้เดียว”

เพื่อให้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลใช้อำนาจของตนตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ในการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ เนื่องจากในปัจจุบันพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 ได้ให้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการ และวางนโยบายของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึงการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลด้วย ซึ่งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยการออกประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหกหลัก (Lottery 6 : L6) ที่ได้กำหนดลักษณะและวิธีการอันเป็นหลักเกณฑ์

การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลักแบบดิจิทัล บนแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ดำเนินการโดยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเพียงเท่านั้น หากแต่ไม่ได้มีการกำหนดถึงวิธีการซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ผู้จำหน่ายซึ่งเป็นนิติบุคคลเอกชนต้องการจำหน่ายสลากบนแพลตฟอร์มออนไลน์ไว้แต่อย่างใด

จากการศึกษาพบว่า กฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา การประกอบกิจการของผู้ค้าสลากในสหรัฐอเมริกาจะมีความเป็นการค้าที่เสรี กล่าวคือผู้ซื้อสลากสามารถซื้อที่ใด เมื่อไร ก็ได้ ทั้งนี้ผู้ค้าสลากที่เป็นตัวแทนการจำหน่ายส่วนมากจะจำหน่ายสลากทางออนไลน์เป็นหลัก กฎหมายเครือรัฐออสเตรเลีย มีข้อตกลง NSW lotto ที่กำหนดให้ระบบการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลของแต่ละรัฐขึ้นอยู่กับแนวทางบริหารของเอกชนซึ่งมักจะเป็นบริษัทจำกัด ซึ่งวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งของบริษัเอกชนจะมีการเปิดระบบการขายสลากกินแบ่งออนไลน์ และกฎหมายสหราชอาณาจักร มีพระราชบัญญัติลอตเตอรี่แห่งชาติ ค.ศ.1993 (National Lottery Act 1993) ที่กำหนดให้กิจการลอตเตอรี่แห่งชาติอยู่ในความรับผิดชอบของเอกชนที่ชนะการประมูลจากรัฐ โดยเอกชนที่ชนะการประมูลจากรัฐจะต้องทำการจำหน่ายตัวลอตเตอรี่ในสถานที่ที่ได้รับอนุญาตให้ขายเท่านั้น ซึ่งส่วนใหญ่จะจำหน่ายอยู่ในเว็บไซต์ออนไลน์

ผู้ศึกษาเห็นควรเสนอแนะ ให้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลใช้อำนาจในการกำหนดวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ของนิติบุคคลเอกชน โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลออนไลน์ให้มีความชัดเจน เช่นเดียวกันกับกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักร ที่ให้การประกอบกิจการจำหน่ายสลากกินแบ่งเป็นการค้าที่เสรี กล่าวคือ วิธีการจำหน่ายสลากกินแบ่งของบริษัเอกชน ที่ส่วนมากบริษัทเอกชนจะจำหน่ายสลากแบ่งทางออนไลน์เป็นหลัก มาปรับใช้ในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายของประเทศไทยเพื่อให้นิติบุคคลที่ต้องการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลสามารถจำหน่ายสลากออนไลน์ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มทางเลือกแก่ประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภค และผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้ได้รับความสะดวกในการซื้อขายสลากด้วยระบบออนไลน์

5.2.3 ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมราคาสลากกินแบ่งรัฐบาล

ผู้ศึกษาเห็นควรเสนอแนะให้แก้ไข เพิ่มเติม ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6 : L6) ข้อ 7 บัญญัติว่า “สำนักงานจัดจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6: L6) ดังนี้

- (1) จำหน่ายเองโดยสำนักงาน
- (2) จำหน่ายผ่านตัวแทนจำหน่าย
- (3) จำหน่ายผ่านผู้ซื้อ - จอกล่วงหน้าสลาก
- (4) วิธีการจำหน่ายอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด”

เป็น “ข้อ 7 สำนักงานจัดจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6: L6) ดังนี้

- (1) จำหน่ายเองโดยสำนักงาน
- (2) จำหน่ายผ่านตัวแทนจำหน่าย

- (3) จำหน่ายผ่านผู้ซื้อ - จอกลงหน้าสลาก
- (4) จำหน่ายผ่านนิติบุคคลเอกชนซึ่งได้รับอนุญาต
- (5) วิธีการจำหน่ายอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด”

เพื่อให้มีการให้อำนาจนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลแบบดิจิทัลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ได้เช่นเดียวกับสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เนื่องจากกฎหมายฉบับดังกล่าวได้มีการให้อำนาจสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลแบบดิจิทัลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน เป้าดัง ได้เพียงเท่านั้น หากแต่ไม่ได้มีการบัญญัติให้อำนาจนิติบุคคลเอกชนเป็นตัวแทนในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลแบบดิจิทัลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ได้ด้วยแต่อย่างใด ทำให้นิติบุคคลเอกชนที่ต้องการประกอบกิจการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลต้องรับซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลจากตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลรายย่อยที่ได้รับโควตาการจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลแบบใบในราคาที่กำหนดไว้บนสลากมาจำหน่ายต่อบนแพลตฟอร์มของตนเองในราคาที่เกินกว่าที่กำหนดไว้บนสลาก อันเป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคาในปัจจุบัน ซึ่งเป็นผลกระทบโดยตรงต่อผู้ซื้อซึ่งเป็นผู้บริโภคที่มีความต้องการที่จะซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลแต่ไม่สามารถซื้อในราคาที่กำหนดไว้บนสลาก ตามที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนดได้

จากการศึกษาพบว่า ประเทศสหรัฐอเมริกา ในรัฐไอโอวาประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการออกใบอนุญาตให้เอกชนเป็นผู้จำหน่ายสลาก ภายใต้การควบคุมราคาของคณะกรรมการลอตเตอรี่ของไอโอวา นอกจากนี้ในรัฐไอโอวายังได้มีการกำหนดความผิดสำหรับการจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคาไว้ใน IOWA CODE 99G.30 ข้อ 2 ซึ่งกำหนดว่า การจำหน่ายสลากกินแบ่งจะต้องไม่จำหน่ายในราคาอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดโดยหน่วยงาน หากผู้จำหน่ายรายใดฝ่าฝืนก็จะมี ความผิดและต้องรับโทษทางอาญา

กฎหมายเครือรัฐออสเตรเลีย ให้อำนาจบริษัทเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตจำหน่ายสลากกินแบ่งเป็นผู้กำหนดราคาสลาก ภายใต้ Lottery and Gaming Regulations ฉบับ ค.ศ. 2008 ที่ได้มีการกำหนดให้บริษัทเอกชนซึ่งเป็นผู้ค้าสลากมีหน้าที่ต้องระบุราคาสลากกินแบ่งในใบกระดาษที่ออกจำหน่าย แต่ข้อบังคับดังกล่าวไม่ได้ครอบคลุมถึงขั้นตอนการจำหน่ายว่า ถ้าหากมีการขายเกินราคาที่ระบุไว้ในสลากจะต้องมีความรับผิดชอบแต่อย่างใด แสดงให้เห็นว่าเครือรัฐออสเตรเลียไม่ได้มีปัญหการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา จึงทำให้ไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้เป็นความผิดแต่อย่างใด

กฎหมายสหราชอาณาจักร มีบริษัทเอกชนที่ได้รับสัมปทานในการจำหน่ายสลากเป็นผู้กำหนดราคาสลากกินแบ่ง ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการลอตเตอรี่แห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติลอตเตอรี่แห่งชาติ ค.ศ.1993 (National Lottery Act 1993) ทั้งนี้ ในสหราชอาณาจักรไม่มีกฎหมายกำหนดให้การจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคาเป็นความผิดแต่อย่างใด อนุมานได้ว่าโครงสร้างการจำหน่ายสลากกินแบ่งในสหราชอาณาจักรไม่มีปัญหาเรื่องการจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคา จึงทำให้สหราชอาณาจักรไม่มีการกำหนดให้การจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคาเป็นความผิด

ดังนั้น ผู้ศึกษาเห็นควรเสนอแนะให้แก้ไข เพิ่มเติม ประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery 6 : L6) โดยให้มีการบัญญัติให้อำนาจนิติบุคคลเอกชนเป็น ตัวแทนในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลแบบดิจิทัลบนแพลตฟอร์มออนไลน์ได้เช่นเดียวกับ กฎหมาย ประเทศสหรัฐอเมริกา เครื่องมือออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักร ที่ให้บริษัทเอกชนเป็นตัวแทนจำหน่ายสลาก บนแพลตฟอร์มออนไลน์ได้ มาปรับใช้ในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายของประเทศไทยให้มีความเหมาะสม และ เพื่อให้สลากกินแบ่งรัฐบาลมีราคาเป็นไปตามที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนดอันจะเป็นการก่อให้เกิด ความเป็นธรรมแก่ประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภคในการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลและเป็นการแก้ไขปัญหาสลากกิน แบ่งรัฐบาลเกินราคาที่มีอยู่ในปัจจุบัน

5.2.4 ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษ

ผู้ศึกษาเห็นควรเสนอแนะให้แก้ไข เพิ่มเติม พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 39 บัญญัติว่า “ผู้ใดเสนอขายหรือขายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้และยัง ไม่ได้ออกรางวัลเกินราคาที่กำหนดในสลากกินแบ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท ” มาตรา 39/1 บัญญัติว่า “ผู้ใดขายสลากกินแบ่งรัฐบาลในสถานศึกษา ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ” และ มาตรา 39/2 บัญญัติว่า “ผู้ใดขายสลากกินแบ่งรัฐบาลแก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ” เป็น “มาตรา 39 ผู้ใดเสนอขายหรือขายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ออกตาม พระราชบัญญัตินี้และยังไม่ได้ออกรางวัลเกินราคาที่กำหนดในสลากกินแบ่ง หรือขายสลากกินแบ่งรัฐบาลใน สถานศึกษา หรือขายสลากกินแบ่งรัฐบาลแก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ต้องถูกเพิกถอนใบอนุญาต การเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ” เพื่อให้บทลงโทษดังกล่าวเป็นไปตามหลักการกำหนดโทษทาง อาญาที่ให้มีการกำหนดโทษอาญาได้เฉพาะกรณีที่เป็นความผิดร้ายแรง โดยเลือกใช้กฎหมายอาญาเป็น มาตรการสุดท้ายในการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด อีกทั้งยังเป็นการป้องกันไม่ให้ตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่ง รัฐบาลฝ่าฝืนข้อกำหนดตามกฎหมายหรือกลับมาก่อทำความผิดซ้ำอีกได้ อันเป็นการบังคับใช้กฎหมายแก่ ผู้ฝ่าฝืนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาพบว่า กฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา ในรัฐไอโอวาได้มีการกำหนดความผิดและ โทษกรณีที่ผู้จำหน่ายสลากกินแบ่งฝ่าฝืนละเมิดข้อกำหนดเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากไว้ใน IOWA CODE ซึ่ง โทษของผู้จำหน่ายที่ฝ่าฝืนข้อกำหนดเกี่ยวกับการจำหน่ายสลากนั้น มีทั้งโทษทางอาญาในบางฐานความผิดและ โทษทางปกครองซึ่งเป็นการเพิกถอนใบอนุญาตการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่ง

กฎหมายเครื่องออสเตรเลีย มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขายสลากกินแบ่งของเครื่องออสเตรเลีย ปรากฏใน Lottery and Gaming Regulations ฉบับ ค.ศ. 2008 มาตรา 36 ว่า ตัวแทนผู้จำหน่ายสลากกิน แบ่งที่มีใบอนุญาตจะต้องพิมพ์ราคาสลากกินแบ่งที่ออกจำหน่ายด้วย ซึ่งกฎหมายฉบับนี้มีการวางหลักเกณฑ์ เรื่องโทษทางอาญาและการเพิกถอนหรือระงับใบอนุญาตแก่บริษัทตัวแทนที่ฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับเรื่อง การระบุราคาสลากกินแบ่ง จึงกล่าวได้ว่า หากบริษัทฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ก็จะมิโทษทางปกครองเป็นการระงับหรือ เพิกถอนใบอนุญาต

จากข้อเสนอแนะจะเห็นได้ว่าเมื่อได้ แก้ไข เพิ่มเติม บทกฎหมายในการกำหนดบทลงโทษแล้ว จะเห็นถึงบทลงโทษที่เป็นไปตามหลักการกำหนดโทษทางอาญาและสอดคล้องกับสถานการณ์การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในปัจจุบัน ด้วยการเพิกถอนใบอนุญาตการเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลแก่ตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมายเช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกา ในรัฐไอโอวา และเครือรัฐออสเตรเลีย ทำให้ตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลดำเนินการจำหน่ายสลากเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ทั้งนี้การแก้ไข เพิ่มเติมดังกล่าวเกี่ยวกับบทลงโทษกรณีของตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมายยังช่วยลดปัญหาการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในสถานศึกษา และการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ที่มีอยู่เรื่อยมาให้ลดลงได้ และเพื่อให้บทลงโทษที่ใช้ดำเนินการแก่ตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ประพฤติฝ่าฝืนสามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง, ‘คำอธิบายสรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478’ (กระทรวงมหาดไทย)
<<http://report.dopa.go.th/laws/document/3/316.pdf>> สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2566.
- กรุงไทย Digital Lottery, ‘ซื้อสลากดิจิทัล สะดวก ปลอดภัย ขึ้นเงินได้ทันที’
<<https://krungthai.com/th/content/personal/paotang/digital-lottery>>
สืบค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2566.
- กองประชาสัมพันธ์ สำนักสื่อสารองค์กร, ‘สำนักงานสลากฯ พร้อมจำหน่ายสลาก L6 งวดแรก 17 ก.ย.นี้ยืนยัน
สลาก 80 บาทมืออยู่จริง’ (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล)
<<https://www.glo.or.th/glo-news/detail/2f3596bc-83e8-40fe-a5b2-d65303cb37f1>>
สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2566.
- ข่าวสดออนไลน์, ‘กองสลากฯ ตอบชัด แพงหวายหัวใส คิดค่าบริการขายสลากทำได้หรือไม่’ (ข่าวสดออนไลน์)
<https://www.khaosod.co.th/breaking-news/news_5902356>
สืบค้นเมื่อ 14 กันยายน 2566.
- เชียงใหม่นิวส์. โครงการ GLO Official Sellers นำร่องพื้นที่ กรุงเทพฯ และนนทบุรี (เชียงใหม่นิวส์)
<<https://www.chiangmainews.co.th/page/archives/1676847/>>
สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2566.
- ซีจีเอส, ‘รายงานศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน ปี 2565’ (ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน คณะเศรษฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
<https://www.gamblingstudy-th.org/document_book/173/1/2/cgs-report-2022/>
สืบค้นเมื่อ 4 กันยายน 2566.
- ฐานเศรษฐกิจดิจิทัล, ‘กองสลากพลัส เจอปคบ. ฟันขายสลากเกินราคา-ผิดกฎหมายขายตรง’
(ฐานเศรษฐกิจ 2566) <<https://www.thansettakij.com/business/552547>>
สืบค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2566.
- ณัฐนรี นิภาเกษม, ‘มาตรการทดแทนโทษทางอาญาเพื่อแก้ไขปัญหาการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล
เกินราคา’ (วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2563).
- ณัฐภัทร ลืออิศรามาศ, ‘มาตรการทางกฎหมายในการดำเนินงานของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
ศึกษาเฉพาะกรณี การจัดตั้งกองทุนสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อพัฒนาสังคม’
(วิทยานิพนธ์ นิติศาสตร มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2564).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ณททัย กุลณรงค์, ‘ประสิทธิผลของการนำนโยบายแก้ไขปัญหาสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคารัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มาปฏิบัติ’ (สารนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2559).
เดลินิวส์ออนไลน์, ‘ทำความรู้จัก ‘มังกรฟ้า’ แพลตฟอร์มซื้อ-ขายหวยออนไลน์’ (เดลินิวส์ออนไลน์ 2565)
<<https://www.dailynews.co.th/news/892172/>> สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2566.
- ทองธรรม กุมภีพงษ์, ‘การศึกษาความต้องการสลากรูปแบบใหม่ของประชากรในกรุงเทพฯ’ (การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2559).
- ไทยพับลิก้า, ‘รู้จัก Mega Millions – Powerball สองล็อตเตอรี่รางวัลใหญ่ในสหรัฐฯ – แจ็กพอดสูงสุด 1.6 พันล้านดอลลาร์’ (ไทยพับลิก้า)
<<https://thaipublica.org/2019/01/get-to-know-us-lottery-megamillions-powerball-jackpot/>>
สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2566.
- ไทย พีบีเอส, ‘ศาลสั่งปิดถาวร "เว็บกองสลากพลัส" ปมขายสลากเกินราคา’
<<https://www.thaipbs.or.th/news/content/327879>> สืบค้นเมื่อ 24 สิงหาคม 2566.
- _____, ‘เครือข่ายเด็กรุ่นใหม่ฯ ร้องนายกฯ แก้อายสลากฯ ให้เยาวชนต่ำกว่า 20 ปี’
<<https://www.thaipbs.or.th/news/content/323494>> สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2566.
- _____, ‘ตำรวจค้น "หงษ์ทอง" ลอตเตอรี่ออนไลน์ พบมีสลากจริง’
<<https://www.thaipbs.or.th/news/content/323981>> สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2566.
- ไทยรัฐออนไลน์, ‘แจงหวยใหม่ L6 รางวัลเหมือนเดิม เพิ่มโลโก้กันปลอม แม่ค้า-ลูกค้ายังสับสน’
(ไทยรัฐออนไลน์) <<https://www.thairath.co.th/news/local/2729184>>
สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2566.
- บุญร่วม เทียมจันทร์, ‘รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 : พร้อมหัวข้อเรื่องทุกมาตรา’
(THE LAW GROUP) <<https://pa.bru.ac.th/2021/08/15/constitution2560/>>
สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2566.
- ประชาชาติธุรกิจออนไลน์, ‘ศาลอาญาสั่งฟ้อง “หงษ์ทอง ลอตเตอรี่” ประกอบธุรกิจขายตรง-ขายสลากเกินราคา’
< <https://www.prachachat.net/general/news-1186889>>
สืบค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2566.
- ประธานรัฐ ปฐมธนพงษ์, ‘มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการจัดสรร การจำหน่ายและการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล’ (สารนิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2554).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ประยูร เกลิงศรี, *หลักเศรษฐศาสตร์* (โรงพิมพ์ชวนพิมพ์ 2513).
- ปิเยอร์ เปลียนผดุง, ‘กฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์ของประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกาและแนวทางการปรับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 กับการพนันออนไลน์’ (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ แผนงานสนับสนุนศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) 2555).
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ, *อุตสาหกรรมการพนัน ไทย อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และมาเลเซีย* (สำนักพิมพ์ตรีสิน 2543).
- ผีเสื้อขยับปีก, ‘กองสลากพลัส อำนาจเหนือ กองสลากและรัฐบาล’ (Post Today)
<<https://www.posttoday.com/columnist/688994>> สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2566.
- พีไลวรรณ ประกอบผล, *เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค* (คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าวิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง 2526).
- พีพีทีวี, ‘ออนไลน์ ศาลมีคำสั่งปิดเว็บไซต์ “กองสลากพลัส” ปมขายเกินราคาพีพีทีวี’ (ออนไลน์ 2566)
<<https://www.pptvhd36.com/news/>> สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2566.
- _____, ‘ความแตกต่างระหว่างสลากดิจิทัล กับ สลากโครงการสลาก 80 บาท’
<<https://www.pptvhd36.com/news/>> สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2566.
- มังกรฟ้าลอตเตอรี่ออนไลน์, ‘มังกรฟ้าถูกรางวัลต้องทำอะไร’ (มังกรฟ้าลอตเตอรี่ออนไลน์)
<<https://www.มังกรฟ้า.net>> สืบค้นเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2566.
- รัชนีบุรณ์ ภาพสุวรรณ, ‘มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลของผู้ค้าสลากรายย่อย’ (สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม 2564).
- รัฐสภา, ‘กฎหมายว่าด้วยสลากกินแบ่งรัฐบาล’ (รัฐสภา)
<https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/elaw_parcy/ewt_dl_link.php?nid=1719>
สืบค้นเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2566.
- ลอตเตอรี่พลัส, ‘ข้อมูลลอตเตอรี่พลัส’ <<https://xn--m3ca1athe9asc7b2b6iqe.com/>>
สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2566.
- ศศิธร นิตปรีชานันท์, ‘ปัญหาทางกฎหมายในการควบคุมการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา’ วารสารรามคำแหง ฉบับนิติศาสตร์ (1 สิงหาคม 2556).
- ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน, ‘สถานการณ์การพนันในสังคมไทย ปี 2564’ (ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน 2564)
<<https://thaipublica.org/wp-content/uploads/2022/07/ข้อมูล-ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน.pdf>>
สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2566.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สยามรัฐออนไลน์, ‘ศาลยกคำร้องปิดเว็บไซต์ม็อบไฟฟ้า’ (สยามรัฐออนไลน์)
<<https://siamrath.co.th/n/347775>> สืบค้นเมื่อ 3 ตุลาคม 2566.
- สากล พรหมสถิต, ‘รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560’ (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์) <<https://pa.bru.ac.th/2021/08/15/constitution2560/>>
สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม พ.ศ.2566.
- สำนักข่าวอิสรา, ‘เจาะบันทึก กมธ.คุ้มครองผู้บริโภค เคลียร์ปม มังกรฟ้า VS.กองสลาก เปิดศีกษาหวย
‘วิธีใหม่’ (สำนักข่าวอิสรา)
<<https://www.isranews.org/article/investigative/investigate-news/97710-investigative01-3.html>> สืบค้นเมื่อ 16 พฤศจิกายน 2566.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ‘มาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย’
(สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร)
<https://www.parliament.go.th/section77/survey_about.php>
สืบค้นเมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2567.
- สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล, ‘สลากกินแบ่งโลก’ (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล)
<<https://www.glo.or.th/lottery/foreign/world>> สืบค้นเมื่อ 24 กันยายน 2566.
- _____, ‘คุณสมบัติของตัวแทนจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล’ (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล)
<<https://www.glo.or.th/mission/distribution/selling-qualification>>
สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2566.
- _____, ‘กระบวนการจำหน่าย’ (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล)
<<https://www.glo.or.th/mission/distribution/selling-process>>
สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2566.
- _____, ‘บทกำหนดโทษในการจำหน่ายสลากกินราคา (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล)
<<https://www.glo.or.th/mission/distribution/selling-punish>>
สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2566.
- _____, ‘ประวัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล)
<<https://www.glo.or.th/about/history>> สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2566.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, ‘บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการพนัน
เรื่องเสรีจที่ 169/2559’ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา)
<<http://web.krisdika.go.th/data/news/news11978.pdf>> สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2566.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, ‘พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสภา พุทธศักราช 2554 (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา)
<<https://dictionary.orst.go.th/>> สืบค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2566.
- สำนักข่าววีซดา, ‘มังกรฟ้า ลอตเตอรี่ออนไลน์’ (สำนักข่าววีซดา 2564)
<<https://www.kaohoon.com/column/450307>> สืบค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2566.
- สุนันทา เลียงธนะฤกษ์, ‘การประยุกต์เมตาดาเพื่อแก้ปัญหาขายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคา’
(วารสารรัฐ ประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 2562).
- หงษ์ทองลอตเตอรี่ออนไลน์, ‘ข้อมูลการซื้อขายลอตเตอรี่ออนไลน์’ (หงษ์ทอง.com)
<<https://www.hongthongofficial.com/>> สืบค้นเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2566.
- อานันท์ เกียรติสารพิภพ, ‘การผูกขาดและการแข่งขันที่เป็นธรรม: การปฏิรูปกฎหมายแข่งขันทางการค้า’
<https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=31560>
สืบค้นเมื่อ 2 เมษายน 2566.
- ไอที 24 ชั่วโมง, ‘วิธีสังเกตห่วย ล็อตเตอรี่ สลากกินแบ่งรัฐบาล ตามโครงการสลาก 80’
(ไอที 24 ชั่วโมง 2563) <<https://www.it24hrs.com/2021/government-lottery-check-80-baht/>>
สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2566.
- Digital School, ‘ตลาดในทางเศรษฐศาสตร์’ (Digital School Thailand 4.0)
<http://www.digitalschool.club/digitalschool/social2_1_1/m5_2/content/social-economic/lesson2/item2_3.php> สืบค้นเมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2567.
- HISTORY THE-LEGEND, ‘เฮนรี อาลาบาสเตอร์ บิดาแห่งลอตเตอรี่ไทย’ (The People)
<<https://www.thepeople.co/history/the-legend/954>> สืบค้นเมื่อ 19 ตุลาคม 2566.
- Ingonn, ‘กองสลากพลัส คืออะไร เหมือน มังกรฟ้า หรือไม่ หลังแรมโบ๊่ บุกรัน ขายลอตเตอรี่ออนไลน์
เกินราคา 4.4 ล้านบาท’ (ทรูไอดี) <<https://news.trueid.net/detail/1lnn6Gng5zrl>>
สืบค้นเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2566.
- Mgronline, ‘ทางเลือกใหม่คอบห่วย ครม.เคาะรูปแบบสลาก L6-N3 เพิ่มทางเลือก ถูกรางวัลถาวรรับเงิน’
<<https://mgronline.com/politics/detail/9660000065026>> สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2566.
- Sanook, ‘ทำความรู้จัก สลากL6แบบใบ-สลากดิจิทัล สลากกินแบ่งรัฐบาล 6 หลักแบบใหม่ และการขึ้นเงิน’
(Sanook) <<https://www.sanook.com/hitech/1589767/>> สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2566.
- _____, ‘หงษ์ทอง” ทวงอันดับ 1 การซื้อสลากออนไลน์ ง่ายๆ เพียงปลายนิ้ว’
<<https://www.sanook.com/news/9052762/>> สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2566.
- SPOTLIGHT, ‘เปิดเส้นทางพิสูจน์ "กองสลากพลัส" หลังยุติขายสลากออนไลน์ชั่วคราว’
<<https://www.amarintv.com/spotlight/insight/detail/40421>> สืบค้นเมื่อ 3 ตุลาคม 2566.

บรรณานุกรม (ต่อ)

SPRING สรุบให้, ‘กองสลากพลัส วิธีซื้อหวยออนไลน์ ต้องทำอะไร เดี่ยวสรุปให้ฟัง’ (Springnews 2565)

<<https://www.springnews.co.th/blogs/program/spring-conclude/828581>>

สืบค้นเมื่อ 16 พฤศจิกายน 2566.

TODAY Writer, ‘นอท กองสลากพลัส’ กลับมาแล้ว เปิดขายหวยออนไลน์อีกครั้ง ใช้ชื่อใหม่ลอตเตอรี่พลัส’

(TODAY 2566) <<https://workpointtoday.com/not-lottery-plus/>>

สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2566.

THE STANDARD TEAM, ‘ศาลสั่งปรับ นอท กองสลากพลัส ขายสลากเกินราคา 2.6 ล้าน เจ้าตัวเผย ยอมรับ เพื่อให้คดีจบๆ ไป ไม่อยากเสียเวลาทำมาหากิน’ (THE STANDARD)

<<https://thestandard.co/coj-charge-not-kongsalakplus/>>

สืบค้นเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2566.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล กุลธิดา ตุ่มวารี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2565 เนติบัณฑิต สมัยที่ 74
เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์
พ.ศ. 2563 นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 1)
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ประสบการณ์ทำงาน

นิติกรปฏิบัติการ
สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีปราบปรามการทุจริต